

ئاماده كردنى:

بۆكان:

محهمهد ئەمىن شاسه‌نهم: ٦٢٢١٣٤٠

عهلى جهوشه‌نى: ٦٢٤٢٩٢١

E-mail: nawendikurdika@yahoo.com

بۆيىند و نهوى

نهسرين جه عفهري

رؤمان

من تهشی ریسیکی وهک شیرنی وهفاییم بۆچی یه؟
کیژی وریای چاو کراوهی فیره زانینم دهوی
« هیمن »

پیشهکی:

چیرۆک، چ کورت، چ درێژ، مایه ی ژیانه، نیازی ئینسانی یه و خۆراکی
رووح. به شهر به درێژایی میژوو به شوین ئەم ویست و داخازهی دا رویشتوووه.
به پئی ههل و مهرج و کات و سات دۆزیویه تهوه، سازی کردوووه، تیفتیهی
داوه، رازاندووویه تهوه و پیشکەشی باره گای ئەدهب و فرههنگی گهلی کردوووه.
شکی تیدا نیه هه موو میلله تیک له ئەدهبی شفاهی یه وه به ره و نووسراوه چۆته
پیش، به ره به به ره سه بک و شیوازی بۆ دۆزیویه تهوه، به پئی پله و پاییهی
فیکری ئال و گۆری به سه ره هیناوه.

یه کیک له هۆیه هه ره گرینگه کان بۆ چوونه پیش و کامل بوونی
چیرۆک، ئازادی قه له مه. کۆمهلی ئازاد، ئەسپی خوش به زی خۆی ده مهیدانی
به ره بلاوی ئەدهب دا لینگ داوه، میلله تی ژیر چه پۆکش یا یه گجاری
گرده نشین بووه یا به دهوری باز نه یه کی چوو که داخولا وه تهوه.

له بیرمه منال بووم، زۆربهی شهوان دایکم چه کایه تی بۆ ده گوتم،
چه کایه تی فلان پاشا، فیسار کوره پاشا، نه خشی سه ره کی ئەو کورته چیرۆکانه
هه ره به پادشا و پادشازاده کان بوو. جار جار کوره که چه لیک مایه یه کی ده درایه،
ئه ویش ئەوتۆ نه بوو. ئەحمه د پاشا به گژدیوی سپی دا ده هات، مه حموود پاشا
دیوی ره شی دوو قاش ده کرد، ده م و لووتیان ده برین، ده ده سه ره یانه وه ده
پێچان و ده گه رانه وه کۆشک و ته لاری خۆیان.

ئىستىٰ كه تهمه نىكم رابواردوو، لىم روونه پاشا و گهوره كانى ئىمه هيچ ديويكيان دووقاش نه كردوو و هيچ درنجيكيان به جهه نهم موشه رره ف نه فهرمووه.

قورسايى زيان له سهر شانى كوومه لى فهقير و هه ژاربووه، ههر ئهو هه ژارانه ي به ديھينه رى ميژوون له هيچ شوينيك باسيان لى نه كراوه. ده چيرۆكه شفاهى يه كانى سهرده مى غه زنه ويان دا، باس باسى سولتان مه حموود، هه ياسى خاس و حه سهن مه ميندى يه، ئهو پياوه به رواله ت باشانه خه ريكى عدل ويه كسانين. به لام حه كايه ت له زمان پيسۆزه وه ده گوتري، چيرۆك بيژ روو ده پيسۆز ده كا:

« ئهى پيسۆز، ئهى عه مرى من، ئهى چاوى من، ميوانم و خه سته م و به رى داها تووم، نه قليك، سهر گوزه شته يه كى هه ته بۆم وه گيره.»

حه كايه ت له زمان پيسۆزه وه ده ست پيده كا: جووله كه يه كى كووتال فروش ته ما ده زنيكى موسولمان ده كا. كه بابچى يه ك به گوشتى بنياده م كه باب ده برژيني و ده يفروشي، جو لايه ك ههر چهندي مه كووكه ي داوى و شه پيته ي پيوه ده دا ده لى: زمان ئامان. ري بواريك له ده ركى گهوره ي شارى غه زين ده دا، ده ركه وان بوى ناكاته وه، ري بوار كيسه يه كى دراو له كه ليني ده رگاوه ده داتى، ده ركه وان وه رى ده گرى و ده لى: «سولتان مه حموود به قوربانى ئهو كيسه دراوه بى ده باخه لى خو م دايه»

ههر ده چيرۆكه كان دا وه زعى ناله بارى ئهو سهرده مه وه ده ر ده كه ون، به لام بۆ ئه وه ي ديزه به ده رخنه يه ك بۆو كاره ساتانه كرابى، ده ئاخري هه موو چيرۆكه كان دا خه تا كاره كه ويته به رشيري عه داله تى سولتان و ته مبي ده كرى. ولات ده بيته وه به هه شتى به رين، گول بانايا، گورگ و مهر پيكه وه ئاو ده خونه وه، ته شتى زيړ له سهر سهرت دانى بۆ كوئده چى بچۆ.

ئەگەر عدل و دادەكەى سولتان مەحموودىشمان باوەر كەردبى، ئەدى
حەكايەت لەزمان پيسۆزەوہ چ لىبكهين؟

وہوہى دەچى سانسۆر دە ئەدەبىياتى شيفاهيش دابووبى، حەكايەت بىژ
لە ترسى دوارۆژى خۆى وەبالى دابىتە ئەستۆى پيسۆزى مردوو كە ھەر
شەوى چىرۆكە كە ئاخىر فرمىسكى ھەلوەراندووە و پيش ئەوہى بگاتە بەيانىكى
روون كووزاوەتەوہ.

سولتان مەحموودى لەچەرى سىلدار، ئەو ھەموو تالانەى لە
ھىندوستان را ھىنا، بەناوى ئىسلام ھەزاران كەسى كوشت و بە كوشت دا،
لە پەنا ئەو ناز و نىعمەتانەى بە خۆرايى وەگىرى كەوتبوون، ھەر دەو
سەردەمەدا مەزنە پياوى وەك فىردەوسى لە داخان مرد.

ئەگەر قەلامبازىك باوين، بىنە زەمانى «قاجارە» كانەوہ، ئەوى دەمى كە
ھەموومىللەتىك دەستى كەردبوو بە رۆمانووسى، لە بنەو پالەوہى ئىمە
نووسەرانى «رووسىيە» چەند شاكارى گەورەى رۆمانيان داوہتەوہ دەرى،
ئىنگلىس، فەرانسە و زۆر شوينى ترئەوانىش گەورەترىن كاريان لە سەر
چىرۆك و رۆمان كەردووە. بەلام ئىمە دەو سەردەمە داچمان ھەيە، من نالىم
ئىمەى كورد، ئىمەى كورد زمانەكەمان ئازاد نەبوو، ئەمما ئىمەى ئىرانى
دەزبانى فارسى دا چ رۆمانىكمان ھەبووہ؟

رانەگەيشتن بە فەرھەنگ، كۆمەل وەدوا دەخا، ئىستاش پيش كەوتنى
جىھانى ھىندەخىرايە كەس شوينى ناشكىنى.

سانسۆر، خۆ سانسۆرى و ترس لە نووسىن، مىشك لە كار دەخەن،
بىرحەفس دەكرى وئەسەر ناخولقى.

ده ههل و مهرجی وها ئهسته م دا شیعر به هاواری نیازی به شهروهه
 دی، بهلام بهته نیایی ناتوانی ئه م ئهركه به جی بیئی، نهسر به تایبهتی
 چیرۆك مهیدانی ههست و چیژگهوره تر ده كا.
 رۆمان نووسی ده زمانی كوردی دا تازه دهس پیکراوه، ههوهلی گور و
 گال و داره داره یه تی. خه ریکه شکل ده گری.
 ماوه یه ك بوو چاوه ری بووم، كه له پیاویکی قه له م به دهست، مزگینی
 رۆمانیکی تازه مان بداتی، بهلكه چند رۆژیکی پیوه ی بژین.
 به شانازی یه وه، شیره ژنیکی خاوه ن ههستی كورد «نهسرین خانمی
 جه عفری» ئه و ئهركه ی به جی هیناو چاوی چاوه ری می روون كرده وه.
 ئه و به ریژه له بنه ماله ی گهوره ی مه لاجامی چۆری یه و خوشكه زای
 مامۆستا هیمنی نه مره.
 ده ژنانی كورد دا كه متر چیرۆك نووسمان بووه، یا هه ر نه بووه، شاعیری
 كچمان زۆرن، نهسرین خانمیش به شیعر دهستی به خزمه تی ئه ده بی
 كرده وه، ئیستا گه یشتۆته نهسر و چیرۆك نووسی، رهنگه ئه ویش مهیدانی
 شیعیری پی بهرتهسك بووبی و خۆی له دهس قافیوه وهزن شارد بیته وه.
 نهسرین خانم پیشتریش پینج جلدی چیرۆك بۆ منالان نووسیوه كه له
 لایه ن ناوه ندی بلاو كرده وه ی فهرهنگ و ئه ده بی كوردی یه وه چاپ كراون،
 ئه وانیشی به خزمه تیکی ئه ده بی ده زانم، خویندوو منه وه و به دل من.
 رۆمانی " بلیند و نهوی " نهسرین خانم خوینده وه، بردمی ده دنیا یه کی
 دیکه وه، دنیا ی رابردووی پر كاره سات و به سه رهاتی سه رده می «خانی له پ
 زیپین» رۆژگاری گورز و مه تال و تیر و كه وان، رۆژگاری ئه وین و دل داری،
 خه بات و فیدا كاری، ئه و شیعیره ی مامۆستا حه قیقیم وه بیر كه وته وه، كه
 فه رموو یه تی:

ههوری خه مان له سه ر سه ری کردم کرپوه
 پیچ به رزی سه ری به فر گره، مه روانه سه ر سه ری
 نه مدی سه ری له به ردی نه دابی خولی زه مان
 تی دا بی هه ر سه ری سه روسه ودای سه روه ری
 کاتی له خویندنه وهی رومانه که بوومه وه، وه ک زه ره ریکی قورسم کردبی
 وابوو، ده مه ویست ته وای نه کا، درپژه و دیسان درپژه ی پی بدا.
 هه ر چند ده باره ی قه لای دمدم دا نووسراوه ی دیشمان هه ن،
 رومانه که ی نه سرین خانم ته نیامایه یه کی میژووی لیدراوه، نه وی تری خه یاله،
 خه یاله که ش خراپی بر نه کردوو. چیرۆکیکی پراوپر له نه وینداری یه، شیرن و
 مه زه داره و پیم خوش بوو.
 مایه ی بنه رته ی رومانه که نه وینه، زۆربه ی قاره مانی چیرۆکه که
 نه ویندارن. نه وینیکی به نه ده ب و کوردانه. نووسه ر توانیویه تی به باشی پچی
 ده قابی قاره مانه کانیه وه، له زۆرشوینان چوو ده ناخی بیر و خه یالی
 وانه وه، نه و به شه ی به بروای من زۆر به قه وه ته.
 تام و چیژی چیرۆکه که کورده واری یه، به کوردی بیر کردۆته وه و به
 کوردی نووسیوه. ولاته که، داب و ره سم، شادی وشین وه... هه موو خۆمالین.
 وشه ی ره سه ن، رسته ی قوله، زمانی ته ر و پارا و به سه ر سه رجه می
 نووسراوه که دا زاله. له هیندیک شوینان منیش نه وه نده ی له توانام دابوو ئال
 وگۆرم پی کردن، شتی جوانترم بۆدۆزینه وه، به بی نه وه ی ده ست له نیوه رۆک
 بده م.
 هیوادارم " نه وه بی و هه زاری تر " زۆر چیرۆک و نووسراوه ی دیکه شی به
 شوین دابی، زۆر نه سه ری دیش بخولقی و زۆر نه سرینی تریش هه لکه ون.

تکایه کم ههیه له خویندهواری کورد، ههر نووسراوهیه ک به زمانی کوردی
هاته بازار بیکرین، ئەم کاره لانی کهم خزمهتیکه به ئەدەب و فەرھەنگی خۆمالی.
ئەم ئەسەرانی دینە دەری دەگەل ئەسەرە گەرەکانی دنیا
هەلیمەسەنگینن، ئیمەهەوولی کارمانە و کورد گوتهنی: «له پرێکهوه نابیه
کورپیک».

به ئارەزووی ئەو رۆژەم زمانی ئیمەش به تەواوی بپشکووی، لک و پۆپان
دەرکا. تەرپاراوتریبی، تاس ولووستر بکری و سەرپیک بی له نیو سەران.

فەتاح ئەمیری
بۆکان ۷۵/۸/۳۰

(۱)

دەمەو ئیوارە بوو، چلکە ھەوریکی بەرۆکی ئاسمانی گرتبوو، کویستانی
سەخت و ئەستەمی کوردەواری سەریان بە تەم بوو. تەپ و مژیککی سەخت و
خەماوی ترۆپکی کیو بەرزەکانی ئەنگاوتبوو. ولات کش و مات، چیا بیدەنگ.
بەسام...

دوندی چیای ھەرە بلیند رەگە ھەوریکی نە سوور نە ئالی بە سەر
کشابوو. خۆری بەرە و ئاوا بوون لە تۆری ھەوری بۆر و چلکن دا کز دەسووتا.
زەمان تۆز و تۆوی پەژارەیی دەپەرژاند.

ئیوارە بوو، ئیوارەییەکی درەنگ. چەند سەعاتیک بوو دوو سوار رکیفکوت
و بیوچان یە کسمەکانیان بەرەو رۆژئاوا لینگ دەدا، ھەوراز و لیژ و نیوہ نیوہ
دەشتیان تەخت دەبەری، ھەر دەتگوت ئاوریان پییە. ولاخەکانیان گەرچی
دەھەژان و دەفیان دەداوشەتلی ئارەقە بوون، بەلام باوی بازیان خۆشتر بوو.
پالیان دەگرت، گەرد و تۆز شوینی لەدوو دەگیران...

تەم نارەوی! خەم و کەسەریکی گران دل و دەروونی ئازار دەدان. بی
ھومیید و هیوا، کۆست کەوتوو، ئازایەتی و جوامیری بە فیل و تەلەکە و دەھۆ لە
ناو چووبوو. کاتیک رەشەبای شەر بە سەر ولاتی دا خوشی ژیان وەکوو خۆی
نەما، شوینەواری شەر ھەمووقوژبەنی داگرت. کەس نەبوو برینی دەگیانی
نەبووبی و داغی خۆشەویستیکی بە جەرگەوہنەنرابی.

ئەوا شەو ھات و تەواوی ولاتی داگرت، خەم و شادی داپۆشی،
ئەستیرەترووسکانەوہ، زەوی و ئاسمان لیک نیزیک بوونەوہ، وەھایان پال

ويكدا، درشت و ورد، راوی ئەستیرەي پي دەکرا. سروەيه کي فينک
سەروچاوی دەلاواندەهوە، بۆنی خۆشی گياو گۆل تیکەلاوی بۆنی گەز و دارە
بووز و بناو، بۆنی بەھاریکی درەنگ وەخت، کەمیک ویشک و تال. جاروبارە
سریوەشی نەدەھات. تەنیا جریوہ جریوی ئەستیران، زرمەي سمی و لاخەکان،
تەنیايی و بیدەنگی.

خدر سەری ھەلینا، مات و بیدەنگ روانی. «زەوی ئیستا لە ژیر پەردەي
خەوہ، تەنیا ئەوی نەسەرەوتووہ بیرە، ئەوی بی جی و مەکانە خەيالە، نە ھاتن
بە خۆتە و نەرۆیشتن، نەژیان. بۆ دەژی؟! بۆ وەي ھەول بەدەي و تی بکۆشی و
لەو ژیانە شەرآنخۆي یە دادەردببینی و داخ و کەسەر بچيژی، دییە دنیا تەنیا
بۆ جاری بی وەي بزانی بۆ؟!»

ئەو جار بە جی دیلی وەک نەبووی، قەت نەبووی. ھەمیشە تاي
تەرازووی خەم و دەردەکان قورستەرە لە خۆشی و شادیکان. بەلام کییە لە
دنیا تەسەل بی؟!».

خاتوون چاوەکانی دە تاریکایی بریبوو، بی ھەست و خوست. چەند
ئاوایان جیھیشتبوو کۆست کەوتوو، بی ھومیید و ھیوا، بە دلی بە خەم،
بیدەنگ. دوور و نیزیکی ئاوايیەک خدر گوتی:

- ئەم شەو لیڤرە دەبین، سبەینی وەرپی دەکەوین.

بیدەنگی، وەلامی نەداوہ، وەک نەبووی، قەت نەبووی. گوی لی نیہ،
وہ کوومردوو، لەشیکی بی گیان، بۆ زنی دووہ؟! ئیرە کوییہ؟! بۆ کوئی دەچن؟!
بی ھەست و خوست چاوی بریبووہ تاریکایی و نەیدەترووکاند، تەواو دەبیران
راچوو بوو. میشەلانەکەي بەردەمی دەتگوت رووحي ھەيە و بۆ لای دەخوشی،
بە سام و ترسیکی زۆرەوہ دەپروانی. تارمايیەکان بەرە بەرە زیاتر دەبوون، بۆ
لای دەھاتن...

ههروا دههاتن بى برانهوه، زياتر دهبوون. تارمايهكان دم و چاويان ههبوو، روون وئاشكرا. تا دهمى لهمهوبهر گشتيان گيان لهبهر بوون و زيندوو. دهسته خوشكهكانى، ههويكانى، خاتوونهكانى قهلاى دمدم، دهست و پيوهند، خولام و نوكر، چه كدار، ژن و پياو، بچووك و مندال. سهر و گوپلاك خويناو، رهش و شين، شهتلانى خوين، ونجرونجر، پچر پچر، بو نه مامهوه؟! بو منيش له چل كهوانى راخوم ههلهداشت، بو ترسام؟! بو ژيان ئهوهنده شيرينه؟! بو چى خاتوونهكانى قهلا پاش ميڤرده كانيان، برا و كهس و كاربان به دىلى نه ژيان و خويان وهدهست دوژمن نه دا و ئازايانه خويان روو وه بهردى شمشير خانى ههلهداشت؟! بو من نه مكرد؟! بو من چم له وان كه متر بوو، منيش دهبوو له چل كهوانى رابه ره و لووتكهى شمشير خانى خو ههلدېرم، پاشى خان تازه ژيانم بو چى يه؟ بو چى به قسهى خانيم كرد، خوينى من له خوينى ئهوه هه مووه خاتوونه رهنگينتره؟!!

بو نه مكرد، بو به قسه م كرد؟ دهستى شكوم تازه چوو ناگه پيڤتهوه، ههر من ماوم، ده بى بژيم و ئهوه هه موو دهر د و كه سه ره بچيژم، ده بى هه تا هه تايه ههر بگريم و بنالم. ديمه نى خوين، هه راو غه له بايى، بيگره، بيكوژه. ته قهى توپ و تفهنگان، بو نى بارووت، له شه بى گيانه كان، ته پ و توژ، هه راو هوربا، هات و هاوار، راکه راکى جه ماوه رى تيشكاو، هاوارى گيان دان و ئاويلكهى مهرگ و نه مان.

تارمايهكان ههروا ده خوشين، دههاتن، تم و تم بى برانهوه، چاوى زه ببوو، مووى لى ببوونه نه شتهر، ترس، سام گرتبووى. دهستى شل بوونهوه، جلهوى ماینه كهى بهردا، په نا بو كوى بهرى؟! بو كوى بچى؟!!

ماینه كه سهر به خو مى رييهى گرتبوو، نه رم نه رم ده رپويشت. ده ور و پشتى دمدم گيراوه، دوژمن دوور و نيزيك هه ليداوه، ئهوه قه لايهى سه رى له

ههوران ددها و هیلانهی ههلو بوو، ئیسته کوندی مهرگ و مالویرانی راوی لیده کرد.

دوژمن به قونداغه تهنگان، به رنب و شیران وهنیو کهلاکان کهوتوون. جاروباره بهقونداغ دسه ر و گوئیلاکی لهشه نیوه گیانهکان دهکوتن، ئاوهروویمان دهکه نهوه، دهیانپشکنن، رووتیان دهکه ن.

نالهی گیان دان و مهرگ. لهشی نیوه گیانی دۆست و دوژمن له ژیر پیی قورچی وقزلباش پی شیل دهکری. لهشی بی گیانیان، خوین، هاوار، زیق و هور، بونی خوین، دلئی تیک ئالا. زور کهس خوین گرتوونی.

بونی خوین و کهلاکی بوگهن، مهیتی ئینسان و لاشی مردووی ئهسپ و ولاخان. ماینه که چهقی، میشه لانه که بو لای خوشی ههروا هات، بی برانهوه، ههزاران تهرمی گیاندار، خویناوی، شهلالی خوین. یهک چاوی نییه، یهک زگی درپاوه، یهک دهستی په ریوه. ههزاران تهرمی گیاندار، لهت و پهت، چاو دهر په ریو، ردین به خوین. بانگی دهکه ن:

- وهره.... ئهتۆش وهره...

زریکاندی، یهک به خوی، دار و بهرد دهنگی داوه. خدر به زیقه که ئهغیار بووه، ئاورپی داوه. خاتوون وهپاش کهوتبوو. سه ری ئهسپه کهی وهر سووران، کهراوه. گوتی:

- خاتوون بو هاوار ده کهی؟ چ بووه!؟

وهلامی نه داوه. خدر زانی سام گرتوو یه تی، دلخوشی داوه:

- خاتوون چی وامان نه ماوه، ئیستا لهو زینوو ئاوابین ده گینه ئاوه دانی. له ئهسپه که دابهزی، جلهوی ماینه کهی له قهلیپۆزی ئهسپه کهی خوی بهست. جلهوی ولاخه کهی گرت و ره کیشی کرد. بیدهنگ جلهوی ده کیشا. چی پی گوتبا، چونی دلداری داباوه؟! بوئه و کۆسته ئه وهنده بچوو که

که بتوانی به ئاسانی باسی بکهی؟ دهتوانی چ بلیی؟ بیدهنگی. بهلام ئاخر ئهوه
 ژنه، دهترسی. دهستی به فیتوو لیدان کرد، پاش قهنه کیشیک
 دیسان بیدهنگ بۆه. خاتوون بی ههست و خوست دهستی بهو لاو لادا
 کهوتبوو، چاوی دهعهرزى بریبوو، بیدهنگ. ببوو به تهرمیکی نیوه گیان.
 ولات بیدهنگ و بهسام. چند ههوری کوت کوت و رهش، مانگیکی
 تۆزاوی و کهت. ولاتیکی چۆل و هۆل، تهنیا دوو سوار، دنیایه کی به سام و
 داهاتوو یه کی نادیار. هاشهی بابو نیو میسه لانه کهدا دهتگوت بهشیک له شهوه،
 دهگهل دار و بهرد تیکه لاوه. خورهی چۆمه که روونتر دههاته گوئی. تهنیا
 تهقهی سمی یه کسمه کان دهگهل ئهو دیمه نه نامۆ بوو. جریوه جریوی
 ئهستیران له سهر سهریان، تاریکاییش له دهور و بهریان. ئهوانیش
 وه کووبه شیک لهو شهوه بوون. چاره گه سهعاتیک روین. دوور و نیزیکی
 ئاوایه ک خدر گوتی:

- خاتوون گهیشتی. -

چهند چرای بی سۆمایی کز له دوورهوه دهترووسکانهوه. له کۆلانیکی
 سهگیک هاته دهه، چاوی وه کوو چرا ترووسکهی دههات. پیمان وه پری. چهند
 سهگی دی به چه ولوور جوابیان داوه بیدهنگی شکا. خدر خیرا له ده رکیکی
 دا.

تاویک پی چوو سهگهل به دهوریان وه ربووون لهو لاو لاوه لییان
 دهمراندن و پیمان دهوه پین. کهس ده رکهی نه کردهوه. خدر دیسان ده رکهی
 کوتا. دهنگیکی زلی خه والوو له پشت ده رگا گوتی:

- کییه بهو نیوه شهوه. چ قهوماوه؟! -

خدر گوتی: کاکه ریبارین، شهومان لی درهنگ بووه، تازه ناگهینه هیچ
 کوئی. ئه شهو رامان گرن.

ته قهه ده ركه كه هات، سه ريك له كه ليني ده ركه هاته ده ر و گوتى:

- به و نيوه شه وه له كو پرا دين؟!!

- براله نه قله كه دووره، ئه وه دوو شه وه به ريوه ين، ماندوو و شه كه تين، جاريوه ختي ئه و قسانه نيه، ليني گه ري بو دو ايه.

كابرا چوله چرا كه ي لي نيزيك كردنه وه، بو وه ي باشيان بيني. گوتى:

- وه رنه ژوور ميوان خو شه ويستي خوايه.

ئه وه دهنگي خانه خوي بوو. ئه يكيان هاته وه بهر، ئيستا په نايه كيان ده بي تابهياني تييدا بحه سينه وه. كابرا ده ركي خسته سه ر پشت. خدر پيلي خاتووني گرت و دايبه زاند.

ئازاي له شيان كوترا بوو، هينده ماندوو بوون ئيدي هي زي له سه ر پي راوه ستانيان نه مابوو. خاتوون هه لئرووشكا. خدر به بيوازي گوتى:

- كاكه ولاخه كان له كوي به ستمه وه؟!!

كابرا گوتى: هه ر ئيستا تاقه تيان ده كه ين. بانگي كرد.

- ئافره ت.... ئافره ت هه سته ميوانمان هاتوه.

ژنه گوتى: ميوان به خير بي سه رچاوان.

ژنه هاته ده ر و به خير هاتني كردن. پيلي خاتووني گرت و برديه ژوور. له حالي شپريوي خاتوون وا تيگه يي نه خو شه. له لاي سه ري لباديكي راخست. سه نير وليفه يه كي بو هي ناو خاتووني له سه ر رو نيشاند. چوار مندالي سه ر و پيچكه له قولينجكي ماله كه خه وتبوون. له ژير نووري كزي چوله چرا كه سه ر و گو يلاكيان وه ديار كه وتبوو. ژنه زوري به خير هي نا. خاتوون نه يزاني چي گوت، چوني جواب داوه. خدر ده گه ل كابراي خانه خوي هاتنه ژوور. كابرا گوتى:

- رهنگه زوريش برسي بن؟!!

خدر گوتی: ئه‌ری به خودای. وه‌بیرمان نایه که‌نگی پارویکمان نان خوار دووه.

ژنه خیرا چوو بو لای هه‌رزاله که، که‌ولیکی هی‌ناو ده‌سته‌واریک نان و هی‌ندیک پی‌خۆر. تاسیکی دو تیکرد و که‌وچکیکی دو‌مانه‌ی له نیو نا. خدر چۆ پیش بی وه‌ی فهرمووی که‌ن، ده‌ستی به خواردن کرد. خاتوون ده‌سته و ئه‌ژنۆ له سه‌ر جییه که‌دانیشتبوو، کز و داماو. خدر گوتی:

- خاتوون فهرموو، ئه‌وه بو ده‌لیی برسی نی، وه‌ره پارویک نان بخۆ.

خاتوون چی نه‌گوت: هه‌ر وا بیده‌نگ ده‌پروانی. ژنی خانه‌خوی گوتی:

- خوشکی نانی خه‌جاله‌تییه، قابیلی ئیوه‌ی نی‌یه، پارویکی بخۆن.

خاتوون گوتی: به زیاد بی، خودا نه‌یبری، ماندووم، ئیشتیام نابا.

ده‌تگوت به دیتنی ئه‌و ئینسانانه ورده ورده گه‌راوه‌ته‌وه نیو دنیای زیندوووان، سامی شکابوو. دیتنی ئه‌و زینده‌وه‌رانه، دیتنی ئاوه‌دانی ئه‌وی له دنیای خوی‌ن وشه‌ر و هه‌للاوه‌دوور خستبووه، خانه‌خوی جامیکی دو تیکرد و بۆی هی‌نا. خاتوون دو‌یه‌که‌ی وه‌رگرت. زۆر تینوو بوو، به ده‌میوه ناوتیر و پری خوارده‌وه. خدر به په‌له په‌ل نانی ده‌خوارد. ده‌تگوت ره‌پی ده‌نین، زۆر برسی بوو. تا توانی خواردی ئه‌و جار کشاوه. ده‌ستی به‌ردینی داهینا و گوتی:

- به زیاد بی خودا نه‌یبری.

ژنه که‌وله‌که‌ی خر کرده‌وه و له ژیر پیرکیی ناوه. خدر گوتی:

- وا باشه ولاخه‌کان تاقت که‌م.

خانه‌خوی چۆله چرایه‌کی داگیرساند و دایه ده‌ستی. ژنی خانه‌خویش هی‌ندیک نوی‌ن و بانی هی‌نا و رایخست. نوی‌نه‌کان کۆن و شر بوون. خاتوون به دیتنی نیو ماله که‌ زانی نه‌دارن. تاویک پی چوو، خدریش هاته‌وه ژوور. کابرا گوتی:

- کاکه ئیستا کاتی پرسیار نیه. شهو راشکاوه بنووین، سبهینئی وه خه بهر نایهین.

چوون ده جییه وه، چراکه یان کوژانده وه، چاو شل بوون. خه وه هموو شتیکی له بیربردنه وه. دلی به خه م و له شی شه کهت له یادان چۆوه. پرخ و هۆر ههستا، له شی ماندوو بادلیش به خه م بی، خه وه چته جهسته ی. خه وه دنیای هسانه وه، دنیای بیدهنگی، مردنیکی کورت، دنیای هیوری. گهرچی ئەم شهو وه کوو شهوان نه بوو، به تایبته، بوخاتوون. به لام هه ر چاوی ده بیره هۆش راچوو، زه لامیک دهستی له ئەوکی نا، خه ریک بوو بیخنکیئی. هه رچی ده یکرد و ده یکراند بهری نه ده دا. چاوی هه لینابوو، ده یدی له نیوماله قورماویه که راکشاوه. گهرووی پیکه وه نووسابوو، قسه ی بو نه ده کرا. ویستی هاواربکا، نه یتوانی. ده یزانی مۆته گرتوویه تی، نه یده توانی خۆی بجوولینیته وه، هه ر چۆنی بووخۆی رزگار کرد، هیزی وه به ره خۆ نا، دهستی وه بنه خۆی که وتبوو. دیسان بیري خه م وده رده کانی، بیري ته نیایی و سه رلی شیواوی ئەوکیان گرت. گریانی تیکه ل به خه م و په ژاره گیانیان داگرت. به ده م خه م و گریان خه وی لی کهوت. به لام ئەم خه وه زۆر سووک بوو، شتیکی وه ک بیره خه و. بو زیندوو ه؟! پیش تر ژیاوه؟! له خه و دا ده گه را بووه ی بزانی زیندوو یه یا مردوو. به لام نه یده زانی، نه یده دۆزیه وه. ئەو قینه ی له ژین هه یبوو، ئەونه فرته ی له ژینی بیداری ئەویان له شک داهیشتبۆوه. له خه ویش دا ههستی به بوون ومان نه ده کرد. خه یاله کانی تیکه ل و پیکه ل، ئەو لاو لای ده کرد، نیوه خه و و بیدار، بوئهوانی دی خه و ته نیا هسانه وه یه ک بوو بو لهش، به لام بو ئەو مۆته یه ک بوو، خه و دی، ئەو کاته ی گیان ماندوو یه، لهش شه که ته، نه ویست. پشوودانی لهش، هسانه وه ی گیان چاولیک نانیک، چاوتروو کانیک.

ئەستىرەكان وردە وردە بزر بوون، زەردە لە سەرانى دا. لەش بەو
خەوە كەشەنگىكەى نەماو، لە گوندىكان زۆر زوو شەو دادى، ئاواش زوو رۆژ
دەبىتەو. ئىستاكاىەى رۆژە، دەنگى ژيان لە ھەر كەلپن و قوژبنىك دىتە
گوئى، كاتى وەرئى كەوتنە. بەيانى زوو بەرەو نىرگى كەوتنە رى. لەو جىيە بوو
يەكەم جار پەريزاد خانى دىت و يەكەم گزىنگى ئەوين لەو شوپنە دل و گيانى
پىكا. ئەو كاتەى مىرانى چاوچنۆك زۆرە مىلى لىدە كرد و ژينى لى تال
كردبوو. ئەو دەم بوو دەگەل ئەمىرخان يەكتريان بىنى. دەبى مىران ئىستا
چۆن بى؟! بلى خانى نىرگى بىلى بگەرپتەو لاي دايك و بابى؟ لەوانە يە
ئەوانىش بەويەو دەركا. بەلام لەوانە شە ھەتا ئىستا رقە كەى نىشتبىتەو. ھەر
چەند وىش ناچى، خانى مىرگە زۆر رق ئەستوور و بەقىنە، لەدل رەقى دا بى
وینە يە، كەى لە بىرى دەچىتەو؟!

پەريزاد ئەو دەمى دەتگوت قونچكە زىرە، لە تەواوى ناوچەى تەرگەوەر
ومەرگەوەر دا، نا ھەر لە تەواوى ناوچەكانى كوردەوارى جوانىكى وانەبوو. نەك
ھەر لە ناوچەدا بەلكوو لە تەواوى ولاتانى دەور و پشتى، نىو بانگى جوانى بى
وینەى پەريزاد بلاو ببۆو، دەتگوت خوناوہى بارانە. جوانىكى وەك شەبەنگى
ھەتاو، ھەر كەس بە لاي داتى پەرىبا نەيدەتوانى چاوى لى نەكا، بۆى نەدەكرا
چاو بتروو كىنى و سەر بە خۆ دەكەوتە جەغزى سىحرى پەر لە رەمز و راز و
نەخش و نىگارى خوداوەندگار. ئەو ھەندە جوان بوو، چاوى لەبەر ھەلنەدەھات.
ژيانى ھاوبەشى دەگەل خان و سات و كاتەكانى بەختەوہرى وچى دى. ئىستا
بەرەو داھاتوو يەكى ناديار بەرپۆوہى و تەنيا بىرى تۆلە ئەو بەرەو ژيان و
مانرە كىش دەكا. وەياد خەونە كەى كەوتەوہ، شەو بوو، ئەستىرەكان ورد و
درشت لە ئاسمانى ساو و سامال لە ژوور سەريان دەدروشانەوہ. دنيا كىش و
مات. دەست لە ناو دەست لە قوللەى بورجى قەلا راوہستا بوون. ئەستىرەكان

به و شهوه ساوه به سهر چيا بهرزه كانه وه پرش و بلاو بيوون. سۆزه ي كزه بايه كيش نه ده هات، گول ئه ستيره يه كي پر شنگدار و گه وره به ئاسمان دا راخوشي. چاوي ليكرد، ديتي خان له لاي نه ماوه. سه ري هه لبري له جيي ئه و گول ئه ستيره يه، ئه ستيره يه كي پر گرشه و گه وره له دايك بوو. ئه و جار خوي له ده شتيكي سهر سه وز دي پياويكي نووراني و نوور و نه زهر پاك به بزه وه بو لاي هات، راوه ستا، ئه وه نده نووراني بوو، ههر شه به قي لي ده بووه. عه بايه كي قاوه يي سوور مه رزه ي به شانوه، گوچانيكي دار حه يزه ران به ده سته وه به بزه وه گو تي:

- رۆله برۆ.

په ريزاد حه به سا، بو بروا؟! بو كوي بچي؟! هه رچي ده يكرد و ده يكراند قسه ي بو نه ده كرا، ده تگوت زاري قفل دراوه. گه رووي پي كه وه نووسا بوو، زاري هه لنه ده پچرا. ده نكيك له غه يبه وه گو تي:

- ئه وه حه زره تي خدره.

په ريزاد موچور كي پيدا هات، له رزي، مووي لي بوونه نه شته ر.

خدري زينده گو تي:

- برۆ بو كووكي، خيرا برۆ.

گه رووي ويشك ببوو، قسه ي بو نه ده كرا. ده خوي نووسا، ويستي بلي بو

بچم؟! نه يتواني. فه رمووي:

- برۆ به دواي چاره نووس دا، تۆله ئه ستيني دمدم بپاريژه.

له خه وه كه راپه ري ئازاي گياني شه لالي ئاره قه بوو. خان ئيستا

نه خه وتبوو. پيو سۆزه كه به كاوه خو ده سووتا. خان باسكي وه بن سه ري دابوو.

بيري ده كرده وه. په ريزاد خه ونه كه ي بو گيراوه. خان گو تي:

- ههر سبه يني ده بي برۆ.

خاتوون گوتی: خان ئەو ئەو تەنیا خەونە.

خان گوتی: خەون دەلیلە. دلنیام ئەو گول ئەستیرە گەشە کە رادەخووشی منم، دەکوژریم. ئەوی دیتە دنیاش کورە کە ی منە کە پاشی من لە دایک دەبی. خاتوون دە خەیاڵدا نوقم ببوو. پیوسۆزە کە نەرم نەرم بە سپایی باویشکی دەهاتی. خان سەری وە دەستی کردبوو. گوتی:

- دیارە ئیمە لەو شەرە دا دەشکین، تەعبیری ئەو خەونە ئەو یە. دیارە خدری زیندە، روحم بە قوربانی موژدە ی داها تووی داوینی. خاتوون ئاگات لە کورە کەم بی، باشی گەورە کە، بیپاریزە، ئەو تۆلە ئەستینە. خاتوون گوتی:

- خان ئینشاللا سەر دە کەوین، ئەو قسانە چی یە؟

خان گوتی: من دلنیام زگە کەت کورە، کورپکی سەرخر. باشی پەرودە کە، بیعاملینە، ئازا و بە جەرگ وە ک برادۆستیە ک.

چەند رۆژ تیپەری، خاتوون هەر ملی نە دەدا، خان هەرچی حەولی دە گەل دا هەردە یگوت:

- ئە گەر بریار بی ئیو بەمرن من بو بژیم؟! خان گەر تۆ نە بی من ژینم بو چی یە؟ خان دە یگوت: ئە تۆ زۆر گەنجی، زۆرت ماوہ دنیا ببینی، حەیفە وا زوو بمری. هەر سبە ی نیبەریت دە کەم. هەرچی خودا بیهەوی هەر وا دە بی.

خاتوون بەو بیر و خەیاڵانەوہ چاوە کانی لیک نا. چەند رۆژ بوو شەر قورستر ببوو. خان هەرچی دە یکرد خاتوون ملزەم نە دەبوو. خان لپی کردە تۆبزی و گوتی:

- خاتوون من زۆرم دل بە تۆو یە. نامەوی تۆ بمری، دە بی بژی. منیش قەلادە پاریزم، سەر دە کەوین. دە بی بژین و بمینین و لەو قەلایە دا بەختە وەرانە بژین، تۆ برۆهەر بۆم بکری یا دیم لە دوات یا دە نیرم لە دووت، هەرچی خودا بیهەوی هەر وا دە بی.

پهريزاد چاوه جوانه كاني داخست، فرميسكه كاني به ريز هاتنه خوار، كول
و كوؤى خوؤى رشت. خان دهستي به سهر و زولفى داهينا:

- مه گرى نه گهر مام ديم له دووت. چ سهر كهوين و چ تيك بشكين.
دوورى بو ماوه يه كي كورته، خو ئه و ژينه نه بهدى نيه راده برئ، دنيا به، رهنه
ئه و خهونه مزگيني داهاتووبئ، جارئ زورمان ماوه. ژيان زورى به به ره وه يه.
راسته من عومريكم رابوار دووهو له تو به ته مهن ترم، لاويك نيم. نه وه م هه يه
به لام تو گهنجئ، كرچ و كالئ زورت ماوه بژئ و تال و سوپريان بچيژئ.

پهريزاد گوتئ: خان خودا نه كا چت به سهر بيئ، ئاي خودايه نه بينم.
ئه ويش دهيزانئ خان راست ناكأ، به لام دهيويست وابئ. روژيك شوپره
سواره كهئ بيت و بيهاويته پاش تهر كي و به ره و دمدم بگه رينه وه و له قه لادا به
يه كه وه به خته وه رانه بژين.

ئه و خو شه ويستي خان بوو، هه ويكاني له حه يفانئ ده تگوت قه لشين.
زورپان ئيره يئ پئ ده برد. ئاخر ئه و ژني بچووكئ خان بوو، نازدارئ خان. شوخ
و شهنه گ، به ژن باريك و خاو و لاو، خان له هه رتك چاوي خوؤى خو شتر
ده ويست. بو زور كه سان جيئ باوه ر نه بوو پهريزاديش خانئ خوش بووئ. ئاخر
كيژيكي تازه لاو كه چاوي هه ر جوانئ ده بينئ و هاوته مهنئ كوره كهئ
ئه ميرخانه بليئ بتوانئ خانئ خوش بووئ؟ جيئ لي نه بيوه كوو بابيه تي رهنه
هه ر ئه وه ش با، ئاخر پهريزاد هه ميشه ئاره زووي بابيكي واي بوو، ئه وي له ژيني
ئاسايئ خوؤى نه ببوو. ئه و شانئ راگري خه مه كاني و په ناي ناهوميد يكاني وي
بوو. له و ماوه يه دا ههستي به شتيكي نوئ كرد بوو، دوو گيانئ. ههستيكي
نوئ، ژينيكي نوئ، ده بوو ورده ورده خوؤى بو داهاتوو ته يار كا. له نيو قه لادا
كاتييك، ژنيك ژانان داينده گرت، خيرا مامانان له سهر حازر ده كرد. ژنه كاني
دي ليئ دالان، هه ر يه كه كاريكي وه ستو ده گرت، يه ك ميوانئ ليده نا، ئه وي

دی پەرۆ و پالی دینا. لانک و لۆرک هەر دوو سی مانگ پیشتەر ساز ده کرا و ده سرازه ی نه خشین و سهر به گولینگی بۆده هۆندراوه. بالنج و بالیفه و سهر سینگه ی رهنگاورهنگی بۆ ده کرا. بلویر و ئاوه خانهش له بیر نه کرا بوون. مندال که ده بوو، ئە گهر کور با مزگینیان بۆ باوک و باپیرو خال و مامی ده برد. نیوکیان ده بری و ده یانه اویشته سهر بیژینگ ههتا ههوتووی ده چوو. ژنی زه یستانیش له جیه کی گهرم و نهرم دا ده کهوت، مه لۆتکه یان له تهنیشت داده نا و بۆوه ی شه وه نه یبا و ئالدا یکه نه خنکینی، قورئانیان له سهر ده خویند و دوغایان ده کرد. ههر نه با قورئانیکیان له بن سه ری منداله که ده نا. پاش ئەوه ی ههوتووی ده چوو ژنه یان هه مام له میش ده کرد و جلکی تازه و نوییان ده بهر ده کرد. مندال چ کچ و چ کور ده یانه اویشته سهر پشتی لانکی. ئاخ خان چهنده ی پی خوش ده بی مزگینی کوری بده نی، ئەویش کوری من. ئاخۆ مندالی هه تیو مزگینی بۆ کی ده بهن؟! کی نیوی ده نی؟ داخودا له کوی به نامرادی بزئ. له بن چه بهردیک؟ له په نا چ دیواریک؟ مندالی بی باب چۆن گه وره ده بی. له قوون ده رکان، به بیبابی به هه تیوی، داخوا چه ند فرمیسکی نامرادی هه لپژئی و چهنده چه رمه سه ری بینیه بی بابی به هه تیوی....

فرمیسک به ری چاوی گرت. تازه ده هات تامی به خته وه ری بچیژی که وای به سه رهات. ده بوو ژیان خوی، خوشه ویستی، ده سته خوشکه کانی، ژنه کانی قه لایه. دراروبه ردی قه لا، هه موو هه مووی جی بیلی. شه ویک له شه وان چه ند سه د کهس ژن و پیایوی که فته کار له قه لا چوونه ده ر. ههر ده روزه یان کرده وه به شله ژاوی خویان گه یانده ئاوی. خان ئەوی شه وی ویستی ره گه ل وانی خا. به لام په ریزاد به قسه ی نه کرد و گوتی:

- خان ده ناسریمه وه. له وانه یه یه کیک به چه ند دراو به دوژمنم بفرۆشی.

خان کهوته خه یالات دیتی راست ده کا. کوتی:

- باشه به تهنی بهریت ده کهن. ئە گەر خوشت بگۆرپی و به نه ناس بچیە
دەر، مەترسی وهی ههیه یه کیک ده داوی دوژمنیت خا، یا بی حورمه تیت پی
بکا.

ژیان به پیچه وانه ده سوورا، ژینی ئەو ماوه یه یه هاوسه ری ده گه ل خانی
کهوته بیر. خوشتی و ناخوشتیه کان هه موو هه مووی. فرمیسه که کان وه کوو بارانه
هه لوه رین، خه ریک بوو سه ری به هه نیسه کانه وه هه لکه ندری. خان له باوه شی
گرت وه ک مندالیک هیدی و له سه ره خو نهرم نهرم رایژاند، دلخوشتی داوه:
- گیانه مه گری، ژین هه ر ئەو دوو روژه نیه، به زوو یه کی زوو ده گه ینه وه
یه ک. دهستی به سه ر و پرچی داهینا. وه های چاو لیده کرد ده تگوت ئیدی
نایبینیته وه بیچاوتروو کاندن. دیسان ئەوین هه موو شتی له بیر بردنه وه.
نه ترسی شه ر، نه بیری دهر باز بوون، نه کوچ. ئاسمان له ژوور سه ریان روون،
دنیا جوان و رهنگین، ئەوان بوون و به خته وه ری، ئەوان بوون و خوشت ویستن،
گه رانه وه نیو دونیای ئاسایی، گه رانه وه نیو دونیای دهر دو خه م. خان توند له
ئامیزی گرتبوو:

- سه بر بگره، دیم له دووت. گیانه که م، هه ر دهر فه تم بی دیم له دووت.
ئه گه ئە جه لم هاتبی دیاره که س له بهر قه له می قه زا و قه دهر دهر باز نابی، چی
له چاره ی نووسرا بی هه روا ده بی. ده نا دیم.... پیکه وه ده گه ریینه وه.
خاتوون نهرم بوو. رهنگه دووری بو ماوه یه کی کورت بی و دوای ئەو
دوورییه داهاتوو روون بی. کی ده زانی سبهینی چون ده بی، خو که س له لای
خودای رانه هاتوته وه. گوتی:

- باشه خان هه رچی تو بته وی، هه ر چی تو بته وی.
خان به چاوی پر ئەوینه وه ده به ری هه لده روانی بی چاوتروو کاندن
ده تگوت ده یه وی هه ر گوشتی له وجوودی و له ناو دلی دابنه خشینی و لهو

ماوه كورتهى ماويانه ئهوينى تهواوى دنيای پيشكەش بکات. لهوبهري
تاريكستاني تهنگهوه دنيای روون وبهرفرهوان چاوه نواريان بوو. بير و خه يالى
په ردهى رهشى به سهر كشا. ماوه يه كى كورت تاسا. داهاتوو تاريك و نادياره
وه ك ئه وشه وه زهنگه. پشتى ئه و تاريكايه ونه، پيواره. هه رگوشه يه كى به سام
و ترس ئاخراوه. كوا ئه و به خته وه رييه ي لىي ده گه را. خان تا زاركى ده ركه
ده گه ليان هات. چاوه خه مباره كاني سيس ده يانروانى. نيگاي پر له هه سرهت
وتاسه بوون، ده تگوت ئاخريين ديداره و تازه نايبينيته وه. خاتوونيش چاوى له
چاوه كاني خان برىبوو، ده دلى خويدا ده يگوت:

- ئاي خودايه نه كا ئاخري ديدار بى.

به لام روانين هه ر چه نديش كه بروانى هه ر ده ميكه، له حزه يه كه، ته نيا
ساتيكه.... خه يال هه ر تكيانى هه لگرتبوو، وه ك ئه سپيكي توپر له گه رد و توژ و
غوبار دا، له پر خدروه خوئى هينانه وه و گوتى:

- خاتوون خيراكه، ده بى برؤين، با وه درهنگى نه كه وين.

خان گوتى: خدر ئه وه خاتوون، يه كه مين به خوداو دوايين به توّم
ئه سپارد. ئاگات لىي بى، زؤرى قه در بگه ره. ئه گه ر پيم كرا بوؤ خوّم ديم له
دووى، هه تا لىي خاترجه م نه بووى به جيى مه هيله. خدر گوتى:
به سهر چاوان گه وره م.

خاتوون لاقى سست بوو، پىي روشتنى نه بوو. ناعيلاج بوو چاره نه بوو.
دوو سيههنگاوى هه ليئا و گه راوه:

- خان ئاگات له خوئ بى من ئه وا روشتم.

خان ورته يه كى ليوه هات، هه ر ئه وه نده ده بيسترا و نه ده بيسترا. بوؤ
خوشى نه يزاني چى گوت. به ماته ماته وه رى كه وتن، وه كى سي به رى
خوشين، بى هه ست و خوست. هه تاتارماييه كان له پيش چاوان ون بوون خان

لهوئ ماوه. ئهوجار تاریکی ولاتی داگرت، تارمایی نهما هر تاریکی بوو، تاریکی.

خان گهراوه دواوه و گوتی:

- زارکی بوودرّه که بگرن.

وهستا دیواره که یان هه لچنیوه، خان به ره و ژیان و داهاتوو بوو. قزلباش له دهوری قهلا هه لیان داوه. به تۆپی گران شهو و رۆژ قهلا داده گرن. بی نیوبر، به تۆپه بهرد وه شینه کان بن دیوار و شووره ی بورجه کان وه له رزین که وتوون درز و که لینیان تیکه وتوون، هه رئه ورپوو سبه یه قهلا بگیری.

دوو کەس بە ماتەماتە وەکوو نیسی خوشین، لە دوور و نیزیکی سەنگەرەکان لە سەرزگ دەڕۆشتن، ھەر خشپە و خشەپە بە ھەردووە مەلاسی دەکردن. تارماییەکانیان لێدەبوو بە دیو و درنج، تەزوو و چزووی ترس لە پشت گاشە بەردانی حەشار دەدان، ھیندیک دەوستان بی ھەست و خوست، سەر لە نوێ وەرپێ دەکەوتن. دیسان تاویک رادەوستان و خۆیان لە پالی گابەردیک مات دەدا. لە دوورەو ھاگرێ قزلباشەکان ترووسکە ترووسکی بوو. مەشغەل و چۆلەچراکانیان کز دەھاتە بەرچاو. دەنگی تریقە و پیکەنینیان بی دەنگی شەوی دەشکاند. پرمەیی کەحیلی رەسەن، ترووسکەیی ئاگر، شەو و تاریکایی.

چاویان بە تاریکایی راھاتبوو. بەر پێی خۆیان لیک دەکردەو. دوور و نیزیکی ئاگرێ شوانان جریو جریوی بوو. ئەوجار ئەویش نەما، ئەوسا تاریکی و بێدەنگی. ھەر لەودوور و پشتانە لە نیو ئەشکەوتیک دوو و لاخیان بو تەیار کرابوو. دوو شەو بوو پیاویک چاوەرپیان بوو. بەرەو ئەشکەوتە کە تیھەل بوون، پرمەیی و لاخەکان دەھاتە گوئی، بەرەو ئەشکەوت ھەلکشان، پاش پشوویەکی کورت، ئەوجار بەرەو کووکی کەوتنە ری. ژیان کە لافیکی بی سەروبنە، کییە؟ چی بە سەر ھاتوو؟ ئیستا کییە خاتوونی قەلای دمدم یاچی وسوو شوان؟! لۆ خۆشی نازانی، لەوھتا لە یادی بوو ژیان دەرد و کەسەر، ناکامی و چارەرەشی بوو. تەنیا ئەو سات و کاتانەیی ھاوژینی دەگەلخان بووی ژیان بوو. بە ھەستیک پربەختەوھەری، خەون، خەیاڵ. وەکوو زیڤری بن خۆلەمیش کە

ژهنگ و ژواری ليشورابيتتهوه، به ترووسكه، جوان، پر له ئاگرى ئهوين، سهراسهر خوڤشهويستى وبهختهوهرى ئهوكاتهى بهرغهللى دهبرده لهوهپر، سروشت ههستى رادهكيشا. چله گيايهكى خوړسك، پهلكه گولپك، دهنگى دۆل و بنار، لووزهوى بهفراو، هاژهى قهلبهزهى رووبار، ويژهى ئاوپر، قاسپهى كهو، چريكهى بولبول، ههموو شت جوان و دلگر بوو. شهقهى بالى كوتره شينكه و گمهگمیان له دهشت و چيا ئهويان بهرهو دنيايهكى سيحراوى و جوان دهبرد، ئهويش سيحراوى دهپروانى وهك شهيدايبهك، له ئاسمان رادهما، ئاسمانى ساووسامال، ئاسمانى ههور و ساو. جارى وابوو رهوى كهشهور و گهوالهى سپى ههر يهكه بهشيوهى پهلهوهريك، ئينسانپك، گولپك، كيويك، دههاتنه بهر چاوى. دهپروانى قوول ومهنگ. دنيايهكى نوى، جيا له ژينى ئاسايى وى. كه دهيانگوت بههشتييك ههيه، دهيگوت: ئهوه ههوه، ئهو ديمهنه، ئهو جوانيانه.

جارى وابوو دهستى دهكرد به گورانى و بالوره. ئهو گورانى و بالورانهى لهوهتا چاوى پشكووتبوو بيستبوونى و گوپى پى راهاتبوون. رۆژ دهبراهه، ئيواره دادههات. دهبوو بهرهومال بى، خهفته ههليدهگرت. دهبوو بچيتهوه مالى و گوپى له قسهى ره و توورهى بابى بى. گوپى له هات و هاوار بى. ئهوكاتهى بابى ماندوو شهكهت دهگهراوه مال، پاش رۆژييك ماندوويى و سوورانهوه به دواى كهركه مهر و بزن دا، ماندوو و مردوو، لهدوورهوه هاواری دهكرد:

- ئافرهت... ئافرهت!

ههر دايقى تاويك درهنگ جوابى داباوه بيانووى دهكهوته دهستى. ههر كهسيوهبهر دهست هاتبا، نوqrچكيكى دهگهياندييه، شهپرگهوره دهبووه و به ليدان و گريانى دايقى دوايى دههات. ههميشه ههر وابوو، خهجيى بهستهزمان له بهر خاترى ئهومنالانهى نهبايه قهت سهعاتيكي له لاي دانهدهنيشت.

په ریزادیش له قوژبنیک خوئی ماتدهدا و بی ههست و خوست، بیدهنگ ده گریا. چاوه پروان بوو شه په که دوایی بی. به لام زور جاریش لهو شه پانه بی بهش نه ده بوو، بابی تی راده خوپی.

- کچه تیوه سهیه، نهوه بو ده گری؟! -

خه جی منداله کانی له باوهش ده گرت و به سه ریان داده گریا. جاری واش بوو شه ره هر نه ده پراوه، نه نک و باپیری ده هاتنه نیو بژی و به سه ریان ده رویشتن. بابی متهقی له خوئی ده بری. جاری واش بوو ده ره هله ده بوو:

- به ده به ختوو کردم، قور و وه سه ر کردم، نهوه ژن نیه، چه زیایه. مال ویرانی کردووم. ره بی به زیاد نه بی. به زوری ژنتان بو هی نام. خودا چاکه و بو نه کا. دایکی ناکامی ژن به ژنه یه کی به زوری بوو. همه دی باپیری ژنی به زوری بو و سوو هی نا بوو. نیستاش پاش نهوه هموو ساله به بوونی پینج شهش مندالی سه ر و پیچکه هموو روژی تاوانی نهو کاره ی له خه جی به سه ته زمان ده ستانده وه. روژ نه بوو شه ریان نه بی. نهو کاته ی لاو بوو ناشقی کچی کی دراوسی یان بوو. شیلان کیژیکی له بار و ته رز بوو. ده تگوت لاو له لچوو ه. چاو و برو رهش، موو قه ترانی، سوور و سپی، که له گت، قه د باریک و به ژن وبالا جوان. له میژ بوو دلیان پیکه وه بوو، شه ویک چه سه نی برای شیلان گیشه ی ماله کاک چه مه دی ناگردا. گیشه سووتان دن لای خه لکی دی له ریزی پی او کوشتن و ژن هه لگرته. ناخر تفاق بو ناژهل و بو گوندی وه ک یه ک وایه. نه بوونی گیا و گزره یانی نه بوونی ناژهل، رسق و پیخور. چه سه ن به کهینه و بهینه ی شیلان و سووی زانی بوو. له نیو دی پیشی به سوو گرت و پاش قوونه شه ریگ، گیشه ی ماله کا چه مه دی ناگردا. هموو خه لکی گوندی ده یانزانی کار کاری چه سه نه. کا چه مه د و ژن و مندالی شی وه کوو روژی روون ده یانزانی له چه سه ن رانه بور دووه. کا چه مه دیش چو لای مام ره حیمی

بابی حهسهن ولييان بوو به نيوان ناخوشي، كاره كه گهوره بووه، نيوان ناخوشي دوايي نه هات. ههر روژه دممه قاله و نيوان ناخوشي يه كي دي. مام ره حيم و نهوانيش له حهيفي وسوو شهويكي به زوري شيلانيان له كوري مامي ماره كرد. وسوو چي له دهست ده هات، چي كردبا؟! هه ليگرتبا؟! زني به ميرو بوو. نه وه هات و مهسله تيان نه كرد. خو هه رتكيان ده كوشتن، شهو و روژ وهك شيتان ده خولاوه. كا حه مهديش به پهله پهل ده گهل بابي خه جي ريگ كهوت و بهليني زن به زنه ي بو وسوو لي نه ستاند، خه جي كچيكي زور ناسايي، وه كووته واوي زناني دي، مالدار، كابان، داوين پاك، به حه يا و شهرم، هيدي و له سهره خو بوو. هاتني بو ماله كا حه مه د و رووخاني كوшки تاواتي يه ك بوو. ئيستا به خوي ومنداله كانيه وه تاواني نهو كاره چهوته ي باب و باپيرانيان ده داوه. خات زليخاي خه سووي زوري نسحت ده كرد و دلخوشي ده داوه. ده يگوت:

- روله زن ده تواني پياو بگوري، نه گهر شوبريش بي. به سهر و خو راگري ده يكاتمه لايكه. قسه ي خوش به ردي نهرم ده كا، زني چاك پياو ده كاته پياو. زني باش پياو دلمه ند ناكا واي به ده ور دادني نايه لي پير بي. زني خراب ميرو ده به تليني، بي جه وه هري ده كا، ناهيلي شايي به خو بي، شهوقي جهواني ده كووژي. باسي ههر شتيكي كردبا ده سته و به جي نه قليكيشي له سهر ده گيراوه. پووره زليخا زور جار نهو نه زيله يه ي گيرا بووه:

به لي ده گيرنه وه روژيگ سولتان مه حموود و هه ياسي خاس پيكه وه دانيشتبوون. باسي زني چاك و خراپيان ده كرد. سولتان گوتي:

- هه ياس باشترين زني دنيايه كييه!؟

هه ياس گوتي: زنيك دز بي، دروزن بي.

سولتان هه رچي كردي لهو قسه يه نه گه يي. هه ياس گوتي:

با سبهینئ بچینه نیو شاری جا بۆت روون دهبیتهوه ئهوه یانی چی.
سبهینئ ئیواریسولتان مهحموود و هه یاسی خاس بهرگی دهرویشییان پۆشی
و له قه لایه چوونه دهه. هه یاس له ده رکی مالیکی دا. کابرایه کی پیری په ک
کهوته ده رکهی لی کردنهوه، له بهرپیریان پشتی چهما بۆوه. به کۆمه کۆم
دهرۆیی، لهرز ببوو. گوتیان مامه ئهه شهو میوانی تۆین چ جیمان نیه بچینی.
کابرا زۆری به خیر هاتن کردن پاش تۆ خوش و من خوش پرسیان:

- مامه چند سال دهبی؟!؟

گوتی: وهلا چل سال دهبم.

زۆریان پی سهیر بوو، پیاویکی چل سالان بۆ دهبی وا پیر و کهنهفت

بووبی؟!؟

گوتیان:

- له بهر چی وا زوو پیر بووی و ئاوات به سهه هاتووه؟!؟

گوتی: سبهینئ بچنه ماله برای گهوره تره جا ئهه جار دهزانن بۆ وایه.

ژنه کهی بانگ کرد:

- ئافرهت..... ئافرهت.

ژنه قیژاندی: چت له گیانم دهوی؟ خودا بتباههوه پیره سههگ.

کابرا له سههه خو گوتی:

- ئاخه ههسته شتی کمان بۆ لینی، میوانمان ههیه.

ژنه گوتی: جا چتان بۆ لینییم؟ خو لهو به قورئ گیراوه دا چ نیه.

هه رچی پیره گوتی ژنه به زمانی شر بهبی هه یایی جوابی داوه. کابرا

پیره ههستا، نان و پیخوریکی هینا. نان و چایان خوارد وهختی خهوی گوتی:

- ژنی ههسته نوین و بانه که بینه.

ژنه گوتی: مه گه ددهمی بابت..... دهنه جیت بو راناخه، جی و بانی
چی؟!

کابرا ههستا جیی راخست و نووستن. بهیانی دهرویش ههستان و
وهرپکهوتن، چوون بو ماله برا گهورهی کابرا و له دهرکییان دا. کابرایه کی سهر
و ردین سپی دهرکهی کردهوه. ئهویان به قهت براهی پیر و کهنهفت نهبوو.
ههر ههموو سهر و ردینی سپی ببوو. کابرا گوتی:

- چتان دهوی؟!

گوتی: کاکه دهرویشین چ جیمان نیه ئهه شهو بچینی، میوانی تۆین.
گوتی: میوان به خیر بی سهر چاوی من.

شهوی لهوی بوون ههر تو خوش و من خوش سولتان گوتی:

- کاکه ببوره چهند سال دهبی؟!

گوتی: پیم وایه شیست سال دهبم.

گوتیان: ئهدی بو چی براهت که له تو کهم تهمهنتره ئاوا پیر بووه؟!

گوتی: ئهه شهو لیره بن سبهینی بچنه ماله کاکم ئهه سا دهزانن بو چی
وایه؟ شهویلهوی بوون، دیتیان ژنه که جاروباره زور ژنی چاکه، جاری واشه
تووره و تۆسنه و قسهی ناحهز دهکا. دیار بوو ژنیکی خراپ نیه، تهنیا هیندیک
به پرته و بۆلهیه. ئه گهر کابرا دهیگوت شتیک بینه و یا کاریک بکه، به پرته
پرت ههلهستا و دهیکرد. بهیانی مالتاوا بیان خواست و به رهه ماله برا گهوره
کهوتنه ری. له دهرکییان دا. کابرایه کی ئازا و به گورد دهرکی لی کردنهوه،
وه پیشیان کهوت و بردنی ژوور. ههر تو خوش و من خوش گوتی:

- کاکه ئهه شهو میوانی تۆین، میوان رادهگری؟!

گوتی: میوان به خیر بی سهر چاوی من، سهر عهمری من، یا خودا به

خیر بین. هیندیک دانیشن و ههمان پرسیاریان لهویش کرد:

- براله تۆ چهند سال ده بی؟!؟

گوتی: وه ک بزانهم ئەم سال ههشتا سالم.

گوتیان ئەدی براكانت كه له تۆ كهه تهمهنترن بۆ وا پیر بوون و ئەتۆ وا

باش ماوی؟!؟

گوتی: ئەم شهو لیڤه بن سبهینی پێو ده لیم.

كابرا بانگی کرد:

- ئافرهت شتیگمان بۆ بیینه چمان ههیه؟!؟

ژنه گوتی: له خودای به زیاد بی ههموو شتیگمان ههیه. جاله چله

پیوازیکی بگرهههتا روحی به شهری...

بی وهی پرته و بۆلهیه کی بکا. ههه بلایی یه ک و دوو ههموو شتیکی ساز

کرد و خواردهمهنی هینا و له پیشی رووان.

نان و چایان خوارد به کاوه خو، قههه یان کیشا. ژنه که هیندیکی میوژ و

گ

بۆ هینان. شهوچه له یان خوارد به تللیک له شهو چوو بوو. خه و لابه لای

کرد ب

كابرا بانگی کرد:

- ئافرهت جیگا و بانه که شمان بۆ بیینه.

ژنه چۆ دهر، دوو سی دهستی نوین و بانی پاک و خاوین هینا و

رایخست. شهو یله و ی بوون به یانی که له خه و ههستان سولتان گوتی:

- باشتین ژنی دنیا به کییه؟!؟

گوتی: ژنه که ی من. له ولو لاوه شتم لی ده شیریتته وه، وه خری ده کا.

ئهو کاته ی میوانمان دی به رووی سوور به ری ده کا. نوین و بانمان نیه ته نیا

ئهو دوو دهسته نه بی، به لام به سه رم دا ناگورینی هیچت نیه ئەمن ده بی له

مالی جیران نوین و بان وەرگرم، درۆمپی دەلی، دزیم لیدەکا. بۆو روژهی،
قەت شەرم دەگەل ناکا. پیاو دەگەل ژنی وا کوا پیردەبی؟!
سولتان مەحموود و هەیاس خۆیان ئاشکرا کرد. پاداشیکی باشیان
دایە، کابرا ساماندار بوو. برا چوو کە ی بانگ کرد و ژنە ی پی تەلاق دا، ژنیکی
باشی بۆ هینا.

ئەتۆش سەبرت بی، قەلس و توورە مەبە. هەم خۆت دەبەتلینی هەم
ئەویش، لەقەلس و توورەیی تۆ ئەویش توورەتر دەبی و شەرە کەتان گەورە
دەبیتهو. سەبرت بی، روژیک لە بەر و بووی ژن چاکی خۆت دەخۆی، ئەودەم
ئەویش تی دەگا، خەتای کردوو ئەتۆ چەند باشی، ئەودەم دەحەسییەو. با
مندالە کانت گەورە بن و گوپالیان لە خیزی بیتهدەر، بتوانن بەرە ی خۆیان لە
قورئ دەرکیشن و تەبەکتان پر بی ئەودەمی ئیویش تامی بەختەوهری
دەچیژن. ئادی کچم تەبەکی پر تەبایی مالییە. ئەوانە ی هەر لە بیر
بوو، نەبوونی و نەداریش سەرباری دەردان. کە دەلین نەبوونی گولی یە بە
راستی وایە. هیچ دوور نەبوو ئەگەر ساماندار بان و خەمی نەبوونی و زگ
نەبایە، بابیشی هیندە توورە و تۆشن نەدەبوو. هەر بە حال وەبیری دەهات،
هەر لاقی عەرزى گرت مندالیکیان لە کۆلی بەست، زۆر چووک بوو
سەوہ یەکیان لە کۆلی دەبەست و دەیانناردە شیوی. بەو چەنگ و نینۆکە
چکۆلانە ی پەرۆ و پالی دەشوشت. جاری وابوو دەوروبەری کانی دەیبەست.
هەربن پلووسکە کە ئاوە کە ی بە حال تەشقی دەشکاو نەدەشکا. لە سەرمان
ددانی نەدەگرت. قامکی دەتەزی هەر وەخت دەبوو، فری دا، رووت و قووت
بی جل و جوړیکی ویشک و خاوین. پەرۆ و پالی دەسەوہتە ی دادیناوە مالی.
تا دەهاتەوہ چە و چۆی دەهاتییە. هیندیک گەورە ببوو دەیانناردە بەر
بەرغەل. قاچ و قوول باریک و رووت. تەنانەت گەزە جاویک نەبوو لاق و

له تهری داپوشی. که چه که لاشیک و کراسیکی قوله، که وایه کی
خامی شین، تیتۆل تیتۆل. نه خته پیخوریکیان ده گهل دوو کوللیره ی جو بو
ده پریسکه یه که ده به ست و وه به نده نییان ده خست. گه وره بوو هه لیدا وه که
خاشخاشکی نیو درک و دال، دوور له ژیانیکی خوش و هیمن و پر
خوشه ویستی. داوینیک نه بوو سه ری ویکا، ده ستیک نه بوو به سه ر و زولفی
دابخشی و بیلاوینیته وه. باب و دایکی له بهر ده ردی خو یان ئاگایان له
منداله کانیا ن نه بوو. مندال گه وره ده بوون وه کوو چله گیایه کی
خورسک، هه لیان ده دا. ئه ویش گه وره بوو. ئیستا چارده سالان بوو هه ستی به
شتیکی نوی کرد. هه لتۆقینیک، گۆرانیک، شتیک نوی، جیا له دنیا ی منالی،
رهنگ و رووی گۆرابوو، بالای کردبوو، ته و او به خو ی دا ده هات و پیی خوش
بوو جوان بی. به خته وه ریکی قوول ونه هینی و هه ست به گۆران ئه ویان ئه م
دیو ئه و دیو کردبوو. به نیگایه کی سیحراوی ده پروانی. رۆژیک دو مه ژن به نیو
دی و هر ببوون. به زمانی لووس و گفتی شیرین خه ریکی فروشتنی که و
بیژینگ و ته شی و شان و خولخوله و بنیشت و دمکانه و ئه وشرو شالاتانه
بوون ئه ویش هاته لای دایکی و گوتی:

- دایه دو م هاتوون شانیه کم بو بکره .

دایکی گوتی: رۆله چ دراوم پی نیه، شانته بو بکره م. بزانه به و که شکه
ره قانه ده مده نی، گه وره و مندالی ئه و دییه یان لی هالابوو، خه لکی ئاواپی
خه ریکی کرینی ورده واله و مت و مووروو بوون. دو م وه که بزنه کیوی وان،
ته و او دۆل و ده ران ده که ن، به کیو وه نده نان هه لده چن بووه ی چهنده
خولخوله و ته شی و شان و چهنده زار جوو بنیشت وهیندیک شیلان و
موورووی شین و شتی وا بفروشن چهنده هه تیوی رووته له ی قوشمه له ده وریان
هخولانه وه بووه ی له دو مه ژنان ره باده ن. ئاخه ده یانگوت هه ر که س له

دۆمەژنان رەبادا چەقۆی زوو بە دەستی تیژ دەبی. دایکی شانەیه کی دۆمانە ی بە هیندیک کەشکەرە قە بۆ گۆرپەو. لە پڕ قیژە لە ژنە دۆم هەستا، دەستی بە جنیوان کرد. دم رووتە کانیش بە قاقا و پیکەنین دوور کەوتنەو. ئیستاش وە کوو رۆژ لە بیرى بوو کە دەچۆ سەر ئاوی بەوشانە دۆمانە یە سەر و زولفی دادینا، لە ئاوە کە ی دەروانى. جوان بوو، زۆر جوان. بەژن باریک و نەرمۆلە، ئیسک سووک. وینە ی نیو ئاوە کە پیمان دەگوت چەند جوانە، هەر چەند جلکی شڕۆلە. جل و بەرگە کە هەر نیویان جلک بوو. بەلام ئەو کراس و کەوا شڕ و کۆنانەشی زۆر زوو و وەبەر شەقی ئەسپۆن دەدا. هەستی جوانی و پاک و خاوینی. وە کوو خونچە دەپشکووت، گەرە دەبوو، هەلیدەدا. کور و کالی ئاوی هەستیان بە جوانی ئەو کردبوو، دەوریان دەدا. ئیستا حەفدە سالان بوو کە نیو بانگی بە ولات داگەرا. بەژن باریک و خاو و لاو، لەبار و تەرز، کە پۆ کورت و چەنە قوول، لیوی دەتگوت یاقووتی سوورن. جار و بارە بە خەندە یە کی شیرین ددانە سپیکانی وە دیار دە کەوتن دەتگوت، ریزە ی مروارین و دەوریان یاقووتە. چاوی ترووسکەیان دەهات، روون و بریقە دارچەشنى ئاوینە ی سیحر و ناز، بەلام هەمیشە مەستی شەپۆلی شەرم بوون. پەریزادی بیوینە و حۆری و پەری حە کایە تان بوو. پەریزادی چین و ماچینی بە گەردی پیی نەبوون. کور و کال شیت و چەواشە ریبازیان لیدە گرت. هەر بۆو هە ی چاویان پیی بکەوی و ئەویش جاروبار سیلە چاویکیان داتی. کەس لە خۆی رانە دەدی چی تری لی بوی، جگە لە نیونیگایە ک. بەلام ئەو خۆشەویستی نە دەناسی، هەر وایدە زانی پیاو هەموو قەلس و توورە و تۆسن و بی بەزە و دلرە فن. بە خە یالی دانە دەهات پیاو میهرە بان و هیدی و لە سەرە خۆ و دلپاک و نەرم بن. ئە گەر یە کیک باسی بابی دە کرد و لە میهرە بانى و هیمنی ئەو دەدوا زۆر بە سەیرەو هە چاوی لیدە کرد: راست دە کا؟! یانی پیاوی واش هە یه؟!!

کاتیک کورپه جحیلله گويسوانه یان ده گرت و راویچکه یان ده کرد. وه کوو داروبهرد سهری داده خست و چاویکیشی لی نه ده کردن. راست بوو له دهروونی دا ده یویست نیگاکانی به دواوه بی. ئه وهش شتیکی سروشتیه، کییه پیی ناخوش بی پیی دا هه ل بلین و تاریفی بکن. به لام سهره رای پیخوش بوونیش ههر شهرمی ده کرد. زور کس رایان ئه سپارد بوو جوابی کسی نه دابوو. هه همیشه گوپی له و وشه جوانانه ده بوو: حورییه، پهرییه، مه لاییکه دم و چاویان شوشتوو. شایی به خوی ده بوو، وه کوو کوتر قنه ی ده کرد و خوی ده له نگاند، تیده پهری ده تگوت له و دنیا به دانی به. زور دووره، له و خه لکه له و دنیا به. کاتیک کورپه حه یران گويسوانه ی ماله گراوییه کانیاں ده گرت و یاری نازدار به تاسکه تاسک ئاورپان بو ده دانه وه، ده سته خوشکه کانی به سهرهاتی دلداری خویان بو ده گیراوه، پهریزاد سهری داده خست. کیزه کان گالتیه یان پیده کرد و پییان ده گوت:

- درؤ ده که ی؟! یانی تو که ست خوش ناوی؟!!

- بو ئه تو دار و به ردی؟ ئینسان نی؟

ههر چی ده یکرد و ده یکراند کس بروای پی نه ده کرد. ئاخر چون شتی وا ده بی؟ یانی کس هه یه ئه وین نه ناسی؟! ئه ویش ته نیا گوپی بو داده خستن و چی نه ده گوت. بلیی رۆژیک بی ئه ویش دلداریکی بی، یه کیکی خوش بووی؟! بزهی شیرینی لیوئیک و نیگای مهستی چاویک رایچله کینی و وه دله خورپه ی خا؟! ئاخر کچان ئه وینیاں ئاوا پی ناساند بوو. عه لی له هه موو کس ئه ویندارتر بووه زوری راسپارده نارده بو لای، که چی پهریزاده هر جوابی نه دابوو. ههر چی ده یکرد نه یده توانی جییه ک له دلی پهریزاد دا بکاته وه. له قه دیمه وه گوتوو یانه: «من بو تو مردوو تو بو من هیچ نه کردوو» پهریزاد به

کني دا تيپه رده بوو نهو سهري دايدة خست ههلي نه دينا. نهو يش شيت ده بوو،
چه واشه ده بوو:

- نهو بابان ويړانه بو چي قهت چاويکم لي ناکا، بزهيه کيشي نايه تي،
ده لپي دار و بهرده. نهو ين تا موخي ئيسکاني ته نيبوو، نازاي له شي. کورپه شهر
ميونه کهي جارن نهو هي هه ر ده گه ل پياويکيشي قسه کردبا سوور هه لده گه را.
ئيستا نهو ين وای لي کردبوو، نه گه ر تووشي ده هات، نهو يوست له پر ئاميزي
پيدا بکا. جاري و ابوو به سهري داده هات بچته پيش هه ر تک ده ستي بگري و
رايتله کيني، سهري پي هه ليني و چاوي له چاوي بکا. عه لي لاويکي ناشيرين
و دزيو نه بوو. يه کي زور ئاسايي به هه يبه تيکي پياوانه، به رز و بليند و به شان و
باهو، پياويکي ره ش نه سمه ر که پوي نيړاني هه لکه و تبوو. چاوي ده تگوت
چاوي هه لون، برو پان و سميل گه وره. شه يدايه کهي وه کوو گري نيو
ميشه لان هه ر ده هات و پهره ي ده ستاند، هه راو ده بوو. روژ ده گه ل روژ
شه يداتر. چاوه کاني وه کوو پشکوي گرپوون و له ژير سي به ري مژولي دا به
تين تر و گه شتر ده بروو سکانه وه. ماوه يه ک بوو، په ريزاده ستي ده کرد نه گه ر
عه لي نابيني ده لپي شتيکي لي ون بووه، روژ دوايي نه ده هات. سه ره گيژه ي
ده گرت، بو چي وايه؟! زوري له خو ي ده پرس ي نه کا؟! به لام نابي، نهو بيره ي
له خو ي دوور ده کرده وه. نانابي دل بداته کهس: نهوه درويه من که سم خوش
ناوي. بو خوشي ده يزاني راست ناکا. ورده ورده خوشه ويستي به سپايي جي
خوي ده دلي دا کردبووه، هيلانه ي ته ني بوو. تاخودا و راستان له سه ر چاكي
تووشي يه کتر بوون. روژي چوار شه ممه داوه ت ده گه را، ره شبه له ک گيرابوو،
زه رد و سوور تيکه ل ببوو، هه وای گورانيه که گورا، داوه ته کهش بوو به سي
پيي. په ريزاد تاويک بوو، هه لده په ري چند کهس چوونه ده ر، عه لي تا نهو

دهم لهولای داووته که هه لده پهری لپی نیزیک کهوته وه. که ژال کهوته دهستی
عهلی، دهستی ئه و لای که ژال پهریزاد بوو. عهلی به گوپی داچرپاند:
- که ژال گیان بچو دهری، ههرچی بتهوی دتهدمی.
که ژال پیکه نینی دههاتی:
- کا عهلی بهرمووریکی شیلانم بو نه کپی ناچمه دهر.
عهلی گوتی:

جا ههر ئه تو و بهرموور ئه ی به ههر تک چاوان.
که ژال چو دهر، عهلی کهوته دهستی پهریزاد ئه ویش ویستی بچیته
دهری. به لام دهست نه گرتن له لای کیژ و لاوان کاریکی دزیو و ناشیرینه.
کیژه که دهستی ده گری، ئه گهرپی خوش نه بوو گهرپیک هه لده پهری و
ده چیته دهر. پهریزاد به شهرمه وه دهستی گرت، عهلی سوور هه لگه رابوو، دلی
دهیکوتا، ده تگوت له قه فیزی سینه ی هاته دهر. چاوی لیده کرد، له
خوشییه کی بی برانه وه دا نوقم ببوو. به بزه یه کی شیرینه وه ده پروانی
چاوه کانی به به خته وه ریکی قوول دهر وو سکانه وه. ئاخر ئه وه عهلی یه، دهستی
پهریزادی خوشه ویستی له دهستی دایه، راسته یا خه ونی ده بینی؟! ئه وه
هینده به خته وه، هینده خوشه خت هه لده پهری؟! ئه و جار نامری، ئاواتی
ئه وه بوو ههر نه بی گهرپیکی ده دهستی دا هه لپهری ده تگوت پهریزادیش له وه ی
ده دهستی عهلی دا پی ناخوش نیه، وی ده چی پیشی خوش بی. مسته فا
شه شه دهنگی هه لینا.

چاوت ئه ستیره که ی روزپه لدی ده گه ل گه لاویژی
قه ستیه به چاوان بمکوژی چاوت ئه ستیره ی سه حهری
هه لدی له بیژینگ به سه ری کوشتمی قه تاره که ی سه ری

مستهفا شه شه هوای داو ته که ی گوړی دیتی په ریزاد که وتوته دهستی

ع هلی،

مرخی لی خوش کرد. دلنیا بوو عهلی هه رچی ده گیرفانی دایه دهیداتی.
دهستی پیکرد:

ده گه ل تومه عهلی لاوله به ژنت ده که م سلاوه

لفک و سورانیت بلاو ده دهستت دابه له ک چاوه

به له ک چاوه خاو و لاوله په ریزاده و پهری ناوه

بسکی لووله وه ک لاولاوه خه دهنگی له دلان داوه

به ژنت دلان ده بزوی نی کولمت یاقووتی ده نوینی

چاوت وه ک چاوی شه هینینه کا عهلی بتره نجینی

عهلی ئه ورو به ختت یاره ده دهستت دا شده لاره

زولفی میسالی ره شماره خودا بنووسی لیت چاره

خودا بو یه کی داناون له بهر چاوانی راناون

هه ر دوو شلک و تازه لاون هه ر بو خوی ره سمی کی شانون

دهنگی ده هو ل نه و کابایی ده گه ل دوستان نه که ن لایی

مباره ک هه له هله و شایی نالیم به ندان به خوړایی

خو بخورینه له منت که ویله وه ی زیاتر چت لیم دهوی

ده قاسپینم وه کوو که ویماندوو نابم هه تا شهوی

عهلی دهستی ده گیرفانی نا، چند دراوی له گیرفانی دابوو هه مووی

ده رینا و بو ی هاویشت، شایه ر دراوه کانی هه لگرته وه و له باخه لی نا. کور گه ل

له حه یفی عهلی ده تگوت قه لشین کی ژه کان به چاوی پر مانا چاویان لیک

ده کرد، لاوله کان به حه سره ته وه ده یانروانی، به لام ئه وان ئاگیان له که س

نه بوو. دلیان به ئاهه نگیکی هاوبه ش ده یکوتا، خوینی گه رمیان پر تین و تاو له

دهماران ده گه پرا. له پر گه پری داوت بهر بوو، ده ستیان لیک هه لپرا هر
یه که بو لایه ک روښتن. خه ونی عه لیش دوایی هات وه ک هه موو شتیک.
هیچ شتیک نه به دی نیه. خوښی و ناخوښی، له ززه ت و دهر د، جوانی و جحیلی
ته نانه ت ناحه زیش. روژیک دی نه هه موو جوانیه ی پهریزاد له ناو ده چی.
نه ویش وه کوو ناحه زه کان پیر ده بی، جوان و ناحه ز وه ک یه ک دینه وه، زه مان
هه مووان وه ک یه ک لیده کا. به لام عه لی باوه پری نه ده کرد پهریزاد ناحه ز بی،
پیر بی. ژیان نه به دی نیه، وه رزه کانی ژین یه ک به دوای یه کدا دین
وراده بوورن. مه به ست نه وه یه بژی و بزانی بو. کی ده زانی له پشتی نه و ساته
کورت و دريژانه چ چاوه نواره؟! ته نیا ده بی خو نه دوړینی و تاقه ت بیینی و
مه به ستیکت هه بی و پیبه پیی تالاییه کان، دهر ده کان، خوښی و ناخوښی بژی
و ده وام بیینی. عه لی وه ک شیتیک سه رسام ده پروانی. به ره و پیاوه کان
هه لکشا. پهریزادیش به ره و هاوالانی بوو. بو خوښی نه یزانی بو چی پیی خوښ
بوو چند سعاتی دی هه لپه رپیا، بی برانه وه ده ستی له ناوده ستی عه لی با و
داوه ته که دوایی نه هاتبا.

کورد له هه موو روژی هه وتوو دا ده چیته سه ر قه بران، ده گری و شین
ده گیږی، سه ردانی مردووه کانی خو ی ده کا. ته نیا چوار شه ممو روژی شایی و
شادی و چل دانه گرتنه وه و چوونه سه ر گور و چاک و پیرانه.

له به یانی را ده چنه سه ر قه بران و شادمانی ده کهن به ته قه ی ده هو ل و
زور ناو بلویر و شم شال هه تا ئیواری روژ دره نگان، نه و سا به ره و مال ده بن، تا
چوار شه ممویه کی دی و سه ر چاکیکی دی.

چاکی کللوره دار جیی داخواز و مرادان بوو. هه ر که س دهر دیک ی با، یان
مرادیک، ده چو سه ری و داوای خو ی پی راده گه یاند و مرادی لی ده خواست.
بویش پیان ده گوت چاکی کللوره دار چونکی داریکی بووزی گه وره ی له سه ر

بوو له بهر پیریان به ژنی کللوربوو. داره که هیڼده نه ستور بوو، چوار کهس
 ده ستیان پیک گرتبا لپی نه ده گه یشتنه وه. له بهر پیریان لک و پوپی زورتیان
 ویشک بوون، به لام هیشتا هیڼدیک له سر لک و چلوو کی زیندوو بوون و
 گیانیان له بهر دابوو. له سر لقیکی ته ر و شینی دوو کوتره باریکه هیلانه یان
 کردبوو. هه میسه نه و ده مانه ی جووچکه یان هه لده فراند هه ر به ته نی به
 جووت ده مانه وه. نه وانی دی په ر ه وازه ده بوون و ده ر ویشتن. خه لکی نه و
 جووته کوتره یان وه کوو داره که لاپیروژ و موباره ک بوو. قهت له بهر خه لکه که
 هه لنه ده فرین و سله یان نه ده کرد، که سیش ده ستی نه ده کردنی و
 هه لینه ده فراندن. خه لکی له قه دی داره که توپکلیان لیده کرده وه و بو
 مو تفه ر ک ده نیو سه نیر و بالنجیان ده خست. عه لی چند جاری چوو بوه سه ری
 و نیازی لی خواستبوو به لام پیر خدر تا نیستا چ ولامیکی نه دابوو. راسته
 چاک و پیر جپی نیازن به لام تا خودا شتیکی نه وی، کی ده سته لاتی هه یه!؟
 خه لکی ناوایی ورده ورده به ره و مالان بوون. عه لی بو لایان هات و له بن
 داریکی دوور و نیزیکی په ریزاد راوه ستا. په ریزاد دیتی عه لی له وی راوه ستاوه.
 دیسان سه ری داخست له خوی دا نو قم ببوو. خه لک به سواری عاره به و
 گویدریتژ و یه کسمان به ره و دی بوون، عه لی ماوه یه کی دوور و دریتژ له وی
 ماوه.

مانگ ورده ورده له دوندی شاخه به رزه که هه لکشا. جوانی ده هات له
 ژیر تاریکایی ون بی و جوانیکی دی دنیا دابگری. شه و، دنیای تاریکایی و
 تریفه ی مانگ، تارمایی وسام. له میژ بوو له وی راوه ستا بوو، گه وره و بچووک
 به ره و مالان بوون. تاق و لو چرای ناوه دانی گر شه گرشیان ده هاته چاو. به
 خه م و شادی تیکه لاه وه به ره و نیو دی که وتنه ری.

(۳)

۴۱

چاوهی دیدار، کانی قولقوله جیی دیداری کیژ و لاوان، ژوانگهی گراوی و کورپه‌حیرانان. کچ جه‌ره‌ی سوور له سهر شانی به له‌نجه و لار به‌ره‌و کانی تیپه‌ل ده‌بوون و دل‌داریان له خوار رییه چاوه‌نوار که ههر نه‌بی چاویکیان پیک بکه‌وی، یا تاویک پیکه‌وه‌بدوین. پهریزاد ماوه‌یه‌ک بوو عه‌لی نه‌دی‌بوو، بو خوشی پیی سهر بوو، بو چی له به‌رزه‌ینی وه‌لاناچی؟ نیاز به دیتنی، هه‌ست پی‌کردنی، جیی هه‌موو شتی بو گرت‌بووه. به‌هیوای دیتنی جه‌ریکی هه‌لگرت و به‌ره‌و کانی بوو. عه‌لی له میژ بوو له‌وی چاوه‌روان بوو. دیتی پوله کچیک وه‌کوو کوتر به گمه‌گم و له‌نجه و لار به‌ره‌و کانی دین. پهریزادیش ده‌گه‌لوان بوو، ده‌تگوت خهرمانی گولانه. هیندیک هه‌لکشا. کیژه‌کان له زارکی کانی خهریکی گالته و گمه‌بوون. قریشکه و زایه‌له‌ی پی‌که‌نین و شلپ و هورپی شه‌ره‌ئو تیکه‌ل ببوو. عه‌لیش دوور به دوور ده‌یروانی. به بیانووی ئاو خواردنه‌وه به‌ره‌و کانی چوو. به دیتنی عه‌لی کیژان بی‌ده‌نگ بوون. سلاو و ماندوو نه‌بینی کرد. کچان به گهرمی جوابیان داوه. گوتی:

- چورپیکم ئاو ناده‌نی؟! -

که‌ژال جامیکی ئاو پر کرد و دایه‌ده‌ستی. عه‌لی به بیانووی ئاو خواردنه‌وه خوی مه‌حته‌ل ده‌کرد. تا بتوانی به سیله‌ی چاو ته‌ماشای پهریزاد بکا. کیژه‌کان تیگه‌یشتن، بوو به‌فیشق و هور و پی‌که‌نین. پهریزاد خیرا جه‌ره‌که‌ی پر کرد و وه‌ریکه‌وت. که‌ژالی ده‌سته‌خوشکی وه‌دوای که‌وت:

- کچی ئه‌وه بو به جیم دیلی؟ -

عه‌لی ههر هه‌نگاوی رویشتنی نه‌بوو. دیتی پهریزاد له به‌روی وا زوو روویی. به‌شه‌رمه‌وه دوور و نیزیک به دوایان داچوو. که‌ژال:

- پهریزاد عه‌لی ههر به دوومانه‌وه.

پهريزاد جوابي نه داوه، ته نيا سهري هه لينا و ئاورپكي لي داوه. عهلي بهو
 ئاوره دلخوش بوو. ههنگاوي توندتر بوون، لييان نيزيك بووه. له بيانوويه ك
 ده گهرا سهري قسان بکاته وه و داخوازه كه ي بلي. پهريزاد تيگه يشتبوو،
 ئاره زووي له وه بوو له په نايه ك، له په سيويك ده گهلي به ته نيا بي. ئيستا له بهر
 كه ژال شهرمي ده كرد. دوور و نيزيكي دي به پرمه ي كه حيليک ئه غيار
 بوونه وه، ديتيان ميرانى كورپى مووساخان به خو ي و ئه سپه كوئته كه يه وه دوور
 و نيزيكيان دي. پهريزاد ده يزاني ئه گه ر بيت و ميران بزاني عهلي به دووي
 وانه وه و له بهروى هاتووه وا به ساني له كولي نابيته وه و تووشي ته شقه له يه كي
 ده كا. به كه ژالي گوت:

- بچو داوه و به عهلي بلي دوور كه ويته وه.

كه ژال سي چوار ههنگاو چووه داوه گوتي:

- كا عهلي بگه رپوه. ميران بگاته ئيره ده يکاته هه لالا.

عهلي گوتي:

- من چ ترسم له ميران نيه.

كه ژال گوتي:

- تو خودا وه گه ري، پهريزاد نايه وي تو چت به سه ر بي.

به بيستني نيوي پهريزاد عهلي دوو سي ههنگاو هه لكشا و به ره و لاي
 خوارى چوو. ميران گه ييه لايان، ديتي كه ژال و عهلي پيکه وه قسان ده كهن،
 وايزاني كه ژال و عهلي دوستي يه كترن و بو يه ش دلي چ ختو كه ي نه كرد. له
 ميژ بوو ميران مرخي له پهريزاد خوش كردبوو. له ده رفه تيک ده گهرا به ته نيي
 وه گير كه وي. ئه ويشي وه كوو ئاو و گل و به نده ني مي رگه به ئي خو ي ده زاني.
 نه ك هه ر پهريزاد ته واوي كيژ و ژني ئاوايي، ته واوي خه لكي ئاوايي، گه وره و
 بچووك. هه موو ئي وي بوون. كوشتباني، بريباني، كي ده يو پرابلي له ل. چند

جاری دایکه دهلال لی راسپارد بوو، پهریزاد هر جوابی نه دابووه. چهندجاریش سهر ری لی گرتبوو. بهلام پهریزاد هموو جاری هر دهیگوت: نا. ئه ورپوش دهیزانی داواکهی هر ئه وهیه، له وهی دهرسا به دیتنی عهلی وهشک کهوی و ئه وهسته زمانهش تووشی گونگه لیک بکات. میران لاویکی کهله گت و لاواز، چاوی مه ری، برژانگی کال، که پوی کورت و رهنگ و رووی سوور و سپی و مووکال بوو. لاویکی ناشیرین نه بوو، له میژ بوو ئیشتیای له پهریزاد بوو، دهیویست به هر فیلیک بی ده داوی خا. ئیستا دهیدی پهریزاد ئاوا بی مه یله، رقی لی هه لگرتبوو. رهنگ بوو ئه ویش وه کووبابی حهره م سه رای دانابا، له وانهش بوو بیکاته خاتوونی نیرگی یان وه ک یه کیک له ژنه کانی ئه نده روونی بو ماوه یه ک رایبگری. ئیستا قه لس و تووره له پیشی راوه ستا بوو، له هه لیک ده گه را ژه هری خوی برپژی، له بیانوو یه ک ده گه را. وه قسه هات.

- کیژی ماندوو نه بی.

پهریزاد سهری داخستبوو، وهلامی نه ده داوه. میران رووی تیگرد و گوتی:

- هه تا کهنگی جوابم ناده یه وه؟ بو چی راسپارده کانم هه روا دهنیری وه؟ پهریزاد رهنگی به رووانه وه نه مابوو. زه رد هه لگه را وه کوو به هیی پاییزی، سهری هه لینا و چاویکی لیگرد و سهری داخسته وه، بی هه ست و خوست. خان گوتی:

- بو له من زیاتر میرد به کی ده کهی؟! ها بو چی مهقت له خو برپوه؟! بو چی دهنگی ناکه ی؟! ده تکم به خاتوونی نیرگی، ده تکم به خاتوونی ته واوی ناوچه ی مه رگه وه ر. هر چی زیر و زیوه ده یخمه ژیر پیت. چ جوانه له و دنیا یه بوت دینم. ده لیم کیها ئاوریشم و کیمخوایه له تاران و ئه ستانبول

رابۆت بئینن . ده تکه مه خاتوونی تهواوی ژنانی ئەو ئاویانە . ها بۆ چی دەنگ
ناکەیی؟! دەبلی. زمان هەلپچرە . پەریزاد گوتی :

- خان ئەمن قابیل بە تۆ نیم، «کەنگر و قوماش نابنە یۆلداش» ئەمن
کچە شوانیکم، ئەتۆ بەگ و خانی . ئەمن دەبی میرد بە گوندییەک،
شوانەویڵە یەک، وەرزیپرێک بکەم، ئەمن چی و تالار و بالەخانە ی بەگ و خانان
چی .

میران گوتی :

- ئەو قسانە پووچن . تۆ قابیل بە دەرکی شایانی، لەو ناوچە یەدا کئی لە
تۆ جوانترە، کئی لە تۆ تەرزترە، ئەتۆ قابیلی ماله شای .

میران هەر نەرمی دە کیشا تا قسە یەکی لئ بزانی، جاری خۆی پیاو چاک
کردبوو . پەریزاد گوتی :

- خان ئەمن بۆ تۆ نابم «سوار و پیادە نابنە ئاوالی رییه»

میران گوتی :

- نا یانی چی؟ من دەلیم، ئەگەر بە خۆشی جوابم دە دە یەو، ئەو بەش،
دەنادهستوور دە دەم پیلت بگرن و بە زۆری رهوانه ی قه لایه ت کهن . به سه،
ئیدی خۆ سازکە چەند کەسان دە نیرمه لای بابت، هەر ئەورۆ و سبه ی . وا باشه
دەست لەو کەلەو کیشییەت هەلگری و چی دی جوابه جهنگیم نه که ی .

پەریزاد گوتی :

مەگەر کە لاکم بەرنه قه لایه . دەنا قهت بە زیندووویی و بە دلخوازی خۆم

پییم تی نانیم .

میران گوتی :

ئەو قسە ی ئاخریته .

گوتی :

- هەر ئهوه يه پيم گوتى:

ميران قه مچيه كهى به هه موو دهمايه خوئى دا هينايه و ده گه ل و يره ي
قه مچى پهريزاد كه وته عه رزى. كه ديسان قه مچيه كهى دا هينايه وه له پر له
پشته وه را يه كيك قه مچيه كهى گرت. ئاورى داوه ديتى عه لى يه. قه مچى له
ده ستى راپسكاند، ديسان دا يهينايه وه. عه لى قه مچيكه ي گرت و له ده ستى
ده رينا. ميران گوتى:

- به تو چى سه گ باب، نه كا تو كه له گاي ئه و كچه تيوه ي؟ ئه وه له بهر
تويه جوابى من ناداته وه.

عه لى گوتى:

- خان ئه وه ئه توئى كه له گايه تى ده كهى نه ك من.

- هه تيوه دم رووته، خوئرى وه كوو تو قسه ي وا ده كا.

- خان بو ئيمه به شهر نين؟!

پهريزاد گوتى:

- عه لى تو برؤ كارت به و قسانه نه بى.

ميران:

چاو له سه ريشى ده كاته وه. زورت خه مه؟ جا بزانه چؤنت داخ به دليوه
ده نيم. شهرت بى به په ندى سياتان هه ليم. ده بى بو حه وت پشتوو ته نبى
كه م.

عه لى سوور وشين هه لگه رابوو، پهريزاديش به ترسه وه ده پروانيه ئه و
ديمه نه. له ترسان و له تاوى عه لى ئاگاي له زانى پشتى نه مابوو. كه ژال
هينديك له ولاتر راوه ستا بوو، به خه مبارييه ده پروانيه پهريزاد. ميران ركيفى
له ئه سپه كهى داو به غار روئى. عه لى قه مچيكه ي فريدا و گوتى:

- پهريزاد ئيستا ده لى چى؟

پەريزاد گوتى:

- كا عەلى من كارم بە تۆ نىيە، بۇ چى خۆت لەو كارە وەردا؟

عەلى گوتى:

- پەريزاد بۇ چى بىر ناكەيەو ئەو خويىيە نە تەنيا تۆ، باب و كەس و كارت ناپارىزى و ناھىلى. ھەر چەند ئىستا كاتى ئەو قسانە نيە، بەلام ئەو ناپياوہ بى كارراناوہستى. لە وانەيە تووشى كيشەمان كا. ئەمن لە ميژە تۆم خوش دەوى. ئەگەر ھەر لەگۆشەيەكى دلت دا جىم ھەبى ھەر ئەوہندە قوژبنىكى بچووك، بەختەوہرتىن ئىنسانى سەر زەويم و گيانم لە ريت دا بەخت دەكەم. ھا دەلى چى؟! سەرت ھەلىنە روحم بەقوربانت بى.

پەريزاد سەرى ھەلىنا. خوشەويستى و خەم و پەژارە و نائومىدى لە چاوہكانى ھەلدەرژا. دەيزانى خانى نيرگى وا بە سانى دەست ھەلناگرى و لەوانەيە عەلىش لەوتۆلەيە بىبەش نەبى.

لەوانەيە ھەلكوتنە سەرى و بىكوژن. بەلام ئەگەر بىتوو عەلى ھەر ئەم شەوہەليگرى و بچن بۇ ولاتىكى دى خۇ چى پى ناكرى. ئەودەم چى لە دەست نايە بەشەرمەوہ گوتى:

- عەلى منىش تۆم خوش دەوى.

عەلى لە خوشيان، لە سوئ و حەز و تامەزرۆيى دا، بەو پەرى خوشەويستىەوہ گيانى كەوتە بەر شەپۆلى شەيدايىەوہ بۇ خوشى نەيزانى دەلى چى:

- ھەى روحم بەقوربانت بى، ھەى لە سەرت گەرپىم. ئەم شەو بابم دەنيرم، نا ھەرئەم شەو مارەت دەكەم، سبەينى بار دەكەين، دەرپۆين.

پەريزاد گوتى:

- عهلی ده ترسیم به لایه کت به سهر بیئی. ئەو پیاوه دلره و بی به زه ییه. خو خودا و پیغه مبه ر نانس، شهرمیشی به عهبدان نیه. به یاسای خحه نجه ر و شیرى ده کا. له وانه یه بتکوژی، و تۆله مان لی بکاته وه. من نامه وی تۆ له ریی مندا بکوژی. ئە گهر ماره شم که ی له وانه یه بتکوژی، بۆ کیهه مه لا ده ویی ماره مان کا. منیش ئە وه به باش ده زانم ئە و شه ولیره برۆین ده ترسیم، زۆر ده ترسیم. واباشه ههر ئیستا به باب و دایکم بلیین ئە وانیش ئاگادار بن. عهلی گوتی:

- منیش ئە م شه و بابم ده نیرم، ههر چی پیان باش بی وا ده کهین. پهریزاد گوتی:

- ئە گهر باب و دایکم دایانم ئە وه باش، ئە گینا ده گهلت دیم بۆ ههر کوی بمبه ی، دیم. عهلی گوتی:

- وا باشه سویند بۆ یه کتر بخوین، بۆ ئە وه ی کهس نه توانی لیکنان کا. که ژال که تا ئە و دم بیده نگ راهستا بوو خیرا چوو بۆ مزگهوتی قورئانی بیئی.

عهلی و پهریزادیش چوونه سهر کانئ و ده ست نوژیان هه لگرت. که ژال قورئانه که ی هیئا. عهلی و پهریزاد سی جاریان ده ست پیدادا. ئە گهر بژین ئی یه کتر بن و ئە گهر مردن ئی گلی.

ئیستا یه کتریان ده دی، به شهرمه وه چاویان لیکن ده کرد. ده ستیان وه کوو پشکویه کتری گرت. به نیگا هه زاران قسه ی نه گوتراویان پیکتر گوت. رازی دلیان بۆ یه کدرکاند. که ژال وه خوئی هیئانه وه:
- رۆژ درهنگ بووه خیراکهن.

لیک هه لبران. عهلی به ره و نیو دی و کیژه کان بو مالی. یه کهم ته مه نی دلداریان له چاوتروو کانیک دا و له چند ده می کهم خایه ن رابوارد. رۆژ درهنگان به ره و شهویکی پررووداو هه لکشا، شه و هات. وسوو شوان گوچان له سه ر شانی سه گورگه کانی ده گه لچهند سه ر مه ر و بز ن به ره و مال هیناوه، له ده رکی را هاواری کرد:

- ئافره ت..... ئافره ت.

ژنه که ی ده رپه ریه ده ر، حه یوانه کانی ده ئاغه لی کرد. وسووش ده ست و دم و چاوی شوش ت و که لاشه کانی له ده رکی را داکنند و له سه ر لباده که دانیش ت. هه رای کرد:

- په ریزاد هیندیك ئاوی خواردنه وه بینه.

په ریزاد تاسیکی پر کرد له ئاو و بوی هینا. خه جی هاته وه ژوور، شله ژا بوو. وسووزانی شتیک قه وماوه، گوتی:

- ژنی ئه وه چ بووه، بو چی وا بزرکاوی!؟

خه جی به سپایی لپی نیزیک بووه و له لای دانیش ت. به دهنگیکی نه رم هه ر هینده ده بیسترا و نه ده بیسترا گوتی:

- پیاوه که خراپمان به سه ر هاتووه. ئه گه ر شتیککی نه که ی ئابروو حه یاشمانی تیداده چی.

وسوو گوتی:

- دا دهنگ هه لینه و جوان قسان بکه بزانه چی بووه.

خه جی دهنگی هه لینا:

- جا چ بووه میران ئه ورۆ پیشی به په ریزاد گرتووه، ئه گه ر عه لی مام عه ولای نه بایه، په ریزادیشی ده کوشت و په ندیکی به سه ر دینا.

وسوو گوتی:

- دا مهيكه هه لالا. پهريزاد وهره بزانه، چۆن بووه ئاوام بۆ بگيريهوه.
پهريزاد سهر له بهر رووداوه كهى بۆ گيرايوه. وسوو شوان هينديك راماو
ئهو جار گوتى:

- جا چاره مان چيه؟ خو ئه گهر ئه و كچه تيوهى به ميردش بدهين
ميران دهست هه لگر نيه.
خه جى گوتى:

- عه لى له ميژه داواى پهريزاد ده كا. ئه گهر تو رازى بى دهيدهين بهوى
با زنى خوئى بهرى و بروا، ههر كوئى ده چى با بچى.
گوتى:

- خو عه لى كورپكى خراپ نيه، به لام ئه گهر ميران دهست هه لنه گرى
ههر تكيان بكوژى و پهنديكيان به سهر بينى چى؟ دياره ئيمهش بى بهش
نابين.
خه جى گوتى:

- ئه م شه و قهوله مام عهولا بيته خواز بينى پهريزادى. ئه گهر كچهى
دهديهى ئه وه ده گه ل وى ته گبيري ليده كهين، رييه ك ده دوزينه وه. ئيستا
شيوئى دىنم. پاروويه ك نان ده خوئين، له وانهيه زوو بين.
بانگى خهوتنانى تازه دابوو، مام عهولا وه ژوور كهوت. پاش من خووش و
تو خووش داخوازه كهى راگه ياند. وسووش گوتى:

- وه لالا من عه ليم پى كورپكى خراپ نيه. وه كوو ئه ولادى خوم خووشم
دهوئى. به لام ئه و ميرانهى من ده يناسم خو وا به سانى دهست بهردار نيه. بيت
و بزاني پهريزادم داوه تيخوم و خاو و خيزانم له دهستانى ناحه سيينه وه. ئه گهر
پهريزاديشى بدهمى پاش يه ك دووسالان بهر هلالاى ده كا. ههر ئه وهنده تالپى

تیر ده بی. خودا ده زانی دوايي چي به سهر يني، نازانم وه للا نازانم بليم چي و چاره مان چيه؟

مام عهولا گوتي: نه گهر پهريزادي بدهيه عهلي ههر سبهيني به دزي مارهي ده كهين به شهویش ده يگويزينه وه، ههر به دزي با كهس نه زاني، برؤن بو ههر كوي ده چن با بچن، خودايان ده گهل نه گهر ديمان ههر دوس بهرداري ئيمهش نيه، له دواي وان ئيمهش بارده كهين و ده چين بو ولاتيكي دي. خو ئيمه رسقمان به كوله وهيه. قهره و ره شايي خوژه وي و داهاتي نيه له و خاكه نا له جييه كي دي. ها كاك وسوو به راي توش وا نيه؟
وسووش نهو قسانهي په سند كرد. خه جي هاته ژوور. هينديكي ميوز و گويز بو دانان، نهوان خه ريكي خواردن بوون. يه كيک له پرا وه ژوور كهوت و گوتي:

- مام عهولا بگهيه مالت ويړان بوو.

مام عهولا رهنگي به رووه نهما زاني شتيكيان لي قهوماوه، گوتي:

- مال ويړان قسان بكه بزانه چ قهوماوه؟

كابرا گوتي: جا چ نه بووه. به چند كهسان عهليان وه بهر خه نجران داوه. نهوه له كولاني كهوتووه.

مام عهولا به ههر تك دهستان به خوي دادا:

- ههك سهلاو قهت كهسم نهما، كوينت ده بهر كردم عهلي، پشتت

شكندم، مالويړان خوم، كوره ميران كاري خوي كرد.

عهلي له كولان كهوتبوو، چند كهسي تيها لا بوو. غهله بايي ههستا،

خه لك له مالان هاتنه دهر به رهو كولانه كه هاتن، هه مووي بهو رووداوه يان

زانيبوو و خيرا خويان گه ياند بووه وي. له شي شه لالي خويني يهك به مهيداني

كهوتبوو. مام عهولاش له تاوان پشتي چهماوه به كومه كوم به رهو مهيته كه

چوو. وسوو شوان گرتبووی تا نه کهوئته عهرزی. عهلی ئیستا روحی له بهر دابوو به دیتنی بابی گوتی:

- بابه پهریزادیان دامی؟

مام عهولا له گابووری دا، خوئی گه یانده عهلی و له ئامیزی گرت:

- رۆله گیان، کهس و کارم، پهریزاد ئی توئه، تو نابی بمری. ههر ئه ورۆ و

سبهی بووکی سوورت بو داده به زینم.

به بیستنی ئه و قسه عهلی بزهییه کی هاتی، سه ری به لا دا کهوت و گیانی ده رچوو. مام عهولا به دهستی خوئی چاوه کانی لیک نا. خه لکه کهش به چاوی پر گریانه وه ده یانروانیه ئه و دیمه نه. ژن و کیژی ئاواپی که ئه وه یان زانیبوو خوئیان گه یانده بووه سه ر مه یته که. بوو به قور پیوان، باب ئاگای له کورپی خوئی نه ما. پهریزاد ئه و کاته ی مام عهولا و بابی وه ده ر کهوتن حۆل ببوو، عهلی چی به سه ر هاتوو؟ ئه وه پرسیاریک بوو له خوئی کرد. میران کاری خوئی کرد، ههر شه کانی له خوړایی نه بوو. به لام خو ئیستا شه ویکی به سه ر دانه هاتووو چون؟! له گابووری دا، دایکی هاته لای و دهستی ده ستۆی کرد:

- کچم ئینشالا چی لی نه هاتوو، مه ترسی، رۆله نامراده کهم، کیژه چاره ره شه کهم.

پهریزاد ئیدی گوپی له و قسانه نه بوو خوئی ده دیت له سه ر مه یتی عهلی قژی ده ر نیته وه، عه لیش بو هه میشه چاوی لیک ناوه. فرمیسه که کانی رژانه سه ر گۆنای وه ک بارانه، ئه وینی ماوه یه کی دوور و دریژی وا به سانی له ناو چوو، دلداری ده خوین گه وزی و له بهر چاوی له ناو چوو. ههر چه ندی دایکی دلخۆشی ده داوه پتر ده گریا. به هاتنه وه ی بابی قسه که ی لی وه پراست گه را. عه لیان که شوست ههر چی کردیان خوینی رانه ده وه ستا، به خه نجه ران ته واوی گیانیان ئه نجن ئه نجن کردبوو. لۆکه یان ده که لینی برینه کانی

ناوکفنیان کرد. پهریزاد چۆ سەر مهیته کهی، بۆ وهی بۆ ئاخر جار بیینی. رهنگی وه کوو بههیزهرد هه لگه رابوو. لیوه کانی شین شین بوون. قژه تهره کانی رژابوو نیو چاوانی، نه یانهیشت بۆ لای بچی. له پر بی هوش و ئیختیار کهوت. به چند کهسان هه لیانگرته وه و بردیانه ژوور. پرسهی عهلی تهواو بوو. تاق و لۆ سه ره خۆشی کهر دههاتن. کهس نهیده و پرا چ بلی، مه گهر نیو و می، گهوره و بچووک ملکی خان نه بوو. دیاره کهس ناتوانیچ بلی. خان خانه و ساحیبی هه موو شتیکی و هه موو کهس. قه ده ریک بوو دنیا بیدهنگ بوو. میرانیش جاری خۆی لی بی ساحیب کردبوو. وسوو شوان پهریزادی راگویتبوو بۆماله خزمیکی دووری خۆی، ئیستا چند مانگ بوو لهوی بوو. شهویک خه جی گوتی:

- کابرا هه تا کهنگی پهریزاد لهوی بی، بۆ ناچی له دووی؟ بچۆ له دووی. وسوو شوان گوتی:

- بلیی دیسان میران وه خۆ نه کهوی؟ ده ترسیم ئه و کچه تیوه بیته وه ئه ویش دیسان دهست پی بکا و لیمان وه خۆ کهوی. خه جی رازی کرد بچی له دووی کچه کهی. ئیستا مانگیکی ده بوو پهریزاد گه رابوو همالی و کهس نهیدیوو، به لام خۆ نه ده کرا تا ئاخری عومری هه ر له ژووری دابی، خۆبهندی نه بوو. ورده ورده دهستی به هات و چۆ کرد. ده چۆ لای دهسته خوشکه کانی، ده چۆ سهر کانی. میران به هاتنه وهی پهریزادی زانیوو، به لام خۆی مات کردبوو، له هه ل ده گه را. رۆژیک پهریزاد خه ریک بوو ده وه و وردهی له نیو قه لاغ ده ردینا، که لاره ی پر کرد له ورده و هی نایه ده ر. میران دوور و نیزیک بۆ لای ده هات. پهریزاد خه جلا به شله ژاوی خۆی ده ژووری هاویشته وه، سه عاتیکی دوایه ش دلی هه ر ده یکوتا ونه ده هاته وه سه ره خۆ، میرانیش به دیتنی پهریزاد دیسان ئاگری گرت. رۆژی هه ر له ده ور

وبهري ماله وسوو شوان دهخولاه. وسوو شوان كه به وهيزاني، ديسان كهوته بيري باركردن و راكردن له نيړگي، شهويك وسوو و خهجي قسهيان دهكرد. ديسان باسي باركردن و راكردن له نيړگي بوو. قهراريان دانا سي شهوي دي بار كهن. پهريزاد گويي لههموو قسهكان بوو. پاش مهرگي عهلي ههميشه بيدهنگ و مات دادهنيشت. ئيدي كيژهشاد و بي خهياههكي جارن نهبوو، غهمي مهرگي عهلي تهويان تهو ديو تهو ديو كردبوو. بيري داهاتوو، بيري دلداريكي ناكام و كهه تهمن، تهوينيكي بي تهنجام. ههر چند لهوماويه دا دهتگوت هيمني يهك، هيوريك به گياني وهه بووه، وهكوو جارن نهماوه، دهليي به خههه كه راهاتوووه. ورده ورده گهرد و تۆزي فهراموشي به دلي وهه بووه. ياد و بيره وهري تال و ناخوشهكان له ناو ناچن، تهنيا ورده ورده گهرد و تۆز دهگرن، ههر دهمين بهلام كالترنهوهكوو ههوهلي.

شهو راشكا. تهستيره به ترووسكه ترووسك له سهه سهري دهزرووقانهوه، مانگ بههوه نيوهراستي ئاسمان ههلكشا، چاوهكاني قورس بوون. له دهلاقه كهوه مانگ له پيش چاوي ون بوو، خوي ديت. له نيو ميشه لانه كهي دم چومي بي خهه و خهيال ههلهدهكشا وبه بهستيني چههه كه دا دهرووي. له پر ميران بههوه رووي هات، خوي لي لادا. بهلام تهوههه دههات ههتا خوي گهياندي. ميران له پيشي چهقي بوو و بيدهكهني. پهريزاد بيوريكي پي بوو، ههلي هيئاو به ههموو دهمايه خوي دايهينيابه سهه و سهكوتي ميران. خويني بهسهه و گوپلاكي دا دههاته خوار بهلام نهدهمرد، بيدهكهني و قاقاي ليدهدا. ديسان هيوشي بو دينا. پهريزاد چند جاري دي بيوره كهي داهينيابه، كهچي نهدهمرد. له ترسان له خههراپهري ههموو گياني شهلالي ئارهقه بوو. لاي بهياني بوو، نه ميران لهوي بوو نه ميشه لانه كه، زوري شوكري خوداي كرد.

چەند رۆژ بوو دەستە خوشکەکانی دەهاتن و دەیانگوت: با بچینه پووشکان.
ئەویش قەولی پێدان دەگەلیان بچى. بەیانی کێژ هاتن و گوتیان:
- ئەدی تۆ نایەى!؟

دایکی بە سرتە پێی گوت:

- رۆلە بچۆ باشکى نە کەن، نە وەک ئەو پیاو کوژە پێ بزانی.

ئەویش دیتی راست دەکا، با ئەو دوو رۆژەش کەس شکى نەکا، هەتا بار
دە کەن، پەریزاد دەستی دا کەندر و بیوریك و رەگەلیان کەوت. خەونە کەى
دوینی شەو پێی هەر لەبیر نە مابوو. لە رێیە هەر خودا خودای بوو میران
نە بیینی. پاییزان رۆژ کورتن و شەو درێژ خەلکی گوندەکان ئازووقە و
ئاوردوو زستانیان دادەخەن. هەر چەندە بەرەو زستان دە کشین، ئاوردوو و
ئیشکەل خەر دە کەنەو، گوینی و تەپالە و کیویلکە، پووشکە و چر و چۆپی، گیا
و گۆل و کا و تفاق. ئازووقەى بنەمالە دادەخەن بۆ ئەوەى زستان بە گەرم
و روونی دوایی بى، بە تیر و تەسەلى. کەچى زۆر کەم وا هەیه، سالیك سەرما
و سۆل لیگەرئى بە تەسەلى بگەنە بەهار. ئیستا بەرەو میشه کە بەرپۆه بوون و
بە تریق و هۆر و پیکەنین. دەستە خوشکەکانی پەریزاد لەو کاتەو مەندال
بوون، هاوأل بوون و وەخت و بیوخت پیکەو بوون. خات زلیخا بیوژنە کەى
وەستا قادر لە پێشدا دەگەلیان نەبوو. بەلام ئەو کاتەى لەوئى دەهاتنە دەرى،
خۆى گەیاندى. پەریزاد بە دیتنى ئەو دلى ختەى کرد. ئاخر خات زلیخا
دایکە دەلالى میران بوو، چەند جارى بۆ میران پى گوتبوو. بلیى
هاتنى دەگەل وان لە خۆرایی بى؟ ویستی بگەرپتەو، بەلام نا، ناگەرپمەو.
دلخۆشى خۆى داو: ئەو هەموو کێژەت دەگەلە لە چى دەترسیی؟ خۆ دەست
و لاقیان نەبەستووئى لە دیویکت کەن. ئەگەر هات و شتیک بوو دەست
دە کەیهو، غیرەتئى بەرمەدە. میران کە لە پەریزاد دەخەفتا چاوەروان بوو،

ههلیکی بۆ بره خسی و له کهلینیک وه گیری کهوی. بهلام بواری نهبوو، ئارا و قارای لی هه لگیرا بوو. وه کوو شیتان هه ر دههات و ده چوو. جنیوی ده داوه کوو ماری بریندار هه ر جینگلی ده دا. له پر شتیکی گه ییه می شکی. زلیخا. چۆ لای بیوه ژنی وه ستا قادر و فیری کرد، به فیلیک په ریزادی بکیشیته قه راغ چۆمی. زلیخانه یده توانی بۆ خۆی بجیته لای په ریزاد، دهسته خوشکه کانی دیت و ده گهل وان باسی چوونه پووشکانی کرد. ئه وان بهو فیله یان نه ده زانی گوتیان:

- باشه سبه ینی پیکه وه ده چین.

دههاتن له دی ئاوا بن خۆی گه یاندنی. ئیستا له دم چۆمه که خه ریکی کۆله داروه خه رکردن بوون. خات زلیخاش بیکار رانه وه ستا. ورده ورده کیزه کانی لی وه دوور خسته وه. په ریزاد سه ری هه لینا که سی له لا نه مابوو، سامی رینیشته. چیان به سه ر هات بۆ کوئی چوون؟ به ره و خوار چۆمه که رۆیی. ولاتیکی بیده نگ و به سام. دیمه نه که گۆرا، هه یچ ده نگیک نه دههات نه تریقه ی پیکه نین و نه قیژ و هۆر و گالته ی کچه کان. کهس دیار نه بوو، میران دیتی پۆله کیزه که تیبه ل بوون داگه را به ره وه. زلیخا به کاری خۆی باش ده زانی، مه یدانی بۆ چۆل کرد. ده بوو بی ئه وه ی بیینی له پر رایبگری یان پیشه برکه ی بدا. په ریزادههستی بهو بیدهنگی یه کرد. روحی نه سه ره وتی ئارامی نه ده گرت، هه لچوو ههستی به وفیله کرد. به ره و دی بوو. کۆله پووشکه ی دانا، کۆلیک پووشکه چ به هایه کی هه یه؟! چهندههنگاو نه رۆیشته بوو، دیتی میران به ره و رووی دی. په ریزاد به ره و چۆمه که داخزی، ئه گه رهه ر نه یه توانی رزگاری بی خۆی به ئاوه که داده دا. میران تیگه یی پیشه برکه ی داوه. ویستی خۆی به ئاوه که دابدا. بهلام بیری تۆله پیشی پیگرت. به ره و می شه که هه لکشان. ده بوومان دووی کا. بهلام ده توانی وا به

سانی رزگاری بی؟ ئەو پیاو، هیزی زۆر، ئەگەر و دەستی کەوی ئەتکی دەکا. پەژیوان بۆو. ئای خودایە چ بکەم؟ زۆر ترسا بە هەناسە برکە لە بەری هەلات، ئەدی ئەو هەموو کچە چوونە کوی؟! خۆ عەرز قووتی نەدان و ئاسمان هەلی نەلووشین؟! بیورە کە ی هەر پی مابوو، خەونە کە ی هاتەو بەیر. ئەگەر هەردەستم پی رابگا بیوریکی لی بدەم هەر باشە. دەلین ئەگەر مارت دی هەر نەبیگاشە بەردیکی پیدا دە، دەنا ئەو پیوەت دەدا. لە پر کراسە کە ی دە لکە داریک گیرسا، کراسە کە ی داتلیشان و هەلات. بەو کارە میران لی نیزیک کەوتەو؟ ئاوری داو. دیسان دەلکە داریک گیرسا و سەرەنگری بوو. میران بە هانکە هانک گەییە سەری. پەرەکانی کە پۆی دە لەرزی بە هەناسە برکە پشووی هەلدەمشت، گوتی:

- لە ئاسمان لیت دە گەرام لە عەرزیم وەچەنگ کەوتی، دە ی ئیستا دەلی چی خات پەریزاد؟ پەریزاد ئەو نەدی دی بزراکا. ئەو ئافرەتیکە هیزی کوا بە قەت پیاویکە بلی دەره قەتی بی؟ سامی رینیشت، پی هەلبری خوی دەرباز کا. میران پری بە دەستی دا کردو گوتی:

- دە ی ئیستا روح بۆ کوی دەبە ی؟ خۆ عەلی دلداریشت لە سەرت ناکاتەو.

پەریزاد بە بیستی نیوی عەلی خوینی کەوتە جۆش، دەبوو سەبر بگری میران هۆشی لە خوی نەمی نی و اباشە جاری و بزانی خوی بە دەستەو دەدا، میران گوتی:

- ئاخر هەتا کەنگی جوابم نادە یەو. بۆ لە عەلی رەش و رووتیش کە مترم یا لەویش ناشیرینترم. کیژی ئاقل بە ئەگەر خۆتم بە دەستەو بەدی هەرچی بتەوی و دە کەم.

هه وهس چاوه كانی كویر كردبوو. دهستی دهله رزی هیزی پتر
ببوو. پهریزاد بیوره که ی شار دبووه تا ئە گەر بیوو میران خه یالی پیسی هه بی
له ت و په تی کا. میران لیی نیزیک بووه. پهریزاد ترسی رینیشیت و بیوریکی
داوه شاندا. میران خۆی کشانده وه. پهریزاد یه کی دی داهینایه. به لام ویی
نه که وت. گوتی:

- ئە وه کچه تیوه سه یه به و ته مایه بووی؟ هه ر ئیستا حه یاتی ره شت لی
ده ستینم.

میران بو گرتنی بیوره که رۆبووه دهستی و له دهستی ده ریئا. پهریزاد
که وتبو عه رزی و ده گریا. ئە و جار ده یزانی رزگار بوونی نیه و ئە و ناپاکه به
ویستی خۆی ده گا. ئیدی هیزی له ئە ژنۆیدا نه مابوو، په نا بو کی به ری؟ به لام نا
ده بی بمکوژی جا دهستی ویم رابگا. ده بیهه لیم، غیره تی وه بهر خۆی نا و
هه لات. ته واوی به ندەنی دیشا، ده لکه داران ده گریا، به لام هه ر هه لده هات.
میران هه ر به دوویه وه بوو، دهستی به هاوار هاواری کرد. به لام کی
گوپی لیده بوو له و چۆلگه یه؟ ئیدی به یه گجاری شه که ت ببوو، پرزه ی لی برا
بوو. میرانیش به هیتر له پیشوو گرتیه وه. پهریزاد به جاری برستی لی برا
بوو. هه ر تک دهستی گرت، پهریزاد شل ببوو، نانه ده بوو. حه یا و نامووسی
خۆی وا به سانی له ده ست بدا. دهستی به هاواری کرد، نه ده بوو بیلی به
ئاکامی خۆی بگا. ده خۆی نووسا، دهستی له چه نگی ده ریئا. هه ر کوپی
وه چه نگ که وتبا ده پرنی، به چه نگ، به ددان، به نینۆک، له خۆی ده پچریه وه.
میران دووسی مستی لیدا، پهریزاد ملزەم نه ده بوو میران جل و به رگی له
به رداشر شر کردبوو. پهریزاد هاواری ده کرد و ده گریا. چه ند که س به قه راغ
چۆمی داتیده په رین. قیژه و هه راکه یان بیست. به ره وه ده نگه که بوون.
سواره کان ئە و دیمه نه یان دی به غار خۆیان گه یاندى. یه کیان نه راندى.

- بیگرن ئەو خوئرییهی.

دوو سی کەس دابەزین. میران ئەغیار بۆوه. زانی ئیدی بە مراد ناگا، دەستی لێهه لگرت. تەواوی جله کانی دەبەر دا تیتۆل تیتۆل کردبوو. پەریزاد خۆی ویک هینا بۆوهی کەس لەشی بینی یەکیان کەوله کەهی خۆی پیدادا. بە سی چوارێکان میرانیان گرت ووهبەر مست و پیلانانیان دا. میران بەو حالەش دەیگوت.

- ئەگەر پیاو بەرم دەن.

یەکیان گوتی: چاوا! ناپیاوی وا باس لە پیاویتی دەکا. کورپنە بەری دەن با بزائم چەندە پیاو.

پیاوکان دەستیان لێ هه لگرت و بەریان دا. میران هه لیکوتا سەر ئەوی وای گوت. میران دیتی دەستیکی لە ئانیشکەوه زیڕه، زانی ئەوه کییه. ئاخر نیو بانگی خانی لەپ زیڕین هه موو ولاتی داگرتبوو. دەیزانی خان پیاویکی ئازاو بە جەرگه، سامی رینیشت. بەلام دەبوو لە پیشی راوهستی. خان وه کوو شیر کەوتەسەری و لە عەرزێی دا. لەو حالەدا میران دەیهوئیست خەنجەرێکی لێ بدا. خان دەستی گرت، دەستەکەهی وه بنه خۆی کەوت، خەنجەرەکەهی لە خالیگەهی راچوو. ئیدی میران کەوت، نەیتوانی دەست بکاتەوه. میرانی چاوا چنۆک بە شەرمەزارییهوه کەوت. خانی لەپ زیڕین هاته لای ئافرهتەکە، دیتی بەستەزمانە دەگری، خۆی ویک هیناوه و سەری دەبەرە خۆی ناوه. زۆری زگ پێ سووتا. کیژەکە سەری هه لینا و دیتی خان لە لای راوهستاوه. نیگیان تیک ئالقا، چاوی کیژەکە وینەهی چزووی مار پێوهی دەدا، پیاوی دەسووتاند. خان غەیری چاوه کانی ههچ کوپی نەدیت. شتیک نەرم و هیدی خزی گیانی، ههستی کرد ناتوانی چاوی لیکا. سوور هه لگهرا

دلی له‌رزى، چاوى لى وەرگيږا. پياوى واټازا و به جهرگ نه‌توانى چاو له چاوى
کيژوله‌یه ک کا؟ سه‌رى داخست و گوتى:

- کيژى ټو کابرايه کييه؟

په‌ريزاد سه‌رى داخستبوو، هه‌لى نه‌دينا، به شه‌رمه‌وه گوتى:

- ټوه ميرانى کورى مووساخانى نيږگييه. ټو بى نامووسه، ټو ناپياوه
چه‌ندوه‌خته ژينى لى تال کردووم. ټه‌گه‌ر بيټ و بابى بزاني بريندار بووه،
هه‌مووتان ده‌کووژى، من هه‌ر ناهيلى و ټاگر له گوند به‌رده‌دا. نير و مئ
ده‌کووژى، که‌س ناپاريژى.

خان گوتى:

- زورى پوچ کرد. بو‌ده‌نا ټيمه‌ش ره‌عيه‌تى بى ده‌سته‌لاتى ټو دى و
ديها‌ته‌ين؟ ټيمه‌ش خاوه‌ن عيل و عيلا‌تين، برادوستين، کى ده‌توانى چاومان
بى هه‌ليني.

په‌ريزاد ديتى جل و جوړى پياوه‌کان وه‌ئى پياوى گه‌وره و ماقوول
ده‌چى. هه‌مووى په‌سته و رانک و چوخه‌ى بووزويان له‌به‌ر دابوو. پشتيني
گرى چن و کاله و پيتاوى ټاوريشمیان له‌پى، هه‌مووى چه‌کدار بوون و تفه‌نگى
قه‌ره بنيا و خه‌نجه‌رى ميسريان پي‌بوو. گوتى:

- ټيوه کين؟ با بزانه‌م کى له‌و ته‌نگانه‌ى رزگار کردووم؟

گوتى:

- من ټه‌ميرم، ټه‌ميرى برادوست «خانى له‌پ زيږين» ټه‌دى ټه‌تو کيى؟

- ټه‌من کچى وسوو شوانيم و نيوم په‌ريزاده.

خان ټه‌وجار تيگه‌يى ټه‌و کيژه کييه. ټاخر نيوبانگى په‌ريزادى وسوو
شوانى گه‌يبووه‌ویش. کى بوو نه‌يناسى. خان ديتى ټه‌لحه جوانيکى بى
وي‌نه‌يه. هه‌رچى له باره‌ى داده‌لين راسته و ټه‌وه‌نده جوانه چاوى له‌به‌ر

هه لئاڤه، ئه و كه خانڭك بوو، ئه ميرڭك نه ښه تواني چاوي له چاوي بكا.
نه خوازه خهلكي ئاسايي. په ريزاد ديتي به دووان كه لاکي برينداري ميرانيان
هاويشته سهر پشته ئه سپڭك و له ده و نه جار ه كه هه لكشان. خان گوتي:

- ئه دي ئه تو چ ده كه ي؟!!

- خان من ناوږم بچمه وه نيو دي. باش ده زانم مووساخان نه تهنيا من،
كهس و كارېشم ده كووژي، ههر گونده كه ئاگر ددها، هه مووان ده كووژي.

خان گوتي:

ئه دي چ ده كه ي؟

- جا چوو زانم خان. مني قه لهنده ري بابان ويړان چ بكم و كوږه بچم؟

خان گوتي:

- ده گه ل خومانته ده به ين، به لام داڭك و بابت چي؟

په ريزاد گوتي:

- من تا ده مرم قهره واشي كه وشه كانت ده كم. قه تم ئه و پياو ه تيه له بير
ناچي. ده گه ل خوتانم بهرن كار كه ري ده كم، جل شو ري و قهره واشي. ههر
چي پيم بكن. به لام باب و داڭك با بزائن ده گه ل ئيوه ديم، دهنه دليان
ده توقي.

خان گوتي:

- ئه گهر ده گه ل خومانته به رين ده زانم مووساخان داوات ده كاته وه
منيش ناچار ده بي بتده مه وه. به لام بو وه ي رزگاريت بي ريه ك هه يه.

هينديك راما. په ريزاد چاوي ده زاريه وه برېبوو. خان چاوي ليكرد:

- ئه و يش ئه وه يه نيوي منت به سه ره وه بي. خو ژن له ميړدان
ناستيننه وه. ئه من مووساخان باش دهناسم، ده زانم چ درنده يه كه. ئه گهر باب و
داڭك يشت هاتن ده يان به ين.

- خان هەرچی ئیوه بلین من وا ده کهم.

خان گوتی:

- رهنگه دوو شیر له رووی یه کدا باشتر راوهستن تا ئاسکیکی بی دهسته لاتی وه کووتۆ و درنده یه کی وه ک مووساخان. ههتا ئه و کاته ی بتهوی وه کوو کچی منی، لهوی به. ئه گینا ئازادی بۆ ههر کۆی ده چی بچۆ.

په ریزاد نه یزانی چی ده قسه کانی دا هه یه ئه و ناتوانی ههر دم هه لپچری. له هه یبهت و شان و باهوی خان سه ری سورما. له گفتم و لفتی را زانی وره ی وه ی هه یه له پیش زولم و زوری مووساخان راوهستی و بیپاریزی. خوی ئه سپارده دهستی به هیز و پیاوانه ی خان و قهزا و قهدهری خودا.

خان گوتی:

- ههر ئه م شه و خوازبینی ده نیرم بۆ لای بابت. وا باشه ئه ویش نه زانی. با ههر بهینی من و تۆ بی و کهس به و قسه نه زانی. سبهینی چهند کهسان ده نیرم سوارت کهن و بتهینن بۆدمدم. ئه گهر باب و دایکیشته بین ئه وه باش، ئه گینا ههر چۆنی پیمان باشه با وا بکهن.

په ریزاد ته سلیم بوو، ههر چی ده بی با بی. میرانیان له سه ر پشتی ئه سپ به ره و نیودی برده وه. خان په ریزادی هاویشته پاش ته رکی خوی و له ده رکی ماله بابی دایبه زاند. دایکی به دیتنی وی به م جوړه په شوکا: «ئه وه بۆ وا شیرپوه؟ بۆ وا بزرکاوه، ئه و کهوله چی یه به شانیه وه؟!» گوتی:

- رۆله بۆ وات لیها تووه، چ بووه بابان ویران، چت لی قهوماوه؟

په ریزاد رووداوه که ی سه ر له بهر بۆ گپراوه، بابی ئیواری ها ته وه، خه جی ئه وی به سه ر کیژه که ی ها تبوو بۆی نه قل کرد و پیی گوت:

- ئه م شه و پیاوی ئه میرخان دین بۆ خوازبینی په ریزاد.

وسوو شوانیش نیو بانگی پیاوه تی، نازایه تی و مهردایه تی ئەمیرخانی بیستبوو. دەیزانی خان لەوانه نیه له یه کی وه کوو مووساخان بترسی. هەر له خودا به ده ر له کەس نه ده ترسا. ئەدی کی له و باشتر پشتی پی بهستی و پەریزادی بداتی. هەر مووساخان له به روی ناویری له گول کالتریان پی بلی، ئەگەر دیتی خان خۆی و بنه مالهی نازار دەدا ئەوانیش ده چنه قه لای دمدم. به لام ئەو خه زووری خانی له پ زیڕینه کی ده توانی کاری پی بی؟ خان له سه ر خه زووری هەر تاق له نیڕگه یان ده بری.

مووساخان به دیتی تهرمی خویناوی کورە که ی شیت و هار ببوو. زمانی ره عه رزی ده خست کی توانیویه تاقه کوری وی بریندار کا، به و په نده ی به ری؟ کی ویراویه ئاوا به شیرپوی بۆی وه ژوور مالی نی؟ چه کیم و لوقمانیان هینا سه ری، خه ریکی هه توانی برینه که ی بوون، کەس نه یزانی کی بوون؟ چون هاتن و چون رویشتن؟ ته نیا چند سوار له ده رکی دیوه خانی میرانیان دابه زاند و رویشتن. کوپخا ده رک و نوکەر و خولام هاتن و که لاکي برینداری میرانیان برده ژوور. دایکی به دیتی کورە قوری وه سه ر کرد. مووساخان عه به سا. کوری جوان و جحیل به یانی ده هات و ده چوو، گرمه ی پی قه لات و باله خانه ی ده له رزاند، ئیستا له به ر دمی که وتوو. به لام به په کوو په کوو کار پیک نایه. چه کیمیان هینا سه ری. چا بوو خه نجه ره که وه جیی ئەسته می نه که وتبوو، ته نیا چه رمی زگی درپبوو. به لام هەر به دیتی خوین زراوی چووبوو. ئاوا بی حال که وتبوو. ناگای له خۆی نه مابوو. چه کیم برینه که ی درووه و هه توانی له سه ر دانا. شه و هات. کەس له دیوه خان و نیو مال خه وی لی نه که وت. شه و هات، ئەو روژه چون رابوارد کەس نه یزانی. شه وی تا به یانی خان له ژوور سه ری دانیش، نه بزووت. وه کوو مار جینگلی دەدا. بیری تۆله هەر بو ساتیک نه یده هیشت به سه یته وه. ده هات و ده چوو، ده بی بکووژی،

بېرى، بىاندۆزىتەو. ئەو كىيە توانىويە تاقە كورەى مووساخان،
دەستەلاتدارى ناوچە بەومەرەدە بەرى و ئاوالە خوینی بگەوزینی؟ شەو
رابارد، رۆژ ھەلات. خان چۆ دیوہ خانیو بانگی کوپخا و گزیری کرد:

- ئەو خویرپىيەم بۆ بدۆزنەو، كى توانىويە ئەوہم بە سەر بینى؟ كى
توانىويە رۆلەى تاقانەم بەو مەرەدەى بەرى؟ ھەر كەس بۆم بدۆزىتەوہ خەلاتى
دەكەم. لە مالى دنياى بینياز دەكەم.

كوپخا و گزیر گوتیان:

- خان دەیدۆزىنەوہ.

كوپخا و گزیر وەكوو ریوی بە دەرگان وەربوون، بۆنیان دەكیشا، تا
شوینيك بدۆزنەوہ. كەوتنە پرسىاران:

- كى مىرانی ھیناوە نیو دی، كى وای کرد؟

چەند كەس لەو كیژ و ژنانەى چووبوونە پووشكان، دىتبوویان كەلاكى
مىرانیان لەسەر پشتى ئەسپ بە چەند كەسان لە مېشەكە ھینادەر. خات
زلیخاش كە بۆ خۆى ئەوژوانە نەویستەى بۆ پەریزاد پىك ھینابوو. دىتبووی
پەریزاد لە پاش تەركى سوارىك لەدەركى ماله بابى دابەزى. خیرا خۆى
گەیاندە كوپخا خدر و بەسەرھاتەكەى پىگوت. كوپخا خدر چۆ دەركى ماله
وسوو شوان و گوتى:

- خات خەجى ئەو كچەتیوہى بانگ كە دەرى.

خەجى گوتى:

- كوپخا چ قەوماوہ؟ پەریزاد ت بۆ چىہ؟

گوتى:

- لە خۆت مەگۆرە، زوو بانگی كە بى، دەنا دىم بە پرچان رايدە كیشم و

دەبھینمەدەر.

پهريزاد گويي لهو هات و هاواره بوو، هاته دهر:

- دايه نهوه چيه؟ نهو هات و هاواره چيه؟!

- روله کويخا خدر کاري پيته.

پهريزاد هات و لهبر دهمي راوهستا. کويخا خدر به ديتني پهريزاد پيي له بندهوهچوو، سهري سورما. و خودايه نهوه فريشتهيه؟ ئينسانه، چيه؟ نهوه مهلايکيه. حهقي ميرانه له تاواني شيت و هار بي. ئيستا چي پي بليم؟ دلم نايه خو نازاري بدهم. نهگر بيت و نازاريشي بدهم له وانهيه ميران سبهيني چابيتهوه نهو جار نهوي نهبووه به سهرم ديني. ئيستا چ بکهم؟ وا باشه هينديکي پرسيار لي بکهم و کارم پيي نهبي. نهودهه هرچي مووساخان گوتي وا ده کهم.

گوتي:

- پهريزاد دويني کهست نهدي؟ نهودهه له پووشکان دههاتيهوه، له ميشه تووشي کهس نههاتي؟

پهريزاد چاوي له چاوي بري و گوتي:

- کويخا بو چ قهوماوه؟ ناوهللا من کهسم نهدي.

کويخا گوتي:

- نهدي بو خات زليخا دهلي توئي به چاوي خوئي ده گهل چند سواران ديوه که له پاش تهرکي يه کيان سوار بووي و له دهرکي مالي دايبه زانديووي، هر نهو دهميش ميرانيان به برينداري له دهرکي ديوه خانئ دابه زانديووه. لهو بابه تهوه دهلي چي؟ ياني تو کهست نهديوه؟!

پهريزاد خوئي نه دوراند و قورس و قايم جوابي داوه:

- کويخا من نازانم نهو قسانه چن؟ کيزه کان منيان جي هيشتبوو و

منيش به تهنیگه رامهوه. کهس مني نههيناوه تهوه مالي.

- ئەدى زليخا بۇ چى وا دەلى؟

- كويخا ئەتۇ پياويكى تيگەيشتووى و دونيات ديوه. زليخا زنيكى نەمام و درۆزنە، ئەو رقى لە منە. دەنا كەى منى ديوه لە پاش تەركى كەس كە ئيستا وا دەلى.

كويخا گوتى:

- پەريزاد ئەگەر بيت و راست بكا. خان بە پەندى سياتان ھەلدېنى و كات دەپيستييسەرى داخنى. ئەگەر شتيك دەزانى پيم بلى، من ناھيلم خان چ لە تۇ و دايك و بابت بكا.

- كويخا من چ نازانم تا چ بليم.

- ئيدى بۇ خۆت دەزانى، ھەيفە جوانى وەكوو تۇ بکەويته بەر دەستى خان و پياوھەكانى.

پەريزاد دەيزانى قسەكانى كويخا ھەمووى ھەرەشەن. ھەروا بيدهنگ ماوھ چاوى لە چاوى كويخا نەترووكاند. كويخا پاكى و ساكارى، بى گوناھى لە چاوھەكانى دا ديت. سەرى ھەلبېرى و بەرەو نيو دى كەوتە رى. ئاورپكى داوھ: بليى ئەو كيژە جوان و پاكە شتيكى دەباران دابى؟!

دەزانم لە ميژە ميران تەماى تيكردووھ. ئاخىر كييه لەو ناوچەيە بە ئاواتى ئەو حۆرييهوھ نەبى؟ خۇ ميران شتيكى لى بى، مووساخان دەيكوژى، ھەياتى رەشى ليدهبېرى، ھەر ئەو نا تەواوى خەلكى ئەو دييه دەكوژى، بە نير و ميوھ. سەگ و ئينسان ليك دەبەستى. چار چيھ؟

كويخا دەتگوت بارپكى گرانى لە سەر دلە. بە خەم و پەژارەوھ ھەلكشا. بەرەو ديوھەخان بوو. ئەو پياوى خان بوو، دەبوو ھەر واش بى، ھەر چى دەيزانى بۇي گيپراوھ. خان گوتى:

- یه کیک بنیره شتیک له و کچه تیوه بزانی و له بن زمانی دهر کیښی. بزانی ته وسوارانه کی بوون و چ پیوه نډیکیان ده گهل وی یه. تهو جار من ده زانم و تهو، په نډیکي به سهر بینم به داستان بیگیرنه وه. خیراکه خدر، رامه وهسته.

کویخا جیفرکی له خوئی دا و چو ماله زلیخا و کهوتنه ته گیران. زلیخا گوتی:

- وا باشه که ژالی دهسته خوشکی بدوژم. ته گهر هیچی نه زانی دهینیرم بو لای پهریزاد بزانی چ بووه، کی له که ژال باستر، کچیکی ساویلکه و ساکار، زوو فریو ده خوا، به سانی هه لده فریوی.

کویخا گهراوه دیوه خان و زلیخا به په له چو ماله مام حسه نی، دیتی که ژال خهریکی مهشکه ژاندنه، خیرا ته ولای مهشکه ی گرت و دهستی به ژاندن کرد. گورمی وای لیده دا، شلقی ده گه ییه ته ولای مالان. دهستی پیکرد:

- که ژال گیان چونی، چ ده که ی؟

- به خودای خهراپ نیم داده زلیخا، روژ دی راده بوری، ههر شهو دی و روژده بیته وه.

- جا گولم ته تو وای بلی خهلکی دی ده بی چو بن. ته تو جوانی، جحیلی ئیستا تازه هه وه لی عومرته. ده بی یه کی وه کوو من قسه ی وای بکا. ته دی داخوا پهریزاد چونه؟ جهرگی خوشکی خهرا بی، بهسته زمانه.

- ته وه ده لپی چی داده زلیخا؟ بو پهریزاد چی لی هاتووه؟ ته من له دوینیوه نه مدیوه، ههرله پووشکان لیک دابراین. من گه لیک لی گه رام نه مدوژیوه وه. چ بووه تو خودا چت بیستووه؟

- وه لا ئیواری به چاوی خویم دیتیم. چاره ره شه زور شپزه بوو، له دهرکی ماله بابی له پاش تهرکی سواریک دابهزی. خو ته من ژنیکی به چاپ و

گوپ و دووزمان و درۆزن نیم. کارم به کاری کەس نیه. بۆیهش نه چوومه
مالیان نهوه ک وهبزانی خوی نه خواسته کارم به کاریه تی.

که ژال گوتی:

ئه یه رۆ خودا نه کا. بلی چی به سهر هاتی؟ هه ئیستا ده چم تو
خودا که ی داده زلیخا دلم رانا وهستی، چ بکه م؟

زلیخا گوتی:

رۆله گیان ئه من مه شکه که ده ژینم و رۆیده که م و رۆنه که ی ده گرم. ئه تو
بچۆ بزانه چ بووه ئه وه لی ره م تا دییه وه.

که ژالی ساویلکه و گه وجیش ههستی به و فیل و مه که نه کرد. خیرا
به ره و ماله وسووشوان بوو. په ریزاد به دیتنی رهنگ و رووی که ژال وه یزانی
شتیک قهوماوه. گوتی:

- که ژال گیان، ئه وه چ بووه بۆ وا ده که ی؟ بۆ ئاوی؟

- په ریزاد چت به سهر هاتووه؟ من باشم تو چت لی قهوماوه. ئه من

دوینی به ستۆی شکاوم لیت هه لبرام، چ بووه؟

په ریزاد سهر له به ربۆی گیپراوه. باسی دیتنی ئه میرخان و شوو کردنه که ی
خۆی سهر له بهر بۆ کرد. ههروه ها باسی میرانی خویری کرد و سویندی دا
لای کهس باس نه کا. که ژال زۆری پی سهر بوو، زۆریشی پی خوش بوو.
دهسته خوشکه که ی ئاخری خیربووه و میردی وای کردووه. زۆریشی خه م
بوو لی دوور ده بووه. هیندیک ده باوه شی یه کدا گریان ئه و جار که ژال گه پراوه
ماله بابی.

زلیخا هه ره له وی بوو، خه ریکی حاجهت و حوجهت وه خر کردن و قاپ و

مه نجه ل شوشتنه وه بوو به ره و پیری چوو:

- ها كه ژه گيان . تو خودا پهريزاد چونه؟ ئەم شهو له تاوان خهوم لى نه كه وتوووه .

كه ژالى ساويلكهش فريوى زمانى لووسى زليخاى خوارد و باسى خوازبىنى وميرد كردنى پهريزادى بو كرد و گوتى :

- داده زليخا تو خودا لاي كهس باسى مه كه ئەم شهو به بووكى ده بهن .

زليخا به غار خوى گهيانده كوئخا و دهست خووشانهى خوى وه رگرت .

كوئخا خدرتا دووسى سه عاتان له تاوى پهريزاد حه جمينى نه بوو :

- به خوداى خان دهيكووژى، لهت و پهتى ده كا، پيىستى ده گوروى و

دهيهاوئته پيش سه گان . چ بكه م؟ ههر له نيو دى هات و چوو، ئارا وقاراي لى

هه لگيرابوو . چهند سوار له نيىرگى خوارى را رووه ميرگه دههاتن . خهلك

سواره كانيان ديت . كوئخاش زانى ئەوه دىن پهريزادى بهرن . چو ديوه خانى و

به سه رهاته كهى بو خان گيپراوه . خان ده رهه ل بوو :

- ئەو كچه تيوه ئەو ئاواته ده باته بن گلى . خيرا پياوان سوار كهن ، چهك

و چولان بينن و بچنه سهر رپى سواران و بووكيان لى بستيننه وه و ئەتكيان

كهن . له دوو كيلانى چاوه رپيان بن تا ده گنه وى، تاقيان لى بېرن .

كچه تيوه كهشم بو بيننه ئيره . ئەوه كه له گاي واى هه بوو، بوئيه ئەوهى به سهر

ميران هيئا . تاقيان لى ده برم . ئەميره چولاق كورپى من بريندار ده كا . ئەوى

خوشى دهوى مارهى ده كا . ههر له ته رگه وه ر و مه رگه وه ر راوى ده نييم ،

دهيكه مه پووشى بهر روژى، بو سو و بهدناوى ده كه م . خيرا كهن برؤن ئەتكي

كهن و بووكى لي بستيننه وه .

كوشك و سه را له ژير پيى رمبهى دههات و ده له رزى، سواره ساز بوون و

چوونه دوو كيلانى و چاوه رپى بووكيان بوون . بووكنى چوونه ده ركى وسوو

شوان . چل سوارى ئازا به تفهنگ و شير و خه نجه ران، كووك و پووشته و

پهرداخ، به چهک و قور هوه. ده يانزانی خانى ميرگه پيشيان پیده گری، به
 سازى هاتبوون، چنديان ديارى و زيړ و زيوى به نرخ و گران هينا بوو. پياوى
 ماقوول و گهوره گهوره. كچهيان ماره كرد. خه جى له خوشيان خه نى ببوو.
 قوماش و تا قمى جوان و رهنگاو رهنگى ئاوريشم و كيمخوا، جل و بهرگى
 ناياب، زيړو زيوى به قيمهت. بووكيان رازندهوه، بهرگى جوانيان له بهر كرد.
 چاويان رشت و بسكيان سى بهنگى كرد. گيل گيله و ههوريان له سهرنا. پاشه
 سهر و پيشه سهريان له سهرى دا. ئاشق بهنديكى جهواهيريان له سينگى دا.
 گهردهنى و خرخال و بازن، تو و گواره، بووكيان رازندهوه. تارايه كى سووريان
 پيدا دا. بووك ده تكوت كيژى ئاسمانه. بووكيان له كه ژاوهى نا. دايكى به
 گريانهوه وه دوای كهوت، بابى له لينگى دهركه ي راوهستا بوو، چاوى پر ببوو له
 ئاو. دههول و زورنا له پيش بووكى دهيكوتا. سواره سوار بوون و بهر هودمدم
 كهوتنه رى. ههر بووكن چى له دى وهدهر كهوتن پياوه كانى مووساخان
 ديتيان، خويان هشاردا. ههتا دوور و نيزيكى دوو كيلانى پيشيان پيگرتن.
 به دوو سواران كه ژاوهيان ده پاراست، ئهوانى دى دهستيان
 ده كردهوه. سواره كان ئازايانه بهر هنگارى پياوه كانى مووساخان بوون و تيكيان
 شكاندن. سواره رايان كرد و كشانهوه. چهنده كيشيان بريندار بوون و
 كووزران ئهوانى ديش به شهرمه زارى گه رانهوه نيړگه. دههول و زورنا، كه تا
 ئه ودهم بيدهنگ بوو دهستى به ليدانى هوره و گورانى يه كى خوش كرد. له
 رييه تووشى خان هاتن كه ده گه راوه دمدم. ئه وپش ره گه ليان كهوت و بهره و
 دمدم كهوتنه رى. خه بهر گه ييه قهلا، ژن و پياو بهره و پيرى بووكن چيان
 هاتن. ژنه كانى خان به بيستنى ئه وخه بهره په شوكان، به لام چيان له دهست
 دههات؟ تازه ژنه هاتووه، كى ده توانى چ بلى. به لام ئاخر ده لين كچه شوانيكه،
 كى شتى واى ديوه، كچه شوانيك به سهر كچه بهگ و خانان بى. شتى وا

دیتراوه، هەر بیستراوه؟ بهلام قسهی خان یه که و نابیی به دوو. هەرچی ویستی وییه ههروا دهیی. نارین، ژنی گهورهی خان خزمی خۆی بوو. ئەو کاتهی گولبه‌ری به سەر هینا زۆر دلگران بوو. بهلام ئیستا که ژن به سەر گولبه‌ر هاتوو هینده ناره‌حت نیه. بلیی نه‌لیی پیی خوشه. گولبه‌ر ژنی دووه‌می خان، ئامۆزای شیخ هیده‌ر بوو. ئیستا کچه‌شوانیک هاتوو و به سەر ژینی وان هه‌لو‌یستاوه، دلی خانی هه‌ستاندوو و خانمه‌تیده‌کا. گولبه‌ر وه‌کوو ژان کردوو و ده‌هات و ده‌چوو. به بیستی ئەو خه‌به‌ره به جاریک‌پرزهی لی برابوو. گولبه‌ری خانم و خاتوونی قه‌لایه، نازداری خان، ده‌هه‌ژا، هه‌دادانی نه‌بوو:

- چۆن من که خوشه‌ویستی خان بووم، ژنی به سەر هینام و ئەو ئەتکه‌ی پی کردم، بۆ من دزیو و ناشیرینم؟! چۆ سەر چه‌وزه گه‌وره‌ی قه‌لایه، له بالای خۆی روانی. دیتی زۆر به‌ژن و بالا ریک و پیکه. نه له دم و چاودا، نه له به‌ژن و بالا دا ناشیرین نیه، ده‌توانین بلیین جوانه. بلیی ئەو ژنه‌له‌و جوانتر بی؟ که خان ئەوه‌ی ده‌گه‌ل ئەو کردوو، گولبه‌ر که‌زی شۆر و به‌رز و بلیند بوو، سه‌روچاو پان، که‌پۆی قولینگانی هه‌لکه‌وتبوو. دم و لیویکی کورت، چه‌نه‌خر، چاوی کالو قژی له‌ره‌نگی به‌رووی بناری دم چیا، سپیلکه، ئاکار جوان. ئەگه‌ر باسی ژنی جوانیان ده‌کرد زۆر جار بوو ده‌یانکوت: گولبه‌ر ژنیکی جوانه، بهلام جوانی نه‌یتوانی خان راگری. بۆ ته‌نیا بۆ راگری پیو جوانی به‌سه؟ جوانی نه‌یتوانی بیته‌هۆی وه‌ی ژنی به‌سه‌ر نه‌یه. به‌دلی به‌خه‌م و هه‌نگاوی شل به‌ره‌و دیوی خۆی بوو. ئیواری خان بۆ به‌خیر هاتنی په‌ریزاده‌ته‌هۆده‌که‌ی. دیتی هیشتا تارای لی نه‌کراوه‌ته‌وه. په‌ریزاد له‌ ژیر تارای سووره‌وه‌ده‌پروانی. خان چۆ پیش و به‌خیر هاتنی کرد:

- تاراكت لاده. تا تو ليړه بي و به ئيمه رازى بي، ئيره ماله خوته،
منيش به كهسى خوت بزانه. نه گينا ده چي هر كوي نازادى برؤ.
په ريزاد تاراكهى هه لدا بووه. خان چاوى پيكهوت، پيى له بهنده وه چوو،
سووره لگه را، روخسارى داگيرسا. هه ستى به خوليايه ك كرد ده خه يال دا
نه ده گونجا. نه و ژنه حه لاليه تى، ماره كراوى وييه، كي ده توانى چ بلى؟
به لام نا. نه گهر بيت و نه و نه يه ه وييم؟! من پياويكى نه كبرم نه و
كيژوله يه كي كه مته من. من له جيى بابى نه وم. نه و غيرت و پياوه تيه چو
كوي؟! نانا نابى. هه نكاوى هه ليئا، هه ر چوني بوو رووى لى و هر گيرا.
- ئيره ماله خوته، ته نيا ده گه ل كهس له بابت من و خوته وه مه دوى، با
نه كهويه به رزار و زمانان.

په ريزاد سه رى داخست له بن ليويه وه گوتى:

- خان من قه تم نه و پياوه تيه له بير ناچى.

خان هاته ده ر و چو هوده كهى خوى. په ژيوان ببووه. بير و خه يالى
په ريزاد هه ر بو ماوه يه ك له ميشكى وه لا نه ده چوو. بو هه ر له هه وه لى راپيم
گوت:

- نه تو وه ك كچى منى، ده تپاريزم، كارم پيت نيه. هه زارى وه ك من و
له من پرته منتر كيژوله ي له و مندالتريان هيناوه، قه يدى چيه؟ به لام نا نه تو
مروفيكى، خوت پيپاوه، غيرت و پياوه تيت چو كوي؟ نه و بيرانه وه لا نى،
نه و ميوانى تويه، تو نابى بيلى كهس چاوى سووكى لى بكا و كارى به كارى
بى. به لام له قوولاى دليه وه شتيكى دى هه لده قولى، گيانى شتيكى دى
ده ويست.

نارين و گولبه ر كه خان به ديارى له و سه فه ره هه وييه كي دى بو هينا
بوون، هه رتكيان چوونه لاي نه ميرخان. نارين گوتى:

- خان ئەگەر ھەر ژنت دینا مەگەر ژن قات بوو. ئەو ھت بۆ ھینا؟! كچه به گیک، خانیک، ئاغایه كت ھینابا. ئاخر ئەو ھو به كار، كچه تیویكت ھیناوه، كچه شوانیک.

خان سوور ھەلگەرا دەرھەل بوو:

- كچه شوان، كچه تیوه، ئیستا خیزانی منه. كەس حەقی نیه سوو كایه تی پی بكا. ئەویش وه كوو ئیوه ژنی منه. رازین ئەو ھو دانیشتون، دھنا سی بەردە و مالی فقیری. نەبیستمه وه كەس له گولی كالتەر پی گوتبی، دەرگەل ھەرتكتانمە.

گولبەر رەنگی به روانه وه نەما: «چی، ئیستانه هاتووه، ئەمیرخان ئاوی له سەردە كاتووه. ئەگەر بیت و گچوو كیكی بی چ دە كا؟»

ئەو ھو پرسیاریک بوو ھەرتکیان له خویان کرد. زۆر به قەلسی و دلگرانی له لای خان هاتنه دەر. ھەر چەند خان قەت ھیچ کامی تەلاق نەدەدان، بەلام ئەو ھەر ھەشەیه تەنیا بۆ ترساندنێ ژنە کانی بوو. بۆو ھو پەریزاد ئازار نەدەن. نارین زۆر دلەمەند نەبوو. ئاخر ھەرچی بی ژن به سەر گولبەر هاتووه، گولبەر ناسک و نازداری خان. جا چ لەو ھو باشترە، دەبوو تا رۆژی خۆی و ھەر خۆی نەھینئ. وا باشە جاری خۆ مات كا. ئەو ھو كەسیكە دەتوانئ تۆلە ی ویش بكا تەو ھو. گولبەر و نارین بۆ به خیر ھینانی پەریزاد هاتنه ھۆدە كە ی. پەریزاد دیتی نارین شاژنیکی كە لەگەتی جوان چاکە، دیارە كاتی خۆی زۆر جوان و ئەنتیکە بوو. نارین بەرگیکی شكاکي جوانی لەبەر بوو، كەوا یە كی زەری گران و زیڕ و زیویکی زۆر. لە گفەت و لفت و ئاكارى را خانمەتی و به دەستەلاتی دەباری. گولبەر جوان و شوخ و شەنگ، قز كال، تەنكە ژنیکی لەبار. كە پۆ قولینگانیە كە ی له روخساری دەو ھشاو ھ. ئەویش و ھكوو نارین بەرگی شكاکي لەبەر بوو. بۆنی عەتر و میخەك بەندیان رۆژە ریەك دەرپۆی.

ژنه كان وهك بيكرن له بهري پيې تا توقى سهري لپيان ده پروانى. گولبه ر ههر چاوى پيكهوت، بزرگا، قسه ي پي نه كرا. ههر له بهري هه لده پروانى. له جواني نهو ژنه سهري سورما: خان حه قى خو يه تي بو ي شيت و شهيدا بي. نه گهر نه و يش پياو باهر به ديتنى دل و دينى له ده ست ده چوو. بالاي نه كورت نه دريژ، شل و مل، به ژن باريك، چاو رهش. برؤكاني ده تكوت قه ترانن، سوور و سپي، گهر دني بليند وهك شووشه سه هؤل، بسكه ره شه كاني له سه ر روومه ته ئاله كاني لوول دابوون نه گهر بزهي ده هاتي هه رتك گووي قوول ده بوون. رهزا شيرين، چاوى وهك چاوى ماري دريژؤ كه هه لكه وتبوون، روومه ته كاني مه يله و ئال، نيو چاوان پان، دم و چاو خر و چه نه كورت. كه مه ره يه كي زيړي له نيو قه دي به ستبوو، سو راني هه لكر دبوون. نهو بازنه و خر خالانه له ده ستى دا ببوونه نه خش. هينده خاوين و بي گهر د بوو ده تكوت نوايه ك به فره و به بازنه و خر خال نه خشاوه. نهو خش و زيړ و زيوانه نه وهنده ي ديان جوان كرده بوو. گولبه ر به ديتنى ده ست و پي سست بوو. هه نگاوى شل بوونه وه. به لام نهو ژنه پياوه كه ي به حه قى خو ي ده زاني: له وهش جوانتر بي، مي ردي منه. حه قى منه، نهو حه قى نيه به سه ر ژياني منه وهه لو يستي. نه دي بو خوت؟

ههر توش نه بووي به سه ر نارين هاتي؟ به لام خو من به ئاواتم نه خواستبوو، من فيدا بووم، فيداي ويستي بام و نه مير خان. نه من بار بووي هيمنايه تي و خزمايه تي دوو عيلم. من فيدا بووم تا خزمايه تي پيشي براكوژي و دوژمنايه تي بگري. خو نهو شوو كرده نه وه ويستبوو. ئي نارينيش هه روا، بليي بو جاريك نه مير خان به ويستي خو ي نه كرده بي؟ نه وي دلي ويستوو يه تي به لام من ناهيلم وا به ساني زينم لي تي كده ن. ناهيلم نهو مچه تيوه به يني من و خان بكاو ليكمان كا.

شهو بوو. له بهر په نجره هی قه لای گه وره راوه ستا بوو. هؤده که هی به چرایه کی له نته ری رووناک ببوو و نیسی خستبووه سهر دیواره کانی نهو به ری. نه ستیره کان به ترووسکه ترووسک له ئاسمانی شهو له نگه ریان گرتبوو. تاق و لو له نته ری و پیوسوز له ده لاقه هی هؤده کانه وه ده ترووسکانه وه، قه لا به ره و خه و بوو. له میژ بوو په ریزاد له دمدم ده ژیا، خان تا ئیستا نه یدی بوو، ده یزانی ئاشقی په ریزاد بووه، هه ر یه که م جار له ده وه نه جار ه که چاویان پیک کهوت، ههستی به نهوین کرد. له و ساته وه هه ر بو ماوه یه کی کورت، چاوه کانی له بهر دیده هی وه لا نه ده چوو، له هه ر که لین و قوژبنیک ده یدی، ژیه کانی دلی نه وه نده گه وره ببوون که ئیدی دله مه زنه که هی له قه فه زی سینه هی دا جیی نه ده بووه. به لام خو نهو هه رزه کاریک نه بوو، تازه لاویک. غیرهت و پیاوه تی ئیزنی نه ده دا پی له قه ول و به لینی خو ی بنی و له ژیر قسه هی خو ی بدا. نیگای له سهر په نجره هی هؤده هی په ریزاد له نگه ری گرت و بو ماوه یه کی کورت هه ر واماوه. تاویک پی چوو. په ریزاد هاته بهر په نجره هی، دیار بوو خه وی لی نه ده کهوت. بلیی نهویش وه کوو وی بی، یا ته نیایی نه وی هی ناوه ته وی؟

دلی خیراتر لیی ده دا. هه زی ده کرد ئیستا له لای راوه ستا با و تیر تیری چاو له چاوی کرد با، نا ته نیا به وه ی ئوخه هی نه ده هاتی. بو خو شی نه یزانی بو چی نهو دم ئاوی قسه ده گه ل په ریزاد کرد. ئیستا ده یدی بی وی هه ل ناکا. بلیی نهوین له یه که م نیگاوه راست بی؟ په ریزاد هه ر له بهر په نجره وئستا بوو. خان نه بزووت بی هه ست و خوست ماوه. چاوی له په نجره که دا قه تیس ما. ماوه یه ک پی چوو، نه یزانی چهند بوو ته نیا نهو کاته وه خو هاته وه که دهستی به په نجره که وه ته زیبوو، په ریزادیش له وی نه ما بوو. نه م شهو نوره جیی نارین بوو، به نابه دلی به ره و دیوی نارین چوو، نارین له

غورابی خهوی دابوو، خان بیههست جلهکانی داکه‌ند و ده‌جیه خزی، نارین باسکیکی هاویشته ئەستۆی، خان بیجم و جۆل ماوه. نه‌یده‌ویست وه‌خه‌به‌ری بیئی. ئەو کاته‌ی خواستبووی چهند جار له‌نیزیکه‌وه یه‌کتریان دیبوو. باب و مامی هەر له‌سەر پشته‌ی لانکی بۆ یه‌کتریان دانابوون. بابی زۆری نارین خۆش ده‌ویست. که هەر تک‌گه‌ینه‌ی ته‌مه‌نی هه‌ژده‌سالی، لیکیان ماره‌کردن. دیاره‌ی ئەویش له‌سەر ویستی بابی بوو. نارین ئامۆزای بوو، کێ به‌سەر و دلی خۆی ناقایله؟ له‌زۆر که‌سانی پێ باشتر بوو. ئیستا که‌ ماوه‌ی بیست‌سال بوو ژن و می‌رد بوون. شه‌ش‌سال له‌مه‌و به‌ر ئەو کاته‌ی گولبه‌ری به‌سەر هینا، نارین زۆر دلگه‌ران و ناره‌حه‌ت‌بوو. ده‌لی ئیستا به‌هاتنی په‌ریزاد هیندی ئەوده‌م ناره‌حه‌ت‌نیه. ره‌نگه‌ چون ژن به‌سەر گولبه‌ر هاتوو و یه‌کیک هه‌یه‌ی تۆله‌ی وی بکاته‌وه بۆیه‌ وایه. ئیستا له‌و ئەوینه‌ی دره‌نگ‌وه‌خته‌دا به‌و په‌ری شه‌یداییه‌وه به‌و گره‌ی له‌هه‌ناوی به‌ربوو، خه‌مبار و شاد ده‌پروانی خه‌و چاوه‌کانی لابه‌لا کردبوو ئەویش خۆی پێ ئەسپارد. قسه‌که‌ بوو به‌قاو. خان هات و چۆی دیوی په‌ریزاد ناکا. ئەدی ژنی بۆ هیناوه؟! هه‌ویکانی به‌بیستنی دلخۆش بوون: خان هەر به‌نیو ژنی هیناوه و سەر جیی ناکا. ئەو سوارانه‌ی له‌ده‌وه‌نه‌ جار‌که‌ی می‌رگه‌ده‌گه‌لی بوون، هه‌یچ کامیان باسی به‌سەر هاتی په‌ریزادی نه‌کرد. ته‌نیا سواره‌ی حه‌مه‌د ئاغانه‌بی، که‌لای زینه‌تی خیزانی درکاندی. پیشی گوت له‌لای که‌س باسی نه‌کا. به‌لام کیه‌ه‌ژن ده‌توانی رازی که‌س راگری تا زینه‌ت بتوانی. ده‌لین هەر باجیه‌ی باجیکی هه‌یه، راسته. ئەو له‌لای گولی ده‌سته‌خوشکی باسی کرد و قسه‌که‌ بلاو بۆوه و گه‌یه‌ی گویی ژنه‌کانی خان، ته‌نیه‌وه و گه‌یه‌ی گویی ئەمیرخان و په‌ریزادیش: خان هەر به‌نیو ژنی هیناوه. ئەو په‌ریزادی بۆ پاراستنی له‌چه‌نگ زولم و زۆری مووساخان خواستوو. زۆریش ده‌یانگوت: جاشتی وا ده‌بی؟ ئەو ماره‌کراوی

هەر کەس بێ ناتوانی لە بەر جوانی وی خۆراگری بۆ خان ئینسان نیە. بەلام ژنەکانی خان هەستیان بە گۆرانی خان کردبوو. دەیانزانی خان تاقت ناهێنی. بۆ جوانی وا کێ خۆی لەبەر رادەگری؟ ئەویش حەلال و زەلال وەک ئاوی شەوی. قسە کە ببۆو دەنگۆو بە نیو قەلا وەر ببوو. هەموو چاوەروان بوون ئاکامی کارە کە دەگاتە کوی؟ ئەو رۆژە ی بووکیان هینا، نارین و گولبەر بە داب و نەریتی پیشین بۆبە خێرهینانی چوونە لای، نارین بۆووی سامی رەسەر سامی بنیشی کاتی چوونە ژوورپەنجە ی لە سەر پەنجە ی پێی نا. پەریزاد بزەیه کی هاتی: چاو پێی وایە من هەوی بە راستی ویم.

ئەو رەسمە نە تەنیا لە نیو زاوا و بووک دا بەلکوو بەینی هەویانیش باو بوو. هەرسیک لە لای یەک دانیشن لە پەنای یەک. لە جوانی دا پەریزاد زۆری بە سەر وانەو بوو. بەلام گەورە و خاتوونی قەلا نارین بوو. گولبەریش هەر پێی لە جێ پێی وی دەنا. دەلین ئاویک گەورە بیرپێژی گچکە پێی ریدەخشینی. گولبەریش هەروا. بە دیتنی ژنەکان پەریزاد سامی رینیش، خۆ بە راست ژینی هەویساری تووش بوو، ئەگەر هەربە روالەتیش ژنی ئەمیرخان بێ و بۆ ماوێه کی کورت شانۆ بگێرێ دیسان تووشی چەرمەسەری دی. ئەوچاوە پر مەعنايانە لە سەد جنیوی سارد و سووک خەراتر بوون.

قەدەرێک بوو ئەمیرخان بیرپێکی کەوتبوو سەری. راوەستان دژی زولمی شاعەبباس. بۆ دەبێ هەتا هەتایە زولم بکا و کەس نەویرێ بلی لەل. بۆ خەلکی بەشەرنین. هەر رۆژە ناوچەیه ک سەرکوت دەکا و ژن و مندال و گەورە وەبەر شیران دەدا. وەختی هاتبوو یەکیک دژی وی هەستیته پێ. چەند وەخت بوو ئەمیرخان خەریکی دروست کردنی چەک و قۆر و ئەسلەحە کو کردنەو بوو. وەستای شیرگەر خەریکی مەتال و شیر وزری و خوودان بوون لە دەریش را جار وبارە بازەرگان تەفەنگ و بارووتیان دینا. خان

هه‌رخه‌ریکی سه‌ودا و مامه‌له‌ی چه‌ک و ئەس‌له‌حه بوو. ئەن‌باره‌کانی له چه‌ک و ئەس‌له‌حه وشت و مه‌کی شه‌ر پر کرد. ئازوو‌خه و خوارده‌مه‌نی قه‌لای دابین کرد. سه‌ردار و گه‌وره‌پیاوان خه‌ریکی فیرکاری لاوه گه‌نجه‌کان بوون. هه‌تا هه‌ل هه‌لکه‌وت و هاتنی جه‌لالیه‌کان بو ناوچه و داوای پیر بوداق خان بوو به بیانوو‌یه‌ک بو هه‌لایسانی شه‌ر. خه‌ریکی به‌رگری و قه‌لاداری بوو. شه‌ری شاعه‌بباس و خان وه‌خت و بی وه‌خت له ده‌ور و به‌ری قه‌لاده‌قه‌وما به‌لام شه‌ریکی دی له قه‌لادا هه‌بوو که که‌س هه‌ستی نه‌ده‌کرد.

پوور حیات ددانه کهل و فیچه کانی وه دیار کهوت، لیوی به بزه یه کی سهیر لیک بووه، سامی ریښت. ئەو پیریژنه چلکن و دژوینه، ئەو سهیر و پوته راکه قرژنه، ئەو ددانه کرمانه، شتیکیان تیدا بوو، ترسی ده خسته لهش. به لام گریی ئەو کاره ته نیا بهو ده کراوه. پوور حیات به دیتنی گولبه زانی بو هاتوو. له میژبوو چاوه ری بوو، دهیزانی ئاخری دیتته لای. ئەو کاته ی پهریزاد هاته قه لا هه چاوه ری بوو، گهرچی زوری کیشا، ئەو زووتر چاوه پروان بوو، به دیتنی گولبه پیکه نی:

- ها.... ها.... هاتی. دهمزانی دیی، له میژ بوو چاوه ری بووم.

گولبه سامی ریښت، مووی لی بوونه نهشته. پیریژن چاوی لی نه ده تروو کاند. ترس گرتبووی، چ بکا؟! بگه ریته وه؟! «نا.... ناکشیمه وه». رق و قینی له پهریزاد لاقی به عه رزه وه جووت کردبوو. نه بزووت. پوور حیات چۆ ژوور، گولبه به ترسه وه وه دوای کهوت، خو ی ده ژووری هاویشت، نه وه ک یه کیک ببینی. ئەو پیریژنه سه گ ساره، دایکی یه کیک له خزمه تکاره کانی قه لا بوو. ده گه ل کوره که ی هاتبووه ئیره و مابوو. دیوه که ی بو نی سه گی تۆپیوی لیده هات. دیویکی چلکنی قورماوی، له بهر ئەو شته پیس و بو گه نانه کهس نه ده ژیا. ئەو پیریژنه وروره ی جادوو یه ده رمانی سهیری ده گرته وه و کاری سهیر و سه مه ره ی ده کرد. یه سکه مردوو له قه برستان برابوو هینده ی ده ریان بینیته وه، مردووی قه برانیش له دهستی نه ده حه سانه وه،

تووکه سهگ و چاوی قهل و دال، میشکی قشقهله، ئاوی دهباخانه، دهرمانی
دهردان بوون. چهندی ژن و پیاو به دهستی چووبوو مهگهر ههرخودا بزانی.
گولبه‌ریش که له حه‌یفی په‌ریزاد حه‌جمینی لی هه‌لگیرابوو، دهسته و
داوینی‌پوور حه‌یات ببوو. گولبه‌ر له میژ بوو هه‌ستی به ساردی خان کردبوو.
ده‌یزانی پیاوه‌که‌ی جاران نیه. ئە‌گهر له لاشی بوو ههر ده‌فکر و خه‌یال دا
بوو. ده‌تگوت له‌وی نیه، نایبینی. قسه‌ی ده‌گهل ده‌کرد، گوپی لی نه‌بوو. ههر
مات ده‌پروانی، ده‌یزانی شتیک له به‌ینی وان داون بووه. خو‌شی ناوی ئە‌و ژنه
جیی وی گرتۆته‌وه. به‌و بیرانه‌وه ده‌تلاوه، پتر و پتر ده‌که‌وته‌بیری تۆله
ئه‌ستاندنه‌وه و به‌تلاندنی په‌ریزاد. چاوی نه‌بوو بیبینی. له میژ بوو خان ئی
وی نه‌بوو، ئی په‌ریزاد بوو. چۆ لای نارین و ده‌ستی به قسان کرد، ههرچی له
زاری هاته‌ده‌رگوتی:

نارین گهرچی زۆری رق له گولبه‌ر بوو به‌لام ئە‌ویش پیی ناخۆش نه‌بوو
په‌ریزادنه‌میینی. گوتی:

- گهرچی پیشم خو‌شه نه‌میینی، به‌لام ئاخر خان بزانی ئابروو و حه‌یامان
ده‌چی.

گولبه‌ر گوتی: ههرچی ده‌بی بابیی. به‌خودای تاقه‌تم نه‌ماوه ناتوانم
چیدی وابژیم.

گوتی:

- ههرچی ده‌یکه‌ی بیکه من ده‌نگ ناکه‌م، ده‌گهل تۆم.

گولبه‌ر که رق و قین ژیه‌کانی دلی ته‌نیبوو و له سه‌ر ئە‌م کاره سوور
بوو په‌نای بۆپوور حه‌یات هینابوو.

پیریژن چاوی لی‌ده‌کرد، زه‌ زه‌. بلیی ئە‌و رموزنه چی له ده‌ست بی؟!

گوتی:

- پوور حهيات په نام بؤ هيناوي. چم ليده كه ي؟!؟

پيريژن گوتي: چت دهوي؟!؟

ئو ویش له بي مهيلي خان دوا و له خوشه ويستی نوپي. دهر د و خه مي
خوي هه لږشت. پيريژن چاوي له زاري بريوو. چي نه ده گوت، گولبه ر گوتي:
- جاري ئوه خودا کردوويه و مندالي نابي. ئه گهر مندالي بي خان
هه مووماني بؤفري ده دا. پوور حهيات ده خيلت بم چم ليده كه ي؟!؟ نازاني چ
ده رديكي گرانه.

پيريژن چو لاي هه رزال و قه فزيكي هينا و نوشته يه كي له نيو دا
هه لاهه سي:

- بيبه له جييه كي بليند كه رووي له ديوي خان بي هه لي ئاهه سه. هه ر
چاوي پي بكه وي، دلي بؤت وه كوته كوت ده كه وي. گوتي:
- دهردي من هه ر ئوه نيه. ده مه وي ئه و ژنه تيوه نه مينئ. خان لي ره ي
رادا و وه دهر ي ني.

گوتي:

- روله دهرماني ويشم هه يه.

ديسان گه راوه بن هه رزالي و هينديكي شت و مه ك پشكني و دووسي
شتي ليك دا وبؤي هينا:

- ئه و دهرمانه ده به ي و بؤي ده چيشتي ده كه ي. هه ر بيخوا تووله كي
ده كا. ته واوي تووكي سه ري ده وه ري و ده رووتيته وه. هيند كز و پيس ده بي،
سه بي زي لي ده كا. خان كه واي بيني ته خسيري ده كا و له وان هيه له قه لاي
وه دهر ني.

گولبه ر گوتي:

- ئه گهر ئه وه م ده گه ل بكه ي هه تا هه تايه له بيرم ناچي.

کیسه یه کی دراو له مستی پیریژن ناو به ره و دهر کی چوو. پیریژن گوتی:
- خاتوون نابی کهس بزانی. خان بزانی دهمکووژی، ده کلکی یه ستریم
ده خا.

گوتی:

- نا دلنیا به کهس لیم نازانی.

گولبه به ترس و خوفیکی زور گهراوه هوده کهی. ترس له ئاشکرا بوونی
ئهم کاره. به لام نه گهر دهرمانی پوره حیات کاری خوی بکا ده حسیتته وه و
ئهو دوژمنه ی له کولده بیته وه. بهو بیره وه حساوه. هیمنی به گیانی وه ربوو.
قهره واشی گولبه هاته ژوور، گولبه به دیتنی وی زانی ده بی چ بکا. ده بوو
دهرمانه کهی بدا بهو له چیشتی پهریزادی بکا. کچه ملزهم نه ده بوو. لپی کهوته
هه ره شه و گوره شه، نه گهر به قسه ی نه کردبا تووشی کی شه ده بوو. ناچار
دهرمانه کهی وه رگرت و بردی. شه وی پهریزاد بی خهم و خه یالخورا ده مه نی
خوارد. نیوه شه وی له تاوی ژانی زگی حه جمینی لی هه لگیرا. وه کوو
مارجینگلی ده دا. بانگی قهره واشانی کرد. قهره واش چیان کردبا. خیرا چوونه
لای نارین. نه ویش له سه ره خو خوی کو کرده وه و چو دیوی پهریزاد. به
دیتنی پهریزاد گوتی:

- تهبع بووه خیرا ئاره قی جاتره بینن.

قهره واش ئاره قیان هینا و به زاریان دا کرد به لام خه راپتر بوو. گوتی:

- هیندیک خوی گهرم کهن. رهنگه برکی کردبی.

هه تا لای به یانی ژن و ژالی قه لایه ی لی هالا. و هه ر یه که دهرمانیکی بو
دوژیه وه. هه تا وای لی هات بی هوش و ئیختیار لپی کهوت. حه کیمیان هینا
سه ری هه ر چی کردی تی نه گه یی چیه تی. ئاره قه ی ساردی ده رده دا و
جاروباره وه هوش ده هاته وه و چاویکی له حه کیم ده کرد و دیسان بی هوش

دهبوو. حه کیم ناردی له دووی خان، خان که بیستی پهریزاد نه خوښه چو بن سهری. نهو ماوهیهی لیږه بوو نهیدیوو. ئیستا که دهیدی وا بیحال کهوتوو. زوری زگ پی سووتا: «نهو کیژه چاره رښه کهسیکی خوی له لانیه، چورپکی ئاو به زاری داکا. به خودای من زولمی لی ده کهم ئاوا لیږه راگرتوو. هه رچابیته وه دهینیرمه وه. لای خزم و کهسه کانی». حه کیم چهند روژ بوو شکی کردبوو نهو ژنده درمان داو کراوه. خان هه موو روژی دههات و سهری دهه، حه کیم پی گوت: خان دهس به جی شکی ژنده کانی خوی کرد. بویهش به حه کیمی نه سپارد:

- زورت ئاگا لی بی و باشی پی رابگه و مه هیله کهس بیته لای.

حه کیم گوتی:

- به چاوان گه وره م.

خان به دلی به خه م له دیوی پهریزاد هاته دهر. سهری زور قال بوو، ئیستا کاتی شه ربوو، ده بوو قه لا بپاریزی. پهریزاد بی سهر و زمان کهوتبوو، پاشی هه وتوو یه ک تهواوی تووکی سهری وهری و مووی به ئازای به ده نیوه نه ما. ده تگوت تووری پاکراوه. ورده ورده باشر بوو چاوی هه لینا و کهم کهمه شتی خوارد. مانگیک له سهر رهقی پشتی لی کهوت. جاروباره خان له حه کیمی ده پرسی چونه و ئیدی نه ده چو دیوه کهی. هه تا پهریزاد لاقی گرته وه و له جی هاته دهر، سهر پیچیکي له سهری خوی توند و تۆل ده پیچا ونه یده هیشت کهس بیینی. خان ئیدی نه ده چو دیوی گولبه ر و نه گهر ده یدیت رووی لیوه رده گیږا. گولبه ر دهیزانی خان له سهر پهریزاد وای لیده کا. بهو کاره نه ته نیا پهریزاد ته لاق نه درا، خان دهنگی لی گوری بوو و هات و چوی دیوه کهشی نه ده کرد. نهو کاته ی پهریزاد نه خوښ کهوت خان به

قهلسی چۆ دیوی نارین و دەرکەیی پیک دادا. نارین دەیزانی خان بۆ وا قەلسە
و خۆی ساز کردبوو بۆ شەری، خان سوور هەلگەرابوو:
- کاری خۆو کرد، حەسانەو.

هەر دەهات و دەچوو دەفی دەدا، دەینەراند:
- شتیکی لێ بی هەرتکتان تەلاق دەدەم. دلنیا بن. چتان لێ کردوو
راستی بلی.

نارین خەتای وەستۆ نەگرت:

- خان من بی خەتام، ئاگام لە هیچ نیە. من گوناھم چیه. خۆ هەر من
هەویی نیم، خان نارینی باش دەناسی دەیزانی ناتوانی چی لێ بزانی، گەلیکی
هەرەشە و گۆرەشە لێ کرد و بە قەلسی وەدەرکەوت.

دیار بوو کاری گۆلبەرە. چەند مانگ بەسەر ئەم رووداوە دا رابرد. پەریزاد
دەردی پەراند بوو. گۆلبەر تەنیا روورەشی پی ماو چی دی. خان جاروبارە
دەیدی پەریزاد دەگەژنەکانی قەلایە دیت و دەچی، چەند حار ویستی
بینیڕیتەو ماله بابی، بەلام نەیتوانی، نەیدەزانی چ بکا. دلی هەر لە لای بوو.
پاشی نەخۆش کەوتنی پەریزاد تەنیا بیریک لە دلی دا دەهات و دەچوو: «لە
وانەیه ئەورۆ و سبەیی مەرگ لیکمان جیاکاتەو ئەدی بۆ لیک جیابین» بەلام
ئێستا لە پەریزاد دلنیا نەبوو «دەبی ئەویش منی خۆش بوی؟!»

دنیا بیدەنگ بوو. شەو بە سەر دنیا دا زال بوو. پەریزاد شەوانە تا درەنگ
لەبەر پەنجەرەیی دیووەکەیی دەویستا و لە تیپەر بوونی شەو و ئەستێرەکانی
دەروانی. خان چرای هۆدەکەیی خۆی دەکووژاندەو و بی هەست لە سەر
دەلاقەو دینواری، ئەو جار کە شەوشە دەبوو پەریزاد لەوی وەلا دەچوو. خان
ماوەیەک هەر وا دەماو: بۆ چی هەمووشەوی دیتە بەر پەنجەرە، بلیی ئەویش
منی نەدیبی؟ یا دیتە بەر پەنجەرە و دەگەل مانگ و ئەستێران دەدوی؟ یا

تەنبايى ئەو دېنئىتە وي؟ نا منى ديوە بى و نەبى دىومى . بەو بىرەدەلە كوتەي دەگرت، سوور ھەلدە گەرا . سەرى بە پەنجەرە كەو دەنا و ھەروا دەماوہ . بەيانىيەك پەريزاد بۇ دىتنى دەستە خوشكىكى لە قەلاى خواری بە ھەوشەي گەورەداتىدە پەرى، خان دىتى و چاوەرىي گەرانەوہى بوو . دەگەل بەگە كوردەكان خەرىكى راوئىژبوو . كاتى گەرانەوہى پەريزاد بە دىتنى وي قسەكەي برى و بۇ لاى چوو . پاش ھەستانەوہى پەريزاد لەو نەخۇشىيە نەيدىبوو، پەريزاد ھىندىك بووژابووہ و رەنگ ورووى ھاتبووہ سەرەخۇ . گەردالىكى گۆشت گرتبوو و ھىندىك قەلەو ببووہ . لە جاران جوانتر دەھاتە چاو . پەريزاد بە دىتنى خان گەشاوہ و سوور ھەلگەرا . شادىيەك خزىە گيانى . چاوەكانى وەكوو پۇلووى گر گرشەيان ئەدا، دەبرىسكانەوہ . ويستى خۇى لى لاداخان گوتى :

- پەريزاد ئىستا چۆنى، خۇ كەس كارى پىت نىە!؟

- خان لە ساىەي سەرى تۇ ئىستا باشم .

بۇ ماوہىەكى كورت لە پىش يەكتر وەستابوون . ھەنگاوى رۆيشتىيان نەبوو، خودادەيزانى چەندەيان عومر مابوو، ئەدى بۇچى دوور لە يەك بن . بە يەك بىرەوہ دەيانروانىيەكتر . خان گوتى :

- پەريزاد ئىواری چاوپىم بە دىمە لات .

بە بىستنى ئەو قسە، شتىك لە چاوەكانى پەريزاد ھاتە دى، شتىكى جوان .

ھەتا ئەو دەمى شەوہكانى نۆرە جىي پەريزاد خان لە ھۆدەكەي خۇى دەماوہ و تابەيانى لەوى دەبوو، كەس نەيدىبوو كەنگى دەچىتە دىوى پەريزاد يا كەي دىتە دەر . كەس نەيدەزانى لە لاى وي دەنوى يا لە دىوى خۇى . پەريزاد خىرا خۇى گەياندەوہ ھۆدەكەي، ماوہىەك بى ھەست و خوست

دانیشت و چاوی له قولینچکیک بری، ههستی به به خته وهری ده کرد. دیسان گیانی تینووی که وتبۆوه شه پۆلان. ههستی به شادییه ک ده کرد، به وه دی هاتنی ئەو ههسته وه یاد عهلی که وته وه، دلداریکی ناکام. نه کا نه کا، ههستا پیان، ئارا و قارای لی هه لگیرابوو، دهستی به هات و چۆ کرد. دلی ده تگوت به چند که سانریکی ده کوشن، بلیی ئەو جاریش وام به سه ر بی. بو من ئاشقی ئەمیر خانم؟ نانا من ته نیا بو رزگاری له دهست میران و مووساخان ئەو به لینیهم داوه. یانی ئەو چند ساله ته نیا له بهر ئەوه لی ره ماومه ته وه. ناشتیک به هیتر له وانه ئەوی هینا بو وه وی. هه میشه له یه کیک ده گه را گیانی ئاشنای گیانی بی. له دهستیکی خوی بسپی ریته هیزی، له شانیک راگری خه مه کانی بی. عهلی که چۆ ژیر گل ئاوا کوت و پر، ئاواته کانی ده گه ل وی نیژران. ئیستاجی؟ ئەوینداری خانه؟ بلیی هه ر بو پاراستنی گیانی، خوی ئەسپارد بیته دهستهلای خان. نانا نیاز به دیتن و ههست پیکردنی، هه ر ئەو کاته ی له پاشته رکی خان به ره و ماله بابی ده چوو، نیازی به شانیکی گه وره بوو سه ری ویکا، ئەوانه ئەویان به ره و دمدم هینا بوو. به ره و یه غدانه که ی چوو. دهستیکی به رگی نوئ ده رینا و جلی گوپی. چاوه کانی رشت، زیپر و زیوه کانی وه خو خست. هیندیکی بوئی خوش به یه خه و به روکی وه رکرد. دهست و په نجهی چند سال بوو خه نه ی بوو کینیان لی ببۆوه. ههستا خه نه ی گرته وه، دهست و په نجهی نه خشانند: بلیی چم پی بلی؟ دلی خه به ری دابوو. به خوشییه وه چاوه روان بوو. ده بوو له و ماوه یه ی ماویانه هه ر چندی ده توانن که لک وه رگرن، خودا ده زانی کی چنده ده ژی.

ده مه و ئیواری خان له ده رکی هۆده که ی په ریزادی دا. په ریزاد ههستا

سه ر پی وگوتی:

- فه رموون.

خان تا لای سهری بهند نه بوو. له سهر کهوله مهره زه که دانیشته. دیویکی جوان، په ردهی رهنگاورهنگ، تا قمی جوړاوجوړ. دهسته نوینیک و چند سهنیر کرابوونه پاله وپشته. کهولیکی مهره زی شین له بن دهسته نوینه که راخرا بوو. ئافتاوه و له گهنیکی زهرده، له سهر تا قهی چند شمی نیوه سووتاو، له نته ریک له ولاتر دانرا بوو. فپرشیکی فهرسه کی سووربه وینهی دار و گول له نیو ژووره که راخرا بوو. خان یه کهم جار بوو ئه و دیوهی ئاوا ده دی. ئه وده می له تاو پهریزاد و له بهر پر کاری خوئی ئاگای له هیچ نه بوو. پهریزادیش ده تگوت مینای بی گهرده له لای خواری دهسته و نه زهری خان راوهستا بوو، جوان، رازاوه. خانی به خیرهاتن کرد. خان گوتی:

- وهره دانیشه.

خان نابی؟ من چون له خزمهت ئیوه دانیشم؟

- من پیم خوشه تو له لام دانیشی، وهره ئیره با بتبینم.

پهریزاد چو پیش و لهو لای دانیشه. خان گوتی:

- ئه تو دیه پیش یا من بیم؟

پهریزاد هه لکشا، به لام نهیده توانی سهر هه لینی و چاو له چاوی کا. خان دهستی و بهر چهنه ی دا و سهری پی هه لینا. چاوه کانی مهستی ئه وین بوون، وهک زریبارده رهوشانه وه، پهریزاد نهیده توانی چاوی له چاوی کا، سهری داخسته وه. تا ئیستا ئاوالیک نیزیک نه ببونه وه. په ردهی شهرم و نامویی بهری نیگا کانی گرت بوو. خان:

- کیژی سهرت هه لینه، شهرم له چی ده کهی؟

پهریزاد سوور هه لگه را. به شهرم و نازه وه سهری هه لینا. خان دهستی

گرت:

- لهو دهمهوه تۆم دیوه تهنانت ساتیک لیم ون نهبووی، چاوه کانت
وه کوو نهخش له بهر چاوم، نا هر له چاوه کانم دا قهتیس ماون، ئەتۆی
دەروانی، ئەتۆی دەدوپی. سەرتاپا بوومه ئەتۆ، بلیی تۆش وا نهبی؟!
پەریزاد ئەو جار رهنگی بزراک، خوینی له دەماری دا مەیی، ورتە ی لپوه
نەهات، زاری ویشک ببوو، هەستی کرد دەلهرزى. بۆ وهی خان لەرزى دەستی
نەبینی، توند دەستی به میخەک بەندە کەى گرت. خان گوتی:

- دەى پەرى، قسە یە کى بکە، کچی تۆ بۆ ئەوهندە جوان و دلگری؟! من
ئەمیریکم، حاکی ناوچە یە ک، بە دیتنى تۆ دل و دینم له دەست داوه، له
هەرگۆشە یە ک دەتبینم، هەستت دەکەم. ئیدی له خان چ نەماوه، هەرچی
هە یە ئەتۆی. پەریزاد گوتی:

- خان من کچه شوانیکم، کچه هەژاریک، تۆ گەورە ی، بە گى، خانى.
کەنگر وقوماش نابنە یۆلداش. خان گوتی:

- جاریکى دى قسە ی وا مە کە، ئە گەر ناتەویم لهو دەرکە یە دە چمە دەر
و هەتا هەتایە ئاور نادە مە وه. ئە گەر ویستت میردى بکە ی تە لاقت دە دەم.
ئازادى دە چیه هەر کوئ بچۆ. ئە گەر دە تەویم پیم بلی، ئە گینا دەرپۆم و تە نیا تا
ئەو کاتە ی ماوم نامەوئى بتبینم و چاوم بە چاوت بکەوئى، کچی ژیان زۆر
کورتە. پاش ئەو نەخۆشییە ی تۆ من گەیمە ئەوه دەبی تاماوه مان هە یە
یە کترمان خۆش بوئى، ئە گینا دەرپۆین، ژین کورتە، دە ی خیرابە، زووبە، شتیکی
بلی، چی دیم مە سووتینە.

پەریزاد ئیدی هیزی له بهر نە ما بوو. ئە گەر شانى خان نە با دە کەوت.
ئەو ی دە چاوه کانی دا بوو ئەوین بوو، ئەوینیکی رووت، پاک، شەیداییە ک که له
ئازای گیانی هەلدەرژا. هەموو شتیکی له چاوی دا دیت. زانی ئەویش به داوی

عیشقه وه بووه. لیوه کانی نیوه ئاوه لا بوون، پشووی سوار ببوو. دلی ده تکوت
دلی چۆله که یه که و خۆی له قهفهزی سینهی ده دا. خان گوتی:
- وه ره چاو جوانی خۆم، جوابی قسه کهم ده چاوه کانت دا ده خوینمه وه،
چاو درۆناکا، وه ره، وه ره!
ئیدی خۆی پئی رانه گیرا و ئامیزی پیدا کرد. ئه وشه وه خان له دیوی
په ریزاد بوو، قه لادهنگی داوه....

ولات دههات رووناك بى. تاريخى وردە وردە بى رەنگ دەبوو، لە پشت گۆلى ورمى زەردە دەهاته سەر. خۆرىكى ئال بە سپايى بەرەو ئاسمان هەلدەكشا. خان لە سەربورجى سولقەو دەپروانى. گۆلى ورمى دەتگوت لە قەلا بلىندترە، زۆر بلىندتر لە كىوەكانى ئەو ناو. لە دوورەو وەكوو گەوهرىك دەدرەوشا. هەتا چاوەتەرەى دەکرد. شىنايىه كى مەيلەو بۆر، پىر ترووسكە و جوان رەنگى سپى وەك زىوى دەگرت. ئەو گۆلەهەزاران سالە لە بەستىنى خۆى دا راکشاو، كەم ناك. نە گەرمای هاوین، نە تىنى هەتاو، نەبا و نە تۆفان هىچيان زەفەرى پى نابەن. هەر لە جم و جۆلدا دەخوشى و دەكشىتەو، دەدرەوشى. ولات تەواو رووناك ببوو. هەتاو رمبىك هەلكشا بوو. شەر دوایى نەدەهات، قوونى دە دەركى نابوو. لەشكرى شاعەبباس چەند سال بوو لە دەور و پشتى دمدم خىوەتى هەلدابوو، نەدەبزووت. وەكوو زەريايەكى رەش، شەپۆلى دەدا و لە جم و جۆلدابوو. ماندوو، شەكەت، بەرەو دىوى پەريزاد هەلكشا. بە سپايى چۆ ژوور. پەريزاد لەبەرتەقەى تۆپان تا درەنگ خەوى لى نەكەوتبوو. ئىستا لە غورابى خەوى دابوو. بە تەقەى دەركە وەخەبەر نەهات. سەرى لە سەر سەنیرەكە وەلاچووبوو. سەرى راست كردهو. پەريزاد چاوەكانى هەلنەهینا. زۆر زوو خەو هاتە جەستەى خان، دەس بە جى خەوى لىكەوت. لای چىشتانى وەخەبەر هات، پەريزاد لەبن سەرى دانىشتبوو. دەستى بە كاكۆلى دادینا. لە مېژ بوو بەخەبەر بوو، بى

ھەست و خوست دانىشتبوو. بە دىتنى ئەو روخسارە پياوانەيە، ئەو شان و باھۆيە، رووحى شەيداي ئەويندارانە دەپروانى، لە دىتنى تىر نەدەبوو. خان چاوى ھەلينا. بە دىتنى پەريزاد ئاھيىكى ھەلكيشا و ديسان باسى ئاوات وئارەزووكانى خۆى بۆ كرد، دەيدىت دارى ئاواتيان گەيوەتە بەر، لە سەر بورجى نارين قەلاوہ راوہستان، دەرواننە ديمەنى جوان و رازاوہى دەشتەبيل. دەيدى مناليان گەورەدەبن و لە ژير سايەى خان ولاتىكى ئاوەدان و ژينىكى پُر خىر و بىر و پىر پىت و بەرەكەتيان ھەيە. لە پىر تەقەى تۆپىك لە دنيای خەيالانى دوور خستەوہ. خان خىرا لە جيە ھاتەدەر، وەدەر كەوت. كاتىك پياوہكان خەرىكى بەرگرى و شەر بوون، ژنەكان بىكار رانەوہستان. ھەر يەكە ئيشىكى بەستۆوہ گرت، ھىندىك خەرىكى تيمار و زامارى بريندارەكان و ھەتوان گرتنەوہبوون، ئيدى مەرھەر شا و خام و جاو لە قەلا دانەما، ژنەكان كراس و كەواى خۆيان دادەپى و تىتۆل تىتۆليان دەكردن و برينيان پى دەبەست و سووتوويان پىدەكرد. پەريزاديش وپراى وان خەرىكى دەرمانى بريندارەكان بوو. جاروبارە كە شەر قورس دەبوو، خىراخىرا بارووتيان بۆ چەكدارەكان دينا و نان و ئاويان بە سەردا دەبەشىن، پياوہكان ھەر شەوہ نا شەويك بە سەر دوژمانيان دادەدا و بەو شەو پاريز و ھەلمەتانە دوژمانيان وەزالە ھىنابوو. خان لە سەر بورجى قەلا راوہستابوو، شەرپىكى قورس لە ژيرقەلا رووى دابوو. بىرى دەكردەوہ: ھەتا كەنگى شاعەبباس زولم بكا و كەس دەنگ نەكا؟! لە ھالىكدا ھەموو مەرگمان لە پيشە، مەرگى وەك يەك. ئەگەر واىە بۆ ئازايانە نەمرين. بۆبە پەستى بژين؟! كەوايە ھەر بۆ پيشى بەردەوام. گوراندى:

- ھەك چاوى سەرم بن. كورپنە، بۆ پيشى مەيان ھيلن، تاقيان لى

بىرن، ھەر بۆپيشى....

ماوهی بهختهوهری و ژینی هاوبهشیان زۆر زوو دوایی هات. وه کوو
 خهونیکی خوش، کورت، کهم خایهن. شهویک خان پهریزادی بهری کرد. شهو
 و رۆژ دههاتن بهدوای یه کدا. له کووکی دهژیا. ههر رۆژه ههوالیک له
 دمدمهوه دههات. ئیدی شهپه کهقورس ببوو. قهلانشینه کان کهوتبوونه
 تهنگانهی بی ئاوی بهلام رهحمهتی خودای به سهرقه لا نشینهکاندا داباری و
 گرتنی سولق له لایهن لهشکری شاعه بباسهوه سوودیکی ئهوتوی نهبوو. ئه
 جار کهوتنه فیلیکی دی، به سهوان سهنگهریان له ری کۆلان دادهبرده پیش.
 به هیزی باسکی سهوهچن وقورچی و قزلباشهوه له سهر گرتنی قه لا سوور
 بوون. گهر دوونه یه کیان له ئاسن ساز کردبوو له پشت ویهوه کاریان ده کرد.
 خۆیان له تیرهاویژه کانی قه لا حهشار دابوو. به شهو کاریان ده کرد. گهزگهز
 دهچوونه پیش به و حالهش شهو نهبوو چهند کهسیان نهنگیودرین. ههتا وای
 لی هات، سهنگهریان گه یانده بن دیواری قه لا و ته نیشته دیواری گهوره و
 دیواره کهیان کۆلی و ئالوداره کانی نیو چینهی دیواریان ئاگردا. دیوار زگی داو
 پچرا، لایه کی بورجه که بزووت و رووخا. شهپ ئیدی زۆرقورس ببوو، وای
 لی هات که رۆژیک له خه وههستان، خه بهری گیرانی دمدم گه ییه کووکی ورد
 و درشت به چاوی پر ئه سرینه وه باسی ئه و شهپه یان ده کرد. خه لکی دی
 زۆر به یان شهوه کی رایان کرد. ئهوانی مابوون ژن و مندالی بی ئه نوا و پیره به
 سالاچۆکان بوون. به دلی به خه م و پشتی شکاو، به چاوی پر ئه سرینه وه
 خه ریک بوون خۆ ده رباز کهن. دمدمه وه کوو شیر نیشته بووه سهر دوندی کیوه
 به رزه کهوه، به شووره ی گهوره و گران، به رز و بلیند، به فیزه وه، له سهر
 لووتکه ی کیو چه قیبوو. کیو و شاخه کان به رز و درکاوی، سه دان، هه زاران،
 گهوره و گران دهستیان تیگ گرتوو. وه کوو زنجیر به دوای یه کدا کشاون،
 نه با و بۆران، نه بوومه له رزه و ئاگر پژین و بۆرکان، هیچیان زه فهریان پی نابهن،

بیدهنگ راکشاون. که باران و وهیشوومهش ههلیکرد به یه کهوه تهر دهبن و سپی دهچن. له دوندی یه کییک کهرۆژ ههلدی لهویتریان ئاوا دهبی. بهرز و گران چهقیون، ئینسان دی و رادهبری، ماوهیه که دهژی و چهرمهسهری دهبینی. ئەو کیوانه چیها تۆرهمه و تیرهیان دیوه، ژیاون و مردوون، بهلام نه بزووتوون، ههر وا ماون. په ریزاد له دهرکی ههساری به خه مباری راهه ستابوو. یه کییک خۆی به کۆلانی داگرد. هاواری کرد:

- خوشکی خیراکه، ئەوه بو نابزووی!؟

- بو کاکه چه و ماوه!؟

- جاچ نه بووه! سه لاما لى رابوو، خان کوژراوه، دمدم گیراوه.

خاتوون عه به سا، تاویک ههر وا ماوه، دلی سست بوو. دهستی به

دهر که که گرت و له جیی خۆی دانیشته. کابرا ههر وا قسهی ده کرد:

- ده لاین له شکری خان تاقی لیبراوه و کهس دهر نه چوووه. ئەمیر خانیش

ویپرای ئەوانی دی له قۆناغی موحه ممه دبه گ کوژراوه. کا خدر له کوپیه بهو

خه به ره ی نه زانیوه!؟

وه لامي نه داوه، دهستی به عهرزی گرت، له پر ئەسرینی هات وه کوو

لافاو. هیند گریاوه خت بوو بخنکی، به کول گریا، شینی گیرا. شینی

شه هیده کانی دمدم. شینی ژن و مندالی بی تاوانی گاودۆل. خدر هاته وه مال.

به دیتنی خاتوون زانی بهو خه به ره ی زانیوه. خاتوون به دیتنی وی به سه

خۆی دادا:

- کوپه سه لا و قهت کهست نه مینی خدر، خو خان کوژراوه، کوپه

کوینت ده به ر خدر ئاغات نه ماوه.

خدر رهنگی به روانه وه نه ماوو. دهیزانی خه به ره که راسته، به لام

دلخۆشی داوه:

- خوشکئی سهرت بی، ئینشاللا درۆیه، راست نیه. من برۆا ناکهه قهت شتی وامان به سهر هاتبی. خودا ئه وهمان ده گهل ناکا.
خاتوون له کوی خۆی پی راده گیرا. به شین و شه پۆر و قورپیوان دههات و ده چوو. وه کوو ژان کردووان به نیو مال دا ده پۆیی، سهر و رووی ده رنی، نه ده حه جمی. قورپی حه ساریی هه موو به سهر خۆی دا کرد. به پیی پیخواس و سهری رووت، دههات و ده چوو. سهر و چاوی هه موو تیک کرده وه. ئه و جار هاواری برده بهر خدری:

- کوره خدر چه لیده کهی؟ به دوایدا ده چه، ده بی به چاوی خۆم بیبینم، ده بی بزانه ماوه یا مردوو؟! هه ک سه لا و قهت که سه نه ما، ئای دیدار ئاخر خۆم.

سهر و قژی هه موو رنی، له سهری خۆی دا و شینی گیرا. چی له دهست دههات غهیری گریان. کئی بوو ئه و کۆسته بیینی و دلی راوهستی. گوتی:

- خدر به خودای ههر ده چه، ده پۆم، چیدی راناوهستم.

خدر هه رچی کردی پیی نه وهستا. ناچار ملزه م بوو. گوتی:

- خاتوون ده بی خۆت بگۆری تا نه ناسریه وه، ئه گینا من ده گهلت نایه م. ههر چند نه ده ناسراوه. به و تاقه سه عاته وا گۆر ابوو ده تگوت یه کی دیه. سهر و پۆته راک قوراوی. ئه وهنده ی خۆ رنیبوو، هه یچ ئازای گیانی نه ما بوو. کئی ده یگوت ئه وه خاتوونه جوان و نه شمیلانه که ی جارانه، نیزیکتین که سیشی نه یه ناسیه وه. به دم گریان و شینه وه، به رگیکی شری ده بهر کرد و هیندیکی ره شایی بنی مه نجه لی ده دم و چاوی هه لسوو، ره گه لی کهوت. خدر دوو ئه سپی زین کرد بوو له ده رکئی رایگرتبوون، سوار بوون و به نه رمه غار کهوتنه ری، به چاوی پر ئه سرین و دلی به خه مه وه. سهر کهوتووانی دمدم خه ریکی که یف و نه ههنگ بوون.... له ههر لایه ک دهنگی قاقا و

پیکه نین دهات. له خپوه ته کان نیزیک بوونه وه. غازی یه ک ری پی گرتن،
خدر هیندیکی هه لسه نگاند و تامی زاری زانی. مستیکی دراو له بهر پشتیندی
نا و گوتی:

- نهو خوشکه م برایه کی ده گه ل کژراوه کانه، ده یه وی بیدوژیته وه. به
جل و بهرگی دراو و دیمه نی خه مباری خاتوون گنجی نیو چاوانی رهوی و
گوتی:

- لیره بن ئیستا ده گه ری موه.

- چو لای یه کیک له قزلباشه کان و تاویکی پی چوو، گه راوه و ره گه لیان
کهوت و بردنی یه سهر که لاکان. له ههر گوشه یه ک مهیتی کهوتبوو. نه وانهی
نیوه گیانیکیان له بهر دابوو، شه لالی خوین له گیان نه للا دابوون. قه لای
نیوه و پیران ههر گوشه یه کی پر له قزلباش و قورچی بوو. خاتوون چاوی به رای
نه ده دا پروانیتته دار و دیواری. هیزی له نه ژنوی دانه مابوو، پی رویشتنی
نه بوو. خدر تی راخوری:

- خیرا که نه وه بو وا به کاوه خوئی؟!

خاتوون سهری هه لینا، ههر قه تره یه کی خوین له نازای له شی دانه بوو.
رهنگ بزرکاوبه دیتنی نهو تهرمه زامار و بریندارانه وه کوو سیحراوییه ک
ده پروانی. ده ترسا، له چی؟! بو گیان نه وه نده خوشه ویسته؟! خو روحیک ههر
قه رزدارین نه ورؤ نا سبهی. نا به دیتنی نه وله شه لهت و په تانه، عه به سابوو.
تازه ژین پاشی خان بی بایه خ بوو، مهرگ حه قه. خان ده یگوت:

- راسته مهرگ حه قه، به لام ژین حه قتره. ئینسان ده بی بژی به لام
ده بی بزانی بو ده ژی. مهرگ نابی له خوړایی بی، ده بی تا توانات هه یه هه ول
بدهی بژی، مهرگ ده بی له ری ئامانجیک بی، ده بی بزانی له ری چ دا
ده مری. نهو مهرگهی له ری ویستیک، ئامانجیکه، ههرمانه. نه گه ر بژی و

نەزانی بۇ دەژى مردووى، گۆرپان پيش گيان دان بۆھەلكەندووى. بەلام خو
ژىنى من لە ئى ئەو ھەموو خانم و خاتوونانە زياتر نىە. ئەوانەى دەتگوت پەرى
گولن، ئەو ناسک و نازدارانە. ئىستا لەت و پەت و شەتالى خوین و گلن، پنچک
پنچک و ونجر ونجرن. بۇ خوینم لە ئى وانە گەشترە؟! ژىنم لەوانە بە
بايەخترە؟ ناھەرگیز نا.....

گروگلیپەى ئاگرى قزلباش بەرەو ئاسمان بەرز بوو. سووتمانیک بەرپو
گیانى، زور بەتین تر لەو گرانە. فرمیسكى تیکەلاوى خەم و پەژارە گۆنایان
پۆشى:

- ئەدى کوا؟! لەشى بی گيانى لە کوی کەوتوو. بلیى سەریان نەبریبی
تا بیته پەند؟! ناخودا نەکا، ھەرچی پتری دەروانى کەمتری دەدۆزیهوه:
ئاخ ئەمیرخان ئەو چ داخیک بوو بە جەرگتەوہ نام؟ بۇ چی بەو
مەرەدەت بردم؟! پرسیارەکانى بی وەلام مانەوہ. ئىستا ھەر چاویکی بە
مەیتە کەى بکەوی بەسیهتی. رەنگەسیبوورى بیتی. گوتی:

- کا خدر چ بکەین، بلیى بیدۆزینەوہ?!
- چووزانم من تەنیا لەبەر دلی تۆ ھاتم. ئەگینا ھومیدیکم بە دیتنەوہى
نیە.

بە نیو مەیتەکاندا دەسوورانەوہ. خدر بە کابرای گوت:
- کاکە ئەدى مەیتی ئەمیرخان و بنەمالە کەى لە کوین؟!
- مەیتی وان لە قوناغی موخەمەد بەگ کەوتووہ. ژنەکانى قەلایەش
زۆربەیان خوین ھەلداشتووہ. ئەوانى ماویشن ھەمووی کۆت و کەلەبچە کراون
و دیل گیراون.
خدر گوتی:

- کاکە با ئەوانیش ببینن. لەوانەى مەیتە کەى مەش دەگەل وان بی.

کابرا گوتی:

با بزنام چ پی ده کری، بزنام دیلن بچینه ئەو لای.
ئەو هی گوت و لیان هەلبرا. زۆر دوور نەبۆوه. گەراوه وی و بردنیە سەر
کەلاکەکانی ویش. سەدان تەرمی شەلالی خوین و گل. بە چەند کەسان
قوولکەیان هەلدە کەند. دەبووتا زوو کەلاکەکان ژیر خاک کەن بۆ وە
بۆگەن نەبن. ئەگەر ئەو مەیتانە زۆر مابانەو ئەهۆدەهات و زۆربەهی خەلک
تووشی وەبا و چاو قوولکە دەهاتن. مەیتی خان و ئەمەریان بەجیا دانابوو.
خاتوون دەگەل چاوی پی کەوتن، زمانی شکا، لاقی نوشتاوه، بی هۆش
وئختیار بەلادا کەوت. خدر گوتی:

- کاکە چۆرپیک ئاو بیئە، لە هۆش چوو.

کابرا هیندیکی ئاو هینا. بە زاریان دا کرد و هیندیکیان بە سەرو چاوی
هەلپەرژاند، تاویک پی چوو، چاوی ترووکاند. وەهۆش هاتەو. بەلام هەر بەلادا
دەهات دەتگوت نایەوی بگەرپتەو دنیای زیندوووان. خدر سامی رینیشت.
نەکا شتیکی لی بی؟! دیسان ئاوی لی هەلپەرژاند. هیندیکی فینک کردەو.
چۆرپیکی دی ئاو بە زاری دا کرد. وردە وردە هاتەو خۆ. پاش نیو سەعاتان
بەرەو چارەنووس کەوتنە ری.

مژ بوو، هه ور و هه لا. ره گه هه وری بۆر و چلکن ده ور و پشتی شاخ و کیوه کانی ته نی بوو. سه رما بوو، کزه ته زووی ده خسته له ش، پریشکه ی دا. چه و چۆیان هاتبۆیه. دوندی کیوه به رزه که هه لمه دووکی لی هه لده ستا و ده گه ل هه وره بۆره کان تیکه ل ده بۆوه. دوور و نیزیکی نیرگی له ولاخان دابه زین. ده بوو سه بر بگرن تا ولات تاریک بی. ولاخه کانیاں برده لای میسه و بۆ خۆیاں له بن ولاخه کان مات بوون. ورده ورده تاریکایی داها ت. به ره و نیو دی که وتنه ری. په ریزاد سامی ری نیشت: بلیی مووسا خان چم به سه ربینی؟! بۆیه ده لین دنیا به قای بۆ کهس نیه و نابی پشتی پی بهستی. خو به پیر و پیغه مبه ران نه ما به ئیمه بمینی. هه تا دوو روژ له مه و بهر مووسا خان له ترسی ئەمیرخان نهیده و پرا چ به باب و دایکم بلی و ئازاریان بدا. بی توو بزانی شار به ده ریان ده کا. دیاره هیچمان له دهستی ناحه سیینه وه و ئەوانیش له و تۆله یه بی بهش نابن. چاره رهش خوّم، دایک و بابه هه ژاره که شم تووشی چه رمه سه ری دین. خودایه چ بکهین؟! له ده رکی ماله وسووشوانی، خدر دابه زی و له ده رکیی دا. عه یامیک پی چوو. وسوو هات ده رکهی کرده وه، به دیتنی په ریزاد زانی چ قه و ماوه. دهستی به ده رکه که وه ره بوو. خدر دابه زی و پیلی خاتوونی گرت و دایبه زاند. په ریزاد به دیتنی بابی، برینی کولاوه، خو ی به باوه شی دادا وله گابۆری دا. خدر گوتی:

- خاتوون له سه ره خو به با کهس نه زانی.

هه ر چند سه بهینی ته واوی دی دهیزانی. خه جی هاته ده ری تا بزانی وسوو بۆنه گه راوه ژوور. که چاوی به په ریزاد کهوت زانی خان نه ماوه. به خو ی

دادا: - رۆلهی سیاچارهه، هه‌ی قور وه‌سه‌ر خۆم. هه‌ک چاوی دایکت کوپه‌ر
به‌ی.

په‌ریزاد خۆی ده‌باوه‌شی هاویشته‌. بوو به‌ بانگ و رۆرۆ، به‌ شین و گابۆر
چوونه‌ژوور. تازه‌ کاره‌و کراوه‌، به‌ گریان چه‌ ده‌کری. خۆ که‌س به‌ گریان
نه‌هاتۆته‌وه‌، کار به‌ گریان پیک نایه‌. هه‌ر که‌س مرد، هه‌رسه‌لا له‌ چاوی خۆی.
به‌لام کێ ده‌توانی کوستی وا به‌ینی ونه‌گری؟! کوا دل راده‌وه‌ستی. شینیکی
باشیان بو‌ گپه‌را. ئه‌و شه‌وه‌ هه‌ر چۆنی بوو رابرد. وسوو به‌یانی به‌ خه‌جیی گوت:
- خه‌جیی بارگه‌ و بنه‌ت تیک نی، ده‌بی بار که‌ین.

خه‌جیی به‌ چاوی په‌رئه‌سرينه‌وه‌ خه‌ریکی وه‌خر کردنی شر و شالاتی نیو
ماله‌ و په‌ریزادیش له‌ قولینچه‌کی مالی ئه‌ژنۆی له‌ باوه‌ش گرتووه‌. سه‌ری وه‌
باسکی کردووه‌. ئیستا بو‌ خۆی هیچ به‌و تیل و باره‌وه‌ چی کردبا؟! بو‌
سه‌رباری دایک و بابه‌ هه‌ژاره‌که‌ی وه‌یلانه‌ی لی شیواند بوون، به‌لام چه‌
ده‌کری؟! مه‌گه‌ر هه‌ر مندالم بی و بگه‌ریمه‌وه‌ نیوعیلات. کورپی ئه‌میرخان
ده‌بی له‌ نیو که‌س و کاری گه‌وره‌ بی. ئیستا جیی ئه‌و بیرانه‌ نیه‌. جاری ده‌بی
له‌ ده‌ست مووساخان رزگار بین. بارگه‌وبنه‌یان تیک نا و به‌ره‌و سیلان
که‌وتنه‌ری. وسوو، شوانیکی قابیل بوو. منه‌ت له‌ شان و گوچانی خۆی. زۆر
که‌س منه‌تی ده‌بردبیته‌ شوانی و بو‌ی بچیته‌ به‌ر مه‌ری.

(۷)

به فر دهباری. نهم نهرم وه کوو پووش. وه کوو لوکهی تازه کراوهی کانیاو.
سه ر لک وپوپی داره کانی داپووشی. ئاسمان ده تکوت لوکه دهبارینی. جی جی
قه دی داره قه یسی وهه لووچه کان رهش ده چوو. هه وای بن لیفه کورسی
گهرم و داخ، هالوویکی خووشی لیپه لده ستا. له ده لاقه که وه سه رمای ده ری
هه ست نه ده کرا. بوونی روونی زهنگی هه لقرچاوی میوانییه که دم و لووتی
ده لاوانده وه، گهرمای کورسی له شی داهیزاوی، داهیزاوتر کرد. دیمه نه که
ئه وی به ره و خه ویکی خووش ده برد. چاوی تازه ده بیره هوش راچووبوو،
به واقه ی منداله که ئه غیار بووه. خووی به سه ر داکیشا و مه مکی هاویشته
زاری. مامانه که روژووی کرد بووه، ده لین مندال به شیری دایکی فرچک
ده گری، ده بوو شیری بداتی، هه رچی کردی و کراندی مه مکی نه گرت، شین و
رهش ببوو، وهخت بوو ده گه لی بگری. دهستی کرد به تووکان، دایکی هاته
ژوور:

روله بو وا ده که ی؟! هییدی به، پیویست ناکا ئه ورۆ مه مکی بده یه ی.
ده بی ده گه لی له سه ره خو بی و سه برت بی.
دایکی هیندیکی روونی که ره هیئا و که م که مه ده زاری منداله ی کرد،
واقه ی برا. بو هینده ناحه زه؟ بو وا ناشیرینه؟! نه کا هه ر وا بی؟! ئه و ماوه یه ی
له سیلان له بهر ئه و زگه نه باده وامی نه دینا. پاش نو مانگ هاتوته دنیا. ئه و
جار چوونی گه وره کا؟ به هه تیوی، به هه ناسه ساردی. فرمیسه کانه ی

ههلقولين. سي ريز و چوار ريز، بهري چاويان گرت. دايه قولپهي گريان.
دايكي تاسه ميوانييه كهي هيئا و له سهر كورسيي دانا، دهستي به سهرى دا
هيئا:

- كچم مه گري، روله شيرينه كه م، كچه چاره ره شه كه م.

دهستي به سهر و زولفي دا هيئا و دلخوشي داوه:

- روله گيان مه گري، نهو چاوه جوانانهت كز دهن. خوداش واي له
چاره ي تونوسيپوو، دهبوو وا بي. روله خو ئيمه نهمردووين. شوكر بابت ههيه،
برات ههيه نهو هوش يادگاره لاي ههمووان نازيزه، گهوره ي ده كهين، توش لاي
شوو ده كه يه وه، ههزار كهس قوراوي بهرپيت ده خوننه وه. نهو هوش راده بري
وه كوو تهواوي خوشي و ناخوشيكان، شهودي و روژ ده بيتته وه. ههر له عومري
ئيمه كه م ده بي. به لام زيان زوري به به ره وه ماوه. ههزاران شهو و روژي
ناديار. رهنكه له گوشه يه كي دا به خته وه ري خوي حه شار دابي. كچم كار نيه
خوا چاكي نه كا، دهردي ههيه دهرمانيشي ههيه، ره بي ئاخرت خيربي، ئافرهت
داري بي يه فرپي دن شين ده بيتته وه. به بيستني نهو قسانه گريانه كه ي
په ره ي سهند به دهم گريانه وه:

- دايه نه وه ده ليبي چي؟ تا نهو روژه ي ده گليم دهنين قهت مي ردي
ده كه مه وه؟ پاش خان حه لالي دنيايه له من حهرام بي. من تا ماوم ههر بهو
هيوايه ده ژيم تهر گهوره كه م بووه ي روژيك توله ي بابي بكاته وه. مي ردي
چي و شتي چي؟!

خه جي گوتي:

روله چاره ره شه كه م، كچه بي نهوا كه م.

په ريزاد شه كه تتر له وه بوو چيدي بدوي. به چاوي ته ره وه خهوي
ليكهوت، پاش نهو باسه دلته زيئانه، ماندوو، شه كهت، داهيزاو، بي تا قهت و توانا

بوو. له سهر ره قى پشت لىي كهوت. دايكى لىفه كهى پىداداوه، خه ويا زىنده خه و به ره و دنيای هيمنى و حسانه وهى برد.

وسوو ههنگاوى توندتر كرد. شهقاوى بلىند، بلىند و خىرا. پهريزاد تهمرى به سينگه وه ده كوشى. روخسارى داخ و كه سهرى لىده بارى. بلىي خزم و كهسى ئەميرخان چۆنيان وهر گرن؟ نه كا كۆرپه ي خو شه ويستى گل بده نه وه؟ به لام نا، چۆن شتى وا ده بى؟! ئەوه يادگار، موفه ركه. كى دلى دى بى حورمه تىي پى بكا. ئەگه ر هات و خوداى نه خواسته واش بوو، خو بى كهس نيه، من هه م. گوتى:

- كچم په رۆشى چت نه بى. دلنيا به زۆرن قه در ده گرن. خه مى چت نه بى، ئەگه رواش نه بوو خو ئىمه نه مردووين.

پهريزاد به و قسانه هيىنديك دلى حه ساوه. به لام ئىستا دلنيا نه بوو. چوونه خزمه تى حه مه دبه گ. ئەو يش به دىتنى تهمر و پهريزاد گه شاوه. حه مه د به گ سهرۆك عىل بوو. كهس نه يده توانى قسه ي ده قسه دابكا. زۆرى دلخۆشى دانه وه. پهريزاد به قسه كانى ئاهيىكى هاته وه بهر. «ئهو يادگارانه ي ئەميرخان تا ئىستا له كوئى بوون» به رووى خو ش وه ريگرتن. پهريزاد و تهمرى نارده ئەنده روونى. ئەمرى كرد گه ليكيان قه در بگرن. تهمر له لاي گه وره و بچوو كى عىل نازدار و خو شه ويست بوو. لايان پيرو ز بوو، به لام چ شتىك جىي بابى بو ده گرت ه وه.

پهريزاد روحى ده گيانى تهمر دابوو. هه موو حه ول و تىكۆشانى گه وره كردن و پىگه ياندى بوو. ساله وه خت پتر بوو، له ئەنه هر ده ژيان. ژيانى بىده نگ تىده په رى. به لام بىريك ژينى لى شيواند بوو، هه روا ده بوو. بىرى تۆله خه و خواردنى لى هه لگرت بوو. چۆن ده كرى؟! خو ئەو كار به تهنى ناكرى!؟

نابی دهست له دهست دانیم و ببینم دوژمن له هیلانهی بهخته وهریم دادهژی.
بهلام رییه ک ههیه؟!

همه دبه گ پیاویکی ئازا و لیها توو بوو. دهست و دلپاک و ده رک و دیوه خان ئاوه له بوو. ئه گهر له نیو عیل دا یه کیک نیازی به یارمه تی هه بوو ته نیا همه دبه گ زانیبای بهس بوو، دهس به جی ده گه یشته فریای. پیاو کووژرابا و ژن هه لگیرابا ته نیا ئه وه همه دبه گ بوو مه سله تی ده کرد و ریکی ده خسته وه. قهت نهیده هیشت کهس زولمی لی بکری و له سایه ی وی دا گورگ و مهر پیکه وه ئاویان ده خوارده وه. له و ناوچه یه دا ته نیا همه دبه گیک هه بوو ئه ویش ئه و بوو. جیگه ی نیاز و مرادان. خدر قه ده رییک بوو بو سهردانی وان هاتبووه ئه وینده ری. خاتوون باسی بیرو رای خو ی کرد، خدر گو تی:

- خاتوون وه ک بیستوومه ئه لغ به گ هه وای گرته ی دمدی له سه ری دایه.

به کاره ساتی دمدم زور په شیوه و بیری توله ی هه یه. من ده چم و ده گه لی ده دویم. ره نگه ده گه لمان رییک که وی.
خاتوون به بیستنی ئه و قسه یه گه لیک شاد بوو. خدر به په له خو ی گه یانده ئه لغ به گ و ئه وی ده بوو بیللی پیی گوت. ئه ویش قسه کانی په سند کرد. هاتنه سه ر ئه وه بو گرته ی قه لاریک که ون. زوریان ته گبیر و را کرد. ته وای رییه کانیان هه لسه نگاند، به لام گرته ی قه لا له ده ری را نه ده کرا. ده بوو هیندی کیش له ژوور قه لاوه ری بو گرته ی خو ش که ن. به لام ئه وه به کی ده کری؟! یه کی ده وی بچیته قه لا و ده گه ل کورده کان رییک که وی و به لیینی یارمه تیان لی بستینی. خدر گو تی:

- من ده گه پيمه وه قه لايه. هه ميشه خزمه تكاريان پيويسته. به لام بليي
متمانه به من بکهن!؟

گوتی:

- نه وه زور جيی باوه ر نيه. نه و کاره يه کی ناسياوی دهوی. که سيک،
خزميکی نه مير خان.

خدر:

- يه کی وه کوو خاتوون.

نه لغ به گ:

- راسته، خاتوون بوو کاره زور باشه. يه کهم خيزانی نه مير خانه و دوامين
دايکی کوره که يه تی. ده زانم به باشی متمانهی پی ده کهن. به لام نه و کاره
ده کا!؟

گوتی:

- من دلنيام ده يکا. له ريی نه و نامانجه دا هه رچی له دهستی بی ده يکا.
نه لغ به گ گوتی:

- به لام وا باشه له نيزيکه وه بيينم و ده گه لی بدویم.

گوتی:

- من ده چمه نه نه هر و راسپارده کانی ئیوهی پی ده لییم. به لام نه و ناگاته
ئیره و اباشه ئیوه بینه نه ولا.

په يمان و به لينيان پيکه وه به ست و برياريان دا شهوی هه ينی له
نه شکه وتی سه رووی نه نه هر يه کتر بيينن. خدر گه راوه نه نه هر و نه سپارده کانی
راگه ياند. خاتوون گوتی:

- ده بی مه بهستی له و دیداره چ بی!؟

خدر:

- خاتوون رهنگه بيهوئ دلنيايي، تو جهرگي وهت ههيه بگهرييهوه دمدم.

خاتوون:

- كا خدر تو چي؟!!

خدر:

- جا خاتوون، خدرى فقير، سهلتهى بي مال و حاله. لي ره نا دمدم، نهوئ نهبووجييه كى دى.

له وهتا له بيري بوو، پياوى نهميرخان بوو و خزمهتى نهو بنه ماله يهى ده كرد، نهمه گى وانى له بهر بوو. ئيستاش به گيان و دل بوو كاره تيده كو شا:

- خاتوون نابي كهس ئاگادار بي. دهبي جورىك خو دهرباز كهين،

كهس نه زاني. شهوئ ديارى كراو پاش تاقت بوونى مالان خاتوون تهمرى

دهخه و كرد، چرا كهى كوژانده وه و له تاريكى دا دانىشت. كه ولات بيدهنگ

بوو. قاز و قرووژى زن و منداال برا و تاريكى به سهر نهندهروونى دا زال بوو.

به ره و واده و بهليني كهوته ري. دهر كه وان به ديتنى خاتوون خيرا دهر كى بو

كرده وه. له پيشدا خدر دهر كه وانى دي بوو شتيكى دابويه و بويه ش به ديتنى

وان بي پرسيار دهر كهى كرده وه. خدر دوور و نيزيك له تاريكايى دا

را وه ستابوو. جلهوى جووتيك ولاخى به دهسته وه به ديتنى خاتوون گوتى:

- خيرا كه ههنگاو ههلينه دهبي زوو بگهريينه وه.

خاتوون بي ههست ره گهلى كهوت. سوار بوون و به ره و نهنكهوتى

سهرى كهوتنه ري، خاتوون له خورا دله كوتهى گرتبوو. ئيستا زور دوور

نه كهوتبوونه وه، تهماي كرت بكرىته وه به لام نا. نهدى بيتوو يه كييك بزاني. خو

ئابرووى به سه د سالانى ده چي. به خوداي بوختاينيكى پي ده كهن. نه گهر

تهمرىش وه خه بهر بي. نهو ديه وه سهر خوئ ده گيرى. به لام نا تهمر تازه

خهوی لیکهوتووہ وا زوو وہ خہبہر نایہ. ئەشکەوتی سەری زۆردووور نیہ. بەلام
 بۆ چی ئەو ریپە نابریتەوہ. کاتیکی ئینسان بۆ کاریکی پەلە ی هە یە
 کاترانا بری، ری نابریتەوہ. بەلام نا نابری بترسیم. من لە ریزە ی پیاوانم
 گەرچی جحیلیم. شیر لەلانی بیته دەر چ نیرو چ می. قسە ی خەلک چی یە؟
 ئەو بیرانە چن؟! دەبی ورەم بەرز بی. غیرەتی بزووت رکیفی لە ئەسپی دا،
 جلهوی توند کرد. بە نەر مە غار بەرەو ئەشکەوت تیپهەل بوو و خدر بە دوایدا
 رۆی. هەتا ئەو جیپە ی کرا بە سواری چوون. ئەو جاردا بەزین و وەبەندەنی
 کەوتن. دوور و نیزیک ترووسکە ی ئاگر دەهات. چەند کەس لە دەووری ئاگر
 کۆزلیکەیان بەستبوو. بە دیتنی یەکیان جەرگ و دلی بەربۆوہ. پیی
 دەبەندەوہ چوو، ئەوہ کیپە؟! بۆ هیندە وەئەمیرخان دەچی؟! راوہستا، چەقی،
 وەک سەندمت کردبی. لە جی خوی چەقی و هەر وا ماوہ. خدر ئاوری بۆ
 داوہ:

- خاتوون خیراکە ئەوہ بۆ سل بووی؟! -

جوابی نەداوہ: ئای خودایە ئەوہ ئیدی چیە؟! هیزی وەبەرە خو نا،
 هەنگاوی هەلینا. بەرەو کۆرە کە چوو. لە نیزیک وان راوہستا و سلاوی کرد.
 جوابیان داوہ، ئەلغ بەگ فەر مووی کردن:

- هەلکشینە سەری.

خاتوون هەر لەوی دانیشت، لە سەر چۆکان. روو بەندە کە ی هەلداوہ.
 وەکوو یەکیکی پیی بلی زانی ئەوہ ئەلغ بەگە: خو خزمی نیزیکی ئەمیرخان نیہ،
 ئامۆزاو بن ئامۆزاش نین. بۆ چی هیندە ویک دەچن؟! چاوی دە ئاورە کە بری.
 ئاگرە کە قرچە قرچ دایسا، ئەشکەوتی رووناک دەکرد. ئەلغ بەگ گەلیکی
 بەخیر هینان. سەبارەت بە ژینی خان و قەلاداری وی دوا. ئەوجار هیندیکی
 پرسیار لە خاتوون کرد. ئەویش لە سەرەخۆ جوابی داوہ. ئەلغ بەگ گوی پی بۆ

شل کردبوو، له ئاوره کهی دهروانی. یه کهم جار بوو یه کترین ده دیت. به لامه لغ به گ نیوبانگی جوانی خاتوونی بیستبوو. سه ری هه لینا. نیگای له سه ر و روخساری په ریزاد له نگه ری گرت، هه روا ماوه. تیپی دا سه تحی بوو. نه وه چیه؟! ئینسانه یا فریشته؟ نه و چوانه ی بو ده لیی جزووی مارین، ده سووتینن، پیوه ده دهن. خان حه قی بوو له میرانی بستینی. حه قه ئیران و تووران له سه ری به شه ر بین. خاتوون تاویک بوو بیده نگ ببوو. نه ویش تیگه یی، دیتی نه لغ به گ چوان ناتروو کینی. شه رمی کرد. سوور هه لگه را و سه ری داخست، دله کوته کهی په ره ی سه ند. نه وه چیه؟! بو شه رمی لی ده کهم!؟

نه لغ به گ نه غیار بووه:

- خاتوون مه به ست له و دیداره نه وه بوو دلنیا بم ناترسین بگه رینه وه دمدم. ده زانن مه ترسی وه ی هه یه بتاناسن. نه گه ر وایی دلنیا به سه رتانه وه ناچن و ده کووژرین. خاتوون له سه ر نه م کاره سووری!؟

- به لی کهس ناتوانی په ژیوانم کاته وه.

- ئافه رین، به راستی جیی شانازی.

تو تاکه که سیکی کورده کان متمانه ت پی ده کهن. وا باشه جوړیک خو بگورپی نه ناسرییه وه. جلکی ژنانه ش به سانی ده تگورپی و ده تشاریته وه، باش ده زانم زوربه ی کورده کان چاوه رپی نه و روژهن. نه و ئاگره پیویستی به تاکه گرپکه، هه تا هه لایسی و ولات داگری.

خاتوون گوتی:

- ئیوه ش گوی قولاغ بن. هه ر کاتی باشمان لی هه لکه وی، هه والتان لی

ده نیرم.

- ئەگەر واىە من چاوه پى خەبەرى ئىوہ دەكەم. بۇ خۆشم دەگەل
سەرۆك عىلەكان دەدویم و بەلىنى يارمەتیاں لى دەستینم. خواو راستان
سەرکەوتن بە ئیمەیه.

ئىدى شەو درەنگ ببوو. لەوانە ببو تەمر وەخەبەر بى و بىكاتە ھەللا.
گوتى:

- كا خدر با برۆين تا كەس نەيزانىوہ.
ئەلغ بەگ و ھاوپىكانى بەرەو سىلان كەوتنە رى. ئەوانىش بو نىو دى
رۆىشتنەوہ.

ئىۋارە بوو. كۆتريك له گوي سوانه هەلنيشتبوو. پۆله كۆتريك به ئاسمان دادەخولانەوه، سپی، رهش، ئەبله. باليان دەگرت، دەچوونه تەشقی ئاسمان و دەگەرانهوه. سووريان ئەدا، دوور دەكەوتنەوه. ديسان لوور دەبوونەوه خوار. تەقلەيان لیدەدا و جار وبارەش له سەر بالی با دەچوونه بن هەواران، دەفرین، ون دەبوون. بال رەنگین، دندووک سوور له پەر وەدی دەهاتنەوه. خەلك دەیانگوت ئەوانه رووحی ئەو خاتوونانەى قەلان كەله لووتكەى بەردی شمشیرخانەوه خۆيان هەلداشتووه. بوونەتە كۆتر، دليان نايه قەلا بەجی بیلن. خاتوون چاوی دەگەل گيپران: ئەم شەو دوو شەو قەبان خان له قەلا نیه. ئەم شەوشەوی تۆلەیه، تۆلەى خوینی گەوره و بچووكی دمدم. تۆلەى بی تاوانەکانی گاو و دۆل، تۆلەى خوینی ئەمیرخان. دەنگيک له گويی دا زرينگاوه: شير له لانی بيته دەر چ نيړ و چمی. نا نابی سام بمگری. ئیستا کاتی وهی نیه. بەرهو هۆدەكەى بوو. خدر له قەلادادۆستیکى باشی بوو. وهلامی لی نارد. بەریكەوت له قەلا دا پیوستیان به خولام وقەرەواش بوو. خدر چۆوی و خەلات و بەراتی بو خۆی و پەریزاد دیاری کرد و لەویدامەزران. ئیستا ماوهیه که پەریزاد قەرەواشه، ئافتاوهی دینی، خانم و خاتوون دەست وچاویان بشۆن. سەر شۆره، شیوکه ره. منداله كەى له دەرکی خەلكی گەوره دەبی، ئەولانکی خەلكی رادەژینی: ئاخ خودایه چەندە ئارەزووی تەمر دەكەم.

دیواری سوولق کون کراوه. ئەم شەو ئەلغ بەگ دیتە بن دیواری قەلایە. ئای ئەو بە وام لێهاتوو؟ بۆ دلم راناوەستی؟ نانابی خۆ بدۆرینم. لە هۆدە کە ی ئارامی نەدە گرت بەرەو مدبە کەوتە ری. شەوی قەلا تاقەت بوو، دەرکی بودریان کردەو. ئەلغ بەگ و هاوڕێکانی هاتنە دەقەلایە و هێرشیان کردە سەر بورجی سوولق و تاقیان لێ برین. ئەوجار بە قەلا وەر بوون. هەر کەسی وەگیران کەوت کوشتیان، بورجەکانی قەلایان گرت. کوردەکان کە چاوەرپی ئەو رۆژە بوون دەستیان دا چەک و شیران و قەلایان گرتەو. نەقارە خانەیان گرت و نەقارە ی شادمانیان لیدا. هەتا قەلانشینەکان ئەغیار بوونەو. ئەوی نەدەبوو بە سەریان بی هاتبوو. سەریان لێ شیوا. بەو شەو رەشە پەنا بۆ کوی بەرن؟! چ بکەن؟! قزلباش بە ئاغا ونۆکەرەو بە قەلا وەر بوون. خۆیان بەهولاولادا دەدا و زۆریان خۆیان لە دیوارەکانی قەلا هەلداشت. تا بەیانی کەس خەوی لێ نەکەوت. ئەوی کووژرا کووژرا ئەوانی دییان قۆلبەست کرد و دە زیندانییان کردن. قەلا کەوتە دەستی ئەلغ بەگ و هاوڕێکانی. خاتوون مەستی سەرکەوتن، بزە ی شادی کەوتە لێوان. ئاخری بە ئاوات گەیی. چلکن و بۆر بوو. دەبوو دەستیک بە خۆی دا بیئێ و هیندیک بە خۆی رابگا. سالیک دەبوو بەرگی قەرەواشانی لەبەر بوو، دژوین و چلکن. دەبوو ئەو بەرگە دانێ. چۆ سەر شۆرکە و پاک و خاوین خۆی شورد. دەستیکی بەرگی نوێ هینا و لەبەری کرد. زولفی سی بەنگی کرد. هیند لە میژ بوو و خاوین نەبوو. روخساری هەر شەبەقی لێ دەبوو. ئیستا خۆی وەکوو سەردەمی ئەمیرخان دەهاتە بەرچاو. چۆ بەر هەیانێ، تەماشای ئەو دەشت و کیوانە ی کرد. بزە ی هاتە لێوان. ئەلغ بەگ بە سپایی لێ نزیک بوو. پەریزاد بە دیتنی چاوی بریقە ی پیداهات، پڕ هومید و هیوا بریسکاوه. خۆشی لە روخساری دەباری. روومەتەکانی سوور ببوونەو. ئەلغ بەگ ئەوانە ی

دی له دلی خویدا گوتی: کاتی وهی هاتووہ پیی بلیم؟! بهلام چۆن، چۆنی پیی بلیم؟! وهپتہ پت کہوت، ہەرچی کردی نہیتوانی. قسہ کہی قووت داوہ. تہنیا توانی بلی:

- خاتوون ئیستا چۆنی!؟

- بہختہ وەر.

- پیاوم ناردۆتہ ولاتان، شنۆ و گاودۆل و ورمی، سہلماس و خوہ تا گہیشتنی وان دہبی قہلا بپاریژین.

- قہلامان گرتہوہ، ئەو جار دہبی رایگرین.

نوقمی خہیال ببوو، بہ بزہوہ دہپروانی. ئەلغ بہگ دہیزانی بیرلہ چی دہکاتہوہ. راگرتن و پاراستنی قہلا. تا ئەو کاتہی تہمر دہگاتی. ژین بہو ئومید و ئاواتانہوہ خوہشہ، رہنگ دہگری. ئەگینا ژین بی ہومیڈ و ہیوا چ تامیکی ہہیہ. غیرہتی و ہبەر خو نا. دہبووی بلی. یہکیک بہلایان دا تیپہری. ئەلغ بہگ قسہ کہی گپراوہ بہ نابہدل ہہنگاویکی ہہلیناو بہ شلی خوہ رہکیش کرد: رہنگہ ئیستا زووبی. پیاو ہہمیشہ دہتوانی پیشنیار بدا. ئەورؤنا رۆژیکی دی، درہنگ نابی.

خہبەر گہیبۆ قہبان خانی. ئەویش بہ پہلہ بہرہو دمدم گہراوہ. دہرکی داخراوی قہلاجہرگی تہزاند. قہلا بہ شوورہی بہرز و گرانہوہ لہبەر دمی چہقیبوو. ئیستا چار چ بوو؟! خپوہتی ہہلدا. پیاوی ناردہ ولاتان و داوای یارمہتی کرد. سہد و پہنجا کہس لہ کوردہ کان دہہاتنہ یارمہتی ئەلغ بہگ لہ ریی یہ تووشی سوارہی سولتان موقہدہم ہاتن و شہر قہوما. سوارہکانی سولتان زۆر بوون. کوردہ کان دہرہقہتیان نہہاتن بہ سانی شکان و رایان کرد. سولتان لہشکری کو کردہوہ و بہرہو دمدم کہوتہوہ ری و ہاتہ ہانای قہبان خان و خوہیان بو ہیرش ساز کرد.

حەوشەى قەلا لە ژيەر نوورى مەشغەل و چۆلە چراکان رووناک دەچوو. مېشووولە وپەپوولەکان لە ژيەر نوور، دەھارووژان، خۆيان بەم لاولادا دەدا. پەپوولەيەک بالی گرت، خۆی بە دیواری دادا. ئەلغ بەگ چاوی دەگەل گێرا لە بن دیواری کەوت. بە پەلە بالی دەکوئا، نەیتوانی هەستیتەو: «پەپوولە بال رەنگینەکان، چەندە دەژین؟! کى دەزانى لەکەيوە لیڕەن؟! هەزاران سالە دەفڕن، لە سەر سوورە گول و مێرگۆلان بال لیدەدەن، دەنیشن، وەدەزانن ئەبەدین چونکی لە مێژە هەر لە ئەزەلەو، هەر کات یەکیک دەمرى، پېشتر بە عیشقەو هەرای ژینىکی نوێ دادەنى. ئینسان چى؟! دەبى و دەمرى، یەکرۆژەیه، ئەو ئینسانە تەنیا رۆژیک دەژى نەک پەپوولە. چ شتیک قوولتر لەو وینەیهى ژین، کە رادەبرى، بە پەلە دەکشى بى وەى هەستی بکەى. گەورە بوون، ئاشق بوون، ئەوجارپیری و مەرگ. ئەوانە تەنیا لە چاوترووکانیک دا رادەبرن. تەنیا ئەو کاتە لە ژین رەنگى هەیه کە یەکی دی خۆش دەوى. ئەگینا ژین تەنیا کیشەیه کە، تا سەرکەوتن لەودا بۆوی چەندە گرینگ بى؟! چۆنى پى بلیم؟! بلیی ئەویش منى خۆش بوى؟! بە نابەدل هەنگاوی هەلینا. بە لای هۆدەکەى پەریزاد داتیپەرى. لە دەرکى تووشى هات. خاتوون بە دیتنى وی سەرى داخست و خۆی بە ژوورەکەى داکرد: بۆ گەراوہ دوا؟! شەرمى دەکا، یا نایەویم؟! بۆچی بەدیتنى من سەردادەخا؟! نا بى گومان منى خۆش دەوى؟!»

ئیدی بە جارى حەجمینی لى هەلگیرابوو. قەدەرێک بوو. ژین بە سپایی هەلدەکشا، هیدی و هیمن، شەو و ورژى رانەدەبوارد، بەدیتنى دەبزرکا. خاتوونیش هەستی بەوئەوینە کردبوو. بۆیه کە تووشى دەهات سەرى دادەخست. نەدەبوو بیلى کار بگاتە پیگوتن. دەبوو هەر لە سەرچاوه دا ئەو ئەوینە ویشک بى، دەگەر وو دابخنکی. ئەلغ بەگ نەدە حەجمى. دەبوو هەر

پیی بلی: «هەر چی دەبی با بی! دەبی خاترجەم بەم» بەرەو حەوشەى گەورە
هەلکشا. شەوانە تا درەنگ ژن و پیاو بو بیستنی گۆرانى و مەقامەکانى شەوانە
لیک کۆ دەبوونەو. ئەویش پیرە شمشالى دەگرته دەست، دەیژەنى. هەوا
ومەقامە کۆنەکانى بە کۆنە شمشاله کەى دەگوتەو. بە سیحری دەنگە
خۆشە کەى دلى دینانە جۆش. بنەمالە کەى دەنگ خۆشى بی وینەى تیدا
هەلکەوتبوو. خەلکى ناوچە لەو هەتا لەبیریان بوو، بنەمالەى حەمەدى شەنگ
ئاغا، خوشخوان بوون. شەوانەش ئەو گۆرانى و مەقامە کۆنانەى لە باب و باپیری
بیستبووى بەو پیرە شمشاله دەیگوتنەو. سەردەمى حوکماتى ئەمیرخان،
شەوانە لە قەلادا دەژیا. کە شەر گەورە بوو، بی ئاوى کەوتە نیو قەلا. رۆژیک
هاورپی شەرنە کەر و ژن و مندال و پەک کەوتە لە قەلا هاتەدەر. شمشاله
پیرەى دەست دایە، لە تاریکی شەو دا بە سپایى خوشی. وەکوو ریوی
دەبەندەنى هەلبوو، خۆى دەرباز کرد.

چەند وەختان ئەم دى و ئەو دى کرد و بە گوتنى گۆرانى بژیوی
دەست خست. کە خەبەرى گیرانى ئەو جارەى دمدى بیست، هاتەو و لە
دەرکى دا. قەلانشینەکان بەرووخۆشى بە پیرەو هاتن و بردیانە ژوور.
گەرچی شارەزای شەرى دمدم بوو. بەلام هەر لەبیری دانانى ئەو بەیتە نەبوو.
رۆژیک خۆش خوانیکی قەرەج لە دیووخانى سیلان ئەوبەیتەى بو کۆت.
شەوانە بە بیستنى واق ما! کى ئەو بەیتەى داناو! شایەرى ئەو
بەیتە حەماسی، باسى ئازایەتى و جوامیری وا بە سۆز دانابوو، فرمیسکی
دینایە چاوان. ئەو کى بوو! خۆزگە ناسیبای. ئیستا لە حەوشەى قەلایە
دەیگوت:

دمدم بەردى لە نەزارى لییان دا تۆپی هەوشارى
حەوت شەو و رۆژان ئاور بارى خەبەر چوو لە بو هەوشارى

* * *

دمدم بەردى لە بەردى لىيدەن بە تۆپى نەبەردى
تا رۆژى مەردى و نامەردى
ئەلغ بەگ سەرى وەدەستى کردبوو، کەوتبۆ خەيالەت. دەگەل سەر و
ژىرى بەیتە کەدە گۆرا. خويىنى هەلدە چوو. غيرەتى دەبزووت، پەرەى
دەستاند. ئازايەتى و جوامىرى لەپىش چاوى گيانى گرت. کە هەواى بەیتە کە
گۆرا، ئەويشى بەرەو کۆپلەيەكى دى برد.

خاتوونىک دىتە مەيدانىلە دلى خانى دەدا تانى
لەت حەرام بى جىيى کابانىئاو نيه پىيى بکەين شىلانى

* * *

خاتوونىک دى و دەبەزى خانە رەبى مارت گەزى
لەم رەش بوون سەر و کەزى
جەماوەرە کە دەگەل حال و هەواى بەیتە کە دەگۆران. خەيالە
ناسکەکانى شايەر وشيەرە حەماسييه کە ئەوانى بەرەو ديمەنى ئازايەتى و
مروفايەتى، ديمەنى شەر و ئازايەتى، ديمەنى جوامىرى، تەنانەت خەيانەتى
حەمەبەگى کاسەلەيس و خوڤرۆش، نامووس و حەيا و ئازايەتى شيرە ژنانى
دمدم و تراژدى خوڤرۆش و مەرگى بەهەرەو هەزىان، دەبرد. شوانەش
بلویرە کەى دەست دايە و کەوتە ژەندى پاييزەيەكى خوش. ديمەنى زەرد و
سوور و رەنگاورەنگى دارستان و مەرگى رووتەل بۆنى ويشک و تالى گەلو
گيا. پاييزىكى درەنگ وەخت، دوور کەوتنەو هەيەكى بە زۆرى، جيابوونەو و
لەیک دابراڤان. بى دەستەلاتى و مەرگى ئاوات، مەرگى ئەوين. وەخو کەوتنىكى
درەنگ، دلتهزىن و جەرگ بر، گرى دە هەناوان بەردەدا و تۆزى نەمانى بە
سەر ئەو ئەوينە دەکيشا. بارانى بەخورمژن و رىژنە، بەهاريكى سوور و شينى

دهخسته يادان كه تازه نه ده گه پراوه. زولم و زوربه تهواوى خوئى ده نواند و شينكى گه رمله لان چ هيلانه و باوه شيكى بو ده رباز بوون ورزگارى نه ده دوزيه وه و هه وههوى سواران به ره و مهرگى ژين و نه وينى ده برد. پاييزه و پاييز و هرزى ليك دابرا نه «تا ئيمهش وه درهنگى نه كه وتووين و ليك دانه پراوين ده بئ پئى بليم». چاوى له شوانه كرد. ديتى شه مشاله كهى وه لاناوه و قه نه يه كى تئى كردووه. قه نهى به دمپوه نا و چهند مژى توندى لي دا. ژن و پياو خهريكى وت و ويژ بوون. خاتوون له بهر په نجه رهى هوده كهى گوئى بو مه قامه كانى شوانه راگرتبوو. له ميژ بوو دي بووى، جاروباره سيله چاويكى ده دايه و پئى دا ده روانى. رووى كرده شوانه و گوتى: - كاكه شوانه گورانىكى دلداريشمان بو بلى. شوانه گوتى: نهى به سه رچاوان به گم.

تئى هه لكرد:

خالان ئاخيز بوون، پيروزه گوم بوو گه وهه ره له شاران قيمه تيان كه م بوو خالانم ده بژارد سه دو بيست و نو هيچ خالم نه دى وي نهى خالى تو هه ره وا چاوى له په نجه ره كه دا قه تيس مابوو. ئيدى به جار يك ئاگرى گرتبوو، پرزه ي لئى برابوو. ده بوو هه ره ئه م شه وه پئى بلى، هه رچى ده بئى بابئى. په ريزاديش له وه خه لكه دا ته نيا نه وى ده دى كه ده ستى وه بن چه نهى هه لدا بوو. چاوى له په نجه ره كهى وى برپبوو. ده يزانى يه كترى ان خو ش ده وئى. به لام نه يده ويست باوه ر بكا، نه يده هيشت خو شه ويستى وه بهر بئى. له بهر په نجه ره كه لانه ده چوو، ده تگوت پئيان به عه رزه وه سنده م كردووه. «به راستى چم ده وئى؟ نه وينى نه لغ به گ و پئى گه يشتنى يا ياد و بيره وريكانى خان؟! نا من ئيستا له يادم نه كردووه، من به خان وه فادارم. نه دى بو وام به سه ر هاتووه؟! نا.... ناتوانم. به لام ئاخىر خو دو ستايه تى ده گه ل مردوو نا گيرئى. هه ست نان يژرئى. منيش به شه رم هاوبه شى ژينم ده وئى. دليكم ده وئى بو يه كى تر بكوتئى. به شه ر

ھەر دەگەرپى و لەو گەراندەدەباھە دواى چىدا؟ كوپرە دىيەك نەك بۇ ھەسانەو،
 بەلكوو بۇ ھول و تىكۆشان و گەيشتن بە بەختەوهرى. بەلام خۇ بىابان چمان
 ناداتى تراويلكە نەبى. تراويلكە يەكمان پيشان دەدا وئىمە دەچىن بە دواى دا،
 دوور و دوورتر. بى ھىچ ئاكام و ئەنجامىك. تەنيا تراويلكە و تراويلكە. بۇ زۆر
 كەسان ئەو بەھەشتە و بۇ زۆرانىش ھەسانەو يەكە ئەبەدى، بۆھىندىكىش
 مەرگى ھەر جۆرە ژيانىك. بەلام ژيان دەم و ساتى واى تىدا پراو پراو
 لەخۆشەويستى كە ھەر ئەو ئاوايانەى بەختەوهرىن. لەو دەشتە كاكى بە
 كاكى يە كە قەت چمان لى دەست ناكەوى. گرینگ پىوانە، نەك
 وەگىر كەوتن. پىرە زەوى سەدان سالە دەگەلھەر زستان و بەھار خولان
 ئەدەى، دەگەل شەنى نەورۆز دەژىيەو. وەرزی سوور و زەردو سپى، ماندوو
 نابى. سەدان، ھەزاران لاو چاك و گەرە پىاوى وەكوو ئەمىرخانت
 گرتۆتەباوھش كە چى تىر نابى، چاوت پراو نابى. پىم بلى كەى نۆرەمە؟! ئەو
 گول ئەستىرانەى بەئاسماندا تىژ تىدەپەرن و رادەخوشن. خۆزگە منىش
 يەكە لە وانەبام. خان دەمرى، عەلى، دەكووژرى، من دەمىنم! بۇ ژيان
 بەختەوهرى بەشى من پى ماوہ؟! خان دەيوست من بژىم، لەبەر و بووى ژىن
 بخۆم، تامى بەختەوهرى بچىژم. بەلام.... سەرى ھەلىنانۆرەدارانى سەر
 بورجى قەلايە ھاتبوونە سەر ديوار و شوورەى بورجان. شوانە دەنگى ھەلىنا،
 گورانىيەكەى بىدەنگى شەوى شكاند. ئاھەنگىكى كۆن، ھۆرەى دەشت و
 دەران بوو. كى دەيزانى ئەو شىعر و ئاھەنگانە كى داياناون، لە كەيەو ھاتوونە
 دى، چەندىان گۆران بە سەردا ھاتووہ؟! گۆرانىيەكە ھىند لە دلەو ھەلقولى
 تەواوى كىو و دەشتى داپۆشى. ئاسمانى شىن و ساو پراو لە ئەستىرە دەنگى
 داوہ. جەماوہرەكە نوقمى خەيالبوون. ئاوازەكە ھەراو بوو، پەرەى سەند،
 دلەكان ھاتنە جۆش. دەگەل سەر و ژىرى ئاھەنگەكە شەپۆلىان دا. ئەو

دەنگەى با دەگەل خۆى دىنى، لە كىو و بەندەنان دەزرىنگىتەو. ئەو گۆرانى
 و ئاھەنگانەى دەگەل تەپ و تۆزى رى و بانان تىكەلاو، دەگەلشىنايى چۆم و
 دەشت. ھاورپى خورە خورى رووبارە. دەگەل بلویر و شمشالى
 شوانان ھاودەمە. چىھا گۆرانى و مووسىقا خولقاون، لە ناوچوون، گۆراون. بەلام
 نىزىكتىن وراستەوخۆتىن مووسىقان كە دەگەل ژيانى بەشەر تىكەلاون.
 ھەر لە ھەوەلى ژيان وسەرەتاي دنيا فرچكى پى گرتوون. مووسىقاي ژيان،
 شادى و مەرگ. مووسىقا بو ھىورى شەپۆلى وىلى زرىبار و گۆل و چۆمان،
 مووسىقاي ھاورپى كەلەك و گەمىيان، مووچە ومەزرا و گەمىوانان.
 مووسىقاي ياد و بىرە كۆنەكان، مووسىقاي دەشت و كىو. ئەوى گيانى تىنووى
 ئىنسان ھەمىشە داخوازىتەى. دەگەل سەر و ژىرى ئاھەنگ و شىعر دەچىتە
 پىش، دەگرى و پىدەكەنى، ھەلدەپەرى و دەكەوئتە سەما. مووسىقا ئەو
 ھاوزادەى ئىنسان، ھەست دەبزوينى و رووح بەرەو فرىن و بال گرتن دەبا.
 جەماوەرە كە لە سەر بالى خەيالفرىن و باليان گرت، گەرآنەو سەر زەوى.
 شوانە بىدەنگ بوو، سىحرە كە شكا. خەلكى وەجم و جۆل كەوتن. شەو
 درەنگ ببوو، بەرەو خەو كەوتنە رى. ئەو گۆرانى يە دلدارىيە ئەلغ بەگى بردە
 دنيايە كى دى، دوورتر لە ژىنى شەر و ھەللا و بوئى خوین، مەستى كرد.
 لەژىر سىحرى دەنگە كە بەرەو دىوى خاتوون كشا. ئەو ئەو نەبوو كە
 دەروئىشت، سىحرى گۆرانىيە كە بوو. لە دەركى ھۆدە كە ئەغيار بوو. دوودل
 بوو، غىرەتى نەبوو لە دەركى بدا. ماوہىەك ھەروا ماوہ. دلى وەخت بوو لە
 قەفەزى سىنەى بىتە دەرى. دەستى بو دەركە برد، ھىزى وەبەر خۇنا، لە
 دەركەى دا. خاتوون چاوەرپى كەس نەبوو، پىسى سەير بوو: كىيە
 بەودرەنگىيە؟! دەركەى كەدەو بە دىتنى ئەلغ بەگ بزرگا، سوور ھەلگەرا.
 ئەلغ بەگ دەستى بەلاشپانەى گرت:

- ببوره، بی وهخته....

قسه که ی بری وهپتهپت کهوت. چاوی پر له خو شهویستی و نهوین بوو.
چاوی له چاوی بری:

- خاتوون نازیم، به خودای بی تو هه ناسه نادهم. وهخته له سوئیانت
شیت بم، چه واشه بم. روژ و شهوم لی تیک چوو. تو خودا که ی تا کهنگی
دهنگ نه کهم، تو بلی من چ بکه م!؟

په ریزاد چاوی له عه رزه وه بری: «نا نابی بزانی، نابی.» «نهو سه ری
دایخستبوو هه لی نه هینا: «نا نابی دلخوشی کهم. ده بی له خومی بتورینم،
بیره نجینم. من تا هه م میردی ناکه مه وه. ده بی به توندی جوابی کهم، نابی
بزانی خوشم دهوی. کی ده زانی نه ویش چی به سه ر دی!؟ من قه ره به ختم،
هه ر چی منی خوش بوئ شتیکی به سه ر دی. نه وه نه ریته. ده بی له خومی
ناهومید کهم، بیتورینم. گوتی:

- نه وه ده لی چی، تو برای منی. من تو به که سیکی خوم ده زانم، نهو
قسانه چیه!؟

- به لام تو خوشکی من نی. سه رت هه لینه و نهو قسانه بکه.

سه ری هه لینا. ده تگوت کیوی سه هوله. وه کوو ته وای سه هوله کانی
سوله خانه ی له نیگای دا کو کرابیته وه. گوتی:

- تو برای منی، من قه ت دل له تو پیس ناکه م. من تا هه م میردی
ناکه مه وه.

نه لغ به گ ئیدی گوئی له قسه کانی نه بوو، دوور که وته وه. سه ری ده به ره
خو نا بوو. دهنگی لاقی له دووره وه بی واز ده هاته گوئی. ده رکه ی پیوه دا
قه ده ریگ هه روا ماوه. گریان نهو کی گرتبوو. وهخت بوو بخنکی. تا مردنی
هه ر ده بوو به خان وه فادار بی. چرا که ی کووژانده وه، چو سه ر په نجه ره و

روانی. ئاسمان رهش و بی بن، ئەستیره کان کز و مات و بی گرشه بوون.
خه یالی تیکه ل خه م و په ژاره ی ئەوی به ره و ژینیکی سارد و بی گرشه وسو
ده برد.....

ماوه یه کی ئەلغ به گ خوی له دیتنی په ریزاد پاراست. نه ده بوو بیبینی،
ده بوو له یادی بکا. ئەو تا مردن به خان وه فادار بوو. ئەوه به شی ته وای ژنانی
میرد مردووی ئەوسه رده مه یه. ده بی ئاوات و ئاره زۆکانیان بنیژن، ئەویش
ده بوو له یاد بکا: ئەوین، به خته وه ری، ئەوانه هه موو ئەفسانه ن. ئیستا کاری
نه کراوی زۆرمان هه یه، ئەرکی ئەورۆمان زۆر قورستر له جارانه. ژیان ماوه یه ک
له بیدهنگی دا رابرد. به یانیک که له خه وه هستان ده ور و پشتی دمدم گیرا
بوو، ده رزیت هه لایشتبا وه عه رزی نه ده که وت. هه زاران چه کدار و تفه نگچی
قزلباش به چه ک و چۆله وه، شه وه کی له ده وری قه لا بارگه و بنه یان خستبوو.
هه تا چا وه ته ره ی ده کرد، جه ماوه ر. ده تگوت می شه و شلغهی داوه.
ئەلغ به گ به په له خوی گه یانده بورجی قه لا و روانی: ده ره قه تی ئەو عه زیایه
دیین؟ ئەو له شکره چۆن گه یوه ته ئیره؟! ئیمه ده قه لا خزیوین و ئاگمان له
هیچ نیه. ده بی خیرا هیرش بکه ینه سه ر قه بان خان، به لام ئیمه راده مان
که مه. بلیی که س بیته یارمه تیمان؟ که س دیته هانامان؟! به لام ده بی
راوه ستین و قه لا بپاریژین. خیرا چۆ لای هاوړپیکانی. ده بوو وه خۆکه ون.
شه وان هه یرشه کانیا ن بو سه نگه ره کان زیاتر کرد. په لاماریان ده کرده
سه نگه ران و ده گه رانه وه قه لایه. چیه یان قزلباش و قۆرچی کوشت مه گه ر خوا
بزانی. هه رچی بارووتی هه یان بوو ده کاریان کرد. بارووت له که میی دا.
که وتنه ته نگانه. وه ستایان نه بوو بارووت دروست کا. له ده ره وهش را که س
نه هاته هانایان. خه بهر گه یبووه قه لایه ئەو سوارانه ی ده هاتنه هانایان له رییه
تووشی سولتان موقه ده م هاتوون و شکاون. به و خه به رهش زۆرتیک چوون.

ئەگەر قەلا بە جى بىلن دەبنە پەند، ھەتا ھەتايە عالم سەرکۆنەيان دەکا.
ئەگەر بىمىننەوہ بى چەک و چۆل و ئازووخە چەندە دەوام دىنن؟! قۆرخانە
كەوتبۆوہ نەبوونى. گوللە و بارووت لە كەمىي دابوو. بە جىرە بارووتيان بە سەر
پياوہ کان دادەبەشى. چار چبوو؟! دەبوو تا ئاخىر كەس بە شەر بىن. شەويك
لە قۆرخانەي، ئەلغ بەگ بارووتى بە سەرتفەنگچيان دادەبەشى. ئاگرى كزى
چۆلە چراكە، ئەو ديوہ تاريك و تنووكەي رووناك نەدە کرد. ئەلغ بەگ گوتى:
- ئەو چرايە نيزىك كەنەوہ.

يەكيك لە پياوہ کان چۆلە چراكەي نيزىك خستەوہ. ئەلغ بەگ بە پىوانە
بارووتى لە ھەگبە كە دىنايە دەر و دەيدا بە تەفەنگچىكان. چۆلە چراكە باش
نەدەسووتا، دوو كەلى دە کرد. لە نەكاو پريشكيك كەوتە ھەگبە كە، گرپ لى
بلىند بوو. دەگەل پريشك، ھاوار لە ئەلغ بەگ ھەستا و ديوہ كەي لەرزاندەوہ.
ھەرا و ھوريا كەوتە قەلا. ھەر يەكە بە لايە كداهەلات. پياوہ کان خەجلان،
دەستيان تىك ھالا. چەرە دوو كەل و تەپ و تۆز ديوہ كەي پەر کرد. دوو كەس
ئازايانە خۆيان بە ژوور دا کرد. پىلى ئەلغ بەگيان گرت و لە قۆرخانەيان دوور
خستەوہ. ئەوانى دى ھاتنە خۆ خەرىكى كووزاندنەوہي ئاگرە كە بوون.
ئەلغ بەگ دەينالاند. سەروچاوى رەش وشين، خوين و بەزى تىكەل ببوو.
چەرمى بە سەر چاويداشۆر ببۆوہ. چاويكى بە جاريك شەر و شپىزە ببوو. لىي
دەترساي. خىرا ھەكىميان لە سەرحازر کرد. بە دىتنى زانى چى لە دەست
نايە. لايەكى چاوى پەكى كەوتبوو. كوا تازە ئەو دەبۆوہ چاو. چەرمە كەي
ھەلپاچى ئەو جار خاوينى كەردەوہ و ھىندىكى ھەتوان بۆ گرتەوہو لە سەرى
دانا. خاتوون كە ئەوہى بىست وەكوو شىتانی لى ھات بە سەرى خۆي دادا:
- ھەك سەلام لى رابوو.

به گريان و رۆرۆ خۆي گه يانده بن سهري. فرميسكى سى ريز و چوار ريز هاتنه خواري، هه رچي كردي و كراندي خۆي پى رانه گيرا، وهخت بوو بخنكي. سهري به هه نيسكانه وه ده چوو: خودايه، ئه وه چ بوو؟ ئه وه به دبەختى چ بوو شانى گرتين. مه گه هه ربۆ خۆي بزاني ئه وهش قهزا و قهدهري خۆيه تي. ده بى رازى بين به رهزاي وي. ده رده كان هيند زۆرن نايه نه ئه ژمار، چيها چه رمه سهري و چاره ره شي ده بينين بى ده واو ده رمان. ئه دي بۆ ده لين هه ر ده رده ي ده رمانىكي هه يه. ئه دي كوا تازه چاوى ئه لغ به گ چاده بيته وه؟! ناي پيره زه وي خۆزگه به تۆپىكي گران له رووپه رى ميژوو پاده بوويه وه. ده تگوت تازه مه يتي خۆشه ويستىكي بۆ هاتۆته وه. هيند گريا خوينى له چاوان هات. ئه لغ به گ له سه ر ره قى پشتى لىي كه وتبوو، ئاگاي له خۆي نه بوو، بى هۆش و ئيختيار. به سه ر ساميه وه چاوى ليه ده كرد. ئيستا چۆن ده بى و چمان به سه ر دي. دوژمن نابى بزاني ئه گينا هه ر ئه م شه وه قه لا ده گيريته وه. تازه كوا يه كيي كه وه كوو وي ده توانى قه لادارى بكا؟! له پر يه كيي كه له پياوه كان هاته ژوور و گوتى:

- خاتوون وه ره ده ر كاربان پيته.

خاتوون هه ستا سه رپى و بى واز، ماندوو، دل به خه م چۆوه ده ر. پياوه كان له ده ريته گبير و رايبان ده كرد. چه ند كه س پيكه وه راوه ستابوون يه كيان گوتى:

- ته واوى بارووتى قۆرخانه ئاگرى گرت. مال نه بوو ميوان رووى تيكرده له وه ندى دي بوو.

ئه وي دي گوتى:

- داخوا ئاگره كه يان بۆ كووزاوه ته ه؟!!

گوتى: به لى كووزانديانه وه.

خاتوون لییان نیزیک بووه. فەرهادبەگ بە ماتى راوەستا بوو. فەرهادبەگ یەکیک لەخزمەکانى ئەلغ بەگ بوو، دۆستى نیزىكى ئەلغ بەگیش بوو. ئەو کاتەى لە ئەشکەوتى ئەنھەر دەگەلى بوو، لە ھەمووان پترى پەرۆش بوو. بە دیتنى خاتوون پیاوھەکان لییان برپۆھ. پەریزاد گوتى:

- کارتەن بە من بوو؟!!

فەرھاد بەگ بە خەمباریەوھ گوتى:

- خاتوون دەبى قەلا بەجى بیلین. ئەو پۆ و سبەینى قەلا دەگیرى. بارووت و ئازوو خەمان نەماوھ. قەلا یەکی رە و رووت. چۆن دەروھستى ئەو ھەموو شەرکەرە دین. ھەرچى حەولى داومانە لە خۆراىى بووھ. کەسیش نایەتە ھانامان، دەبى پاشەکشى بکەین و تا درەنگ نەبووھ برۆین.

خاتوون گوتى:

- یانى راکەین؟!!

- مانەوھ یانى خۆ بە کوشت دان. پیاوى شەرمان کەمە. ئازوو قەمان لى

براوھ. ئەدى چ دەکرى؟!!

خاتوون بە خەم و حەسرەتەوھ چاوى ھەلبەرى، جوابى نەداوھ. بەرەو حەسارى قەلا یە کەوتە رى. دەبوو خۆى بۆ جى ھیشتنى دووبارەى قەلا تەیار کا.

خەمى ئەلغ بەگ لە لایەک و بى دەرەتانى و نەبوونى بارووت و ھیرشە سەختەکانى قەبان خان تەنگى پى ھەلچنى بوون. بۆ دەرەقەتى ئەو لافاوھ دەھاتن؟ بەو چەند کەسە چ دەکرا؟ لە ھاتنى یارمەتى ناھومید بوون. لەشکرە کە مۆنجى دەدا. وە کوو ماریکی رەش دەخوشى و دەھاتە پيش. چار چ بوو؟! خۆ مریشکە کوپریکیش نەھاتە ھانایان. دەبوو قەلابە دەستەوھ بەدن. چوار پینج شەو بوو ئەلغ بەگ وای بەسەرھاتبووھ. شەویکی

رهش هرچی توانیان له ولاخانیاں نا و تهرمی برینداری ئه لغ به گیان هاویشته
سه ر پشتی ئه سپی و له دهر فه تیگ دا دهر وازه یان کرده وه و هه لاتن . خاتوون
نابه دل ره گه لیان کهوت . به چاوی پر ئه سرینه وه چند سوو که ئاوری داوه .
دمدمی دوور و دوورتر دهاته بهرچاوه ، هه تا به جاری لئی ون بوو . به دلی به
خه م رووی کرده ئه نه هر له میژ بوو تهرمی نه دیبوو . وهخت بوو له سوئیانی
شیت بی .

رۆژ دههات ئاوا بى، ئىواره بوو. ئىوارىكى درهنگ. زهوى له ژير سمى
 ئەسپه كان كهوتبو ناله نال. سواره دههاتن، يهك به دواى يه كدا. سواره له
 ئاوايى نيزىك ده بوونه وه. تهقهى سمى ئەسپه كان و پشووى كه حيله
 ره سهنه كان تىكه لاهو بوو. لهم سهر ئه و سهرى كوردستانه وه ميوان دههات.
 ئەوانه پياوى شايى بوون. له شنۆ و سهلماس و گاودۆله وه دههاتن تا لهو
 شايلۆغانه به شدار بن. ههرچى بانگيان كردبوو، به بارگه و بنه و
 خيوه ته وههاتبوو. تا به شىك لهو داوه ته بگيرى. سواره خيوه تيان خست.
 بارگه و بنه يان دابه زاند. پاشاخان به خوئى و خزم و كهسه كانيه وه به ره و پيريان
 هات. داوه ت گيرابوو، سهروبنى ديار نه بوو. خيوه ت پراوپر بوون له
 هه شيمهت. كه رۆژ بۆوه، گووه ند و رهش به لهك بوو، هه تا به تليك له شهو
 ده چوو. دوور و نيزىكى خيوه تان بۆن و به رامه ي شيوى كه پۆ و لووتى پر كرد.
 به لاي پۆله چناره كه دا هه لكشا. خشپه ي گه لا چناره كان و هاژه ي چه م،
 گيانى ماندووى هه سانه وه. سوارى هينديكى ماندوو كردبوو. له خيوه ته كان
 رابۆ نيو ديمه ودايه ك نه بوو. له گوپرايى به رمالان خيوه تيان هه لدابوو. به لاي
 دارستانه كه دا رۆيى. ولاتىكى تاريك و بيه دهنگ، جى جى به نوورى
 مانگه شه وه كه رووناك ده چوو. نسى ليك ده كرانه وه. تاق و لۆ چراى نيو مالان
 ترووسكه ي دههات. به كو لانيك دا داگه را. چه ندئا فرهت بۆ لاي دههاتن. به
 تريقه تريق و پي كه نين خوئى له تاريكايى دا هه شاردا. ئەويان نه ديتبوو. له ژير
 تريفه ي مانگ يه كيان هه سته بۆ لاي خوئى راكيشا. دلى وه كوته كوت كهوت:

ئەو كىيە؟! كىژە كە بە كنى دا تىپەرى. راوہستا ھەتا ھىندىك دورور كەوتنەوہ. ئەوجار بە دوایان دا رۆيى، بەرەو مالە ئاغای رۆيىن، تا دە دەركىيى كوردنەوہ لەوئى ماوہ. ئەوجار كە تارمايىەكان ون بوون رۆيى. ھەستى بە خەفەت دەكرد. تەنيايش چى لى نەكرد. گەراوہ لای خىوہتەكان. لە نىو خىوہتان بازارى نەردىن و جورابىن گەرم بوو. لەو داوہتەدۆست و دوژمن پىك شاد و شوكر ببوون. لە گۆرايى بەرمالان داوہت دەگەرا. كىژ و كوربە بەرگى رازاوہ، گەرى رەشبەلەكيان دەنەخشاند. شەو داوہت گىرابوو. لە پىش خىوہتەكەى دانىشت قەدەر زەمانىك لە دنياى شەوى روانى. جوانى شەو ھەمىشەھەستى بۆ لای خۆى رادەكىشا. ھەتا خەو لابەلای كرد ھەر لەوئى دانىشت ئەو جار بەرەو حەمىن و ھىمنى بوو. كزەى با، سەرماى بەرەبەيانى پايىز، تەزووى دەخستە لەش. بن ئاور و قەراغ ئاگردان خۆش ببوو. زەردە تازە لە سەرانى دابوو. ميوان لە خەو ھەستا بوون. خەلكى ئاوايى بەرەو كار و تىكۆشان و ميوان بەرەو بەرچايى خواردن و بەشدارى كردن لە شايى و ديلان بوون. بۆ لای كانى مالان تىپھەل بوو. خەلك لە ھات و چۆى دەست پىبوونى رۆژىكى نوئى دا بوون. ھەريەكە كارىكى لەستۆ بوو. لە لايەك گىسك و بزى دەكووژرانەوہ، لەو لاوہ خەرىكى خاوين كوردنەوہى ولات بوون، ھىندىك خەرىكى ئاوپرژىن كردنى جى داوہت بوون. ھەتا لای چىشتانى ھەربە نىو دى دا خولاوہ و دەگەلئەم و ئەو دوا ئەوجار كە تەقەى دەھۆل و زورناكە ھاتە گوئى بەرەو داوہتەكە چوو. تاويك بوو لە قەراغ داوہتى راوہستا بوو، وازى لە ھەلپەرىن نەبوو. پۆلىك ژن و كىژ بەرەو داوہت دەھاتن. خورپەى كەوتى، دلى وەكوتە كوت كەوت. ھەو بوو، ھەر ئەوى شەوى دىبووى. سەرنجى راکىشا، بەرگىكى پەمەيى لەبەر بوو، فىستانىكى ئال دورەنگى جىاواز، ھەورى سەرى بە گولىنگى رەش و دراوى زىر رازاند بۆوہ.

که مەرەپە کی زیڤ نیو قەدەتەنگە کە ی توند گرتبوو. گەردنییە کی زیڤی سوور
 تا سەر سینگی پۆشیبوو. پەرەنگە کانی سەری لە زیڤ تیشکی هەتاو
 دەبریسکانهو. بۆ خۆشی لە ریزی کیژ و ژنەکان وەکوو ئەوپەرەنگانە
 ترووسکە ی دەهات، لە نیویان دەدرۆشی: بلیی لە نیزیکەو هەش وا جوان بی؟
 بۆلای چوو، لیی خورد بۆو. چاوە کانی دەتگوت گۆمی مەندی ئیوارانن لە زیڤ
 سیبەری پۆلە بیان، شین و گەش. کەپۆی کورت و چەنە ی خر بوو. برژانگی
 درێژ و پەر، روومەتە کانی مەیلەو ئال. گەنم رەنگ و بەژن زراو بوو. یەک بە
 یەکی گوتەنی دەتگوت: بەندە ی بی عەیبە. نەیتوانی چاوی لی بتروو کینی.
 لەبەرگ و لیباس و هەلس و کەوتی رادیار بوو کچە بەگ و ئاگیە. دەبوو
 کچی خانەخوی و میواندارە کە بی، بۆیە هاتۆتە داوہتی. کیژە کە هەستی بەو
 نیگیانە کرد. سەری هەلینا. بۆ ماوە یەکی کورت نیگیان تیک ئالقا، گیانی
 یەکتریان دیت، رووت، هەروا مانەو. ئەو کە کیژە کە بوو. نەیتوانی چی دی
 چاوی لیکا و سەری داخست. خۆ ئەویش لاویکی ناشیرین نەبوو، خاواو،
 شوخ و شەنگ. بۆخۆشی دەیزانی دەتوانی زۆر دلان وەختۆکە خا. چ بوو
 شەرمی کرد؟! بە دەوری داوہتە کەدا سوورا و گەراوہ جیی خۆی. بەژن بلیند
 و کەلەگەت بوو، پشتینی گری چن بەستبوو. پەستە یەکی رەنگ نەباتی لەبەر
 بوو. سۆرانی سپی هەلکردبوون شەدە یەکی رەشی لەسەر بوو. لفکی
 بەردابۆو. سەر و سکی پیاوانە هەلکەوتبوو. سمیلیکی رەش و قەترانی پشت
 لیوہ باریکە کانی نەخشاندبوو. چاوی هیندیک درێژو کە هەلکەوتبوو. شیوہ
 وئاکاری لە گەورە پیاوان دەچوو. سەرچۆپی داوہتی دەگیرا، دەسرە بە
 دەستەوہ لاقە کانی ریک و پیک دەکرد. کیژ و ژن زۆر کەم دەرەقەتی
 پیاوہکان دەهاتن و دەیانوانی پی بە پیوان ئەو داوہتە بگیرن. یەکی زۆر
 لی هاتوو و زانستی دەویست داوہتی وای پی بکری. بەرەو داوہتە کە چوو.

کچه سیڙه ی لی گرتبوو. به فیزه وه هه لده پهری، ماندووی نه دهناسی. به
 تایهت که نهو کچه جوانه چاوی لیده کرد. نهو جار هه وای داوهت
 گورا، داوهت بوو به شیخانی و پیاوه کان هیندیک هاتنه دهر. نهویش وپرای
 وان له داوهت هاته دهر. لای نیوه پویه داوهت به ربوو. جه ماوهر به ره و نان
 خواردن و حسانه وه بوون. ئیوار ئیاسمان گرژ و مؤن بوو. هه وره ره شه کان
 پیشی هه تاویان گرتبوو. دهوری هه وره کان ده تکوت به زیوی سپی ته نراوه.
 دووسی باوهش تیشک له نیو هه وره بوو و چلکنه کان هاتبوونه دهر. سووچیکی
 ئاسمانی یان روون کردبوو. ئاسمان چلکن و بوو بوو. هه وایه کی ناخوش،
 ده تگوت وازی له بارینه. به لام ته نیا چند پریشکی دا، به حال عهرزی ته پر کرد
 ونه کرد. بوئی بارانه ولاتی داگرت. زهوی ههستی بهو ته پری و برییه نه کرد.
 داوهت به ربوو. هه و ناخوش و سارد بوو. خه لک به ره و ئاگر و کوچک ئاوران
 بوون. شهوی دیسان داوهت ساز بوو. له ژیر نووری مه شغل و ئاگردانان
 داوهت ده گهرا. هه تا به تللیک له شهو چوو، کاتی خه و هات. نهو حهوت روزه بو
 ته وای خه لک کاتی هه لپه رین و داوهت بوو. هه رچی ژن و پیاو و هه رزه کار
 بوو خه ریکی هه لپه رین و داوهت بوون. پیاوه پیر و به سال اچووه کان خه ریکی
 نه ردین و جورابین و راویژ و وت و ویژ بوون. لای قاوه لتوونید داوهت گیرابوو.
 داوهت ته که به کرخان بوو. یه ک دوو ژنی لی زان و به گورد هاورپی
 پیاوه کان هه لده ستان و داده نیشته وه. هینده له زه بر هه لده پهرین ده تگوت
 گورمی له مه شکه ی ده دن. نهو له لای سه رچوپی هه لده پهری. ههستی کرد
 یه کیکی دهستی لیک ده کاته وه سه ری هه لینا. کیژه چا و کاله که بوو. پیی
 سه یر نه بوو بیته دهستی. ته نیا له شی گهرم داها ت و روومه تی سوور هه لگه را.
 ههستی به گهرمای روومه تی کرد، دهستی گرت. دهستی کی نه رم و بچکوله،
 ده تگوت یه سکی تیدا نیه. ههستی به به خته وه ری کرد و خوشییه ک

زایه گیانی. تهماشای کرد، کیژه کەش سوور هەلگه‌پراوه. ده‌تگوت په‌نجە‌ی به‌ خوینیان به‌روومه‌تیوه‌ ناوه، چاوی بریپوه‌ عەرزى. تازه گه‌رپک هەلپه‌ریپوون شایه‌ر پیی هەلاکوت. چەند دراوی له‌ به‌ره‌کی که‌واکه‌ی ده‌رینا و بو‌ی هاویشته. کیژه‌ که‌ زانی ئەوه‌ کییه‌ ده‌گه‌لی هەلده‌په‌ری به‌لام ته‌مر نه‌یده‌زانی. ده‌بوو لیی بپرسی، ویستی ده‌ستی بکوشی، به‌لام‌جوابی چ بوو؟! بلیی له‌ ده‌ستی نه‌چیته‌ ده‌ری؟! له‌ سه‌ر خواى، ده‌ستی به‌ سپایی توند‌کرد. کچه‌ ده‌تگوت هه‌ستی نه‌کرد. وه‌های ئەو ده‌ستانه‌ پی ئەسپارد بوو ده‌تگوت بو‌ئه‌به‌ده. چاوی له‌ چاوه‌کانی بریپوو ویستی شتیکی لی وه‌خوینی. به‌لام چاوی چی‌ناخۆشی تیدا نه‌بوو. بو‌یه‌ وه‌زمان هات:

- جوانی کچی کیی، نیوت چیه‌؟

گوتی: کچی پاشا خانم، نیوم ئەسمه‌ره.

گوتی: - کچی وا هه‌ر له‌ خودای به‌ زیاد بی.

ئەسمه‌ر بزه‌یه‌کی هاتی به‌ شه‌رمه‌وه‌ سه‌ری داخست. گه‌رپکی دی

هەلپه‌رین ویستی بچیته‌ ده‌ری، ته‌مر ده‌ستی به‌ر نه‌دا:

- جارێ زوو‌یه، بو‌ ده‌رو‌ی؟!!

ئەسمه‌ر چاوی به‌ چاوی که‌وت شل بو‌وه. ده‌ستیان تیک‌ ئالقا، گری‌ درا.

ئەو جارشتیک به‌ هیژتر له‌ گه‌ری داوه‌ت لیکی گری‌ ده‌دان. ماندوو

نه‌ده‌بوون، سه‌رخۆش هەلده‌په‌رین. ئەوین هیلانه‌ی له‌ دلی دا کردبوون.

داوه‌ت له‌ کورتیی دا. ته‌پله‌که‌ بیده‌نگ‌بوو. شایه‌ر لیی برپوه، داوه‌ت به‌ربوو.

نابه‌دل لیک هەلبه‌ران. گه‌رچی کچی خان و به‌گان‌به‌ندی تالار و باله‌خانه‌ن.

به‌لام کاتی داوه‌ت و هەلپه‌رکیی برا و که‌سیان وپرای ژن و کیژی گوندی و

ئاسایی هەلده‌په‌رن، و میوانداری ده‌که‌ن. ئەسمه‌ریش له‌ داوه‌تی تاقه

براکه‌ی ئیزنی بوو، وپرای ژنانی دی هەلپه‌ری. ئەسمه‌ر به‌ره‌و ئەنده‌روون

کهوتە ری تەمریش مات و حەیران بە تەنی ماوە. نیو سەعات پتر لە خێوەتە کە ی دا راکشا. نەدەحەجمی، ئەم دیو ئەو دیوی دەکرد. بەلام بیریک ئازاری دەدا. دەبوو قسە یەکی لێ بزانی. دووسبە ی بووک دەهات. ئیواری خەلک بلاوی دەکرد. بەلام کێی لێ راسپیری و چۆنی پی بلی؟! بەرەو نیو دی کهوتەری. لە دەرکی مالیک ژنیکی گەراوە، جەرە ی لە سەر شانی، لە کانی دەهاتەو. تەمر داوای ئاوی کرد. ژنە چۆ ژوور کاسە یەکی گلی پر کرد لە ئاو بۆی هینا. ئاوە کە ی وەرگرت و خۆی بە خوار دێنەو ی مەحتەل کرد:

- پووری ئاویکی فینک و خۆشە ئەو ی ئی کام کانی یه؟!
 - کورم چت دەوی؟! راستیم پی بلی.
 - جا چووزانی شتیکم لیت دەوی؟
 - رۆلە خۆ ئەو سەرەم لە ئاشی سپی نە کردوو. لە خۆ گنخاندنت رادیارە، ئاو خوار دێنەو ی بیانوویە.
 - راستیت دەوی، چەند پرسیارم لیت هە یه. ئە گەر جوابم دە یه وە.
 - جا ئە گەر بزانی و لە دەستم بی بۆ جوابت نادە مەو؟
 - پووری وە ک بزانی ئە سمەری پاشاخا چۆن کیژیکە؟ کەسی خۆش ناوی؟ میردی دە کا؟!
 - راو هەستە یە ک یە ک، جوابت دە دە مەو. ئە سمەر کیژیکی زۆر باشە، زۆریش بە حەیا و نامووسە. گەرچی داواکاری زۆرە. پاشاخا دلی نایە بیداتە کەس، وە کوو من بزانی دلی بە کەسەو نیه. رۆلە تۆ کێی ژن خوازی؟!
 - پووری گیان بزانی قسە یە کم بۆ لێ نازانی.
 - دەستی دە بەر پشیتیندی ناو کیسە دراو کە ی دە رینا. ژنە کە چاوی لە کیسە دراو کە کەوت. دلی خۆش بوو. بزە یەکی هاتی. تەمر مستی پر کرد لە دراو و دە کۆشی ژنە ی کرد. ژنە خیرا هە لیگرت و لە باخە لی نا. گوتی:

- کورپه لای کەس باس نە کە ی. بیت و خان بزانی کە لاکم داوێتە پیش
سەیان. کام دە پیستی سەری داخنی.

- نا دلنیا بە کەس لێم نابیسێ. زوو بۆم پێ بلی. دووسبە ی بووک دی و
بلاوہی دە کەین. با من شتیکی لێ بزانی بە بوون و نە بوون.

- نیو نیشانە ی خۆتم بە دە یە و سبەینێ بۆ جوابە کە ی وەرەو.

تەمر نیو و نیشانی خۆی دایە و بەرەو خێو تە کان بوو، شەو ی، شەو
داو ت گیرابوو. دە هۆل و زوورنا بۆ ساتیک بیدەنگ نە دە بوو. لە ژیر نووری
سوور و زەردی ئاگردانە کان مات و کز دە پروانی: نە کا دایکم بەو کارە رازی
نە بی؟! بە لام نا ئەو ئاواتی بە ختەو ەری منە. جا بووک لەو ە ی باشتەر ە یە.
خۆزگە لێرە با و ە لەبژاردە کە می دیا. بە لام بلیی پاشاخان بەو کارە رازی
بی؟! ە تا لای بە یانی لە بەر فکر و خە یال خەو ی لە چاوان نە کەوت. ە بە
نیو خێو تە کان داخو لاولو ە تا وردە وردە ولات رووناک بوو. بەرەو
خێو تە کە ی خۆی کەوتە ری و درێژ بوو. ماندوو بوو، خەو ی لێ کەوت. لای
چیشتانێ و ە خە بەر ەات. بەرەو مالان کەوتە ری. بیری تە نیا لە لای دوو
چاوی کال و نە خشین بوو. بەرەو نیو دی بوو. دلی نە دە سەرەوت: بلیی جوابی
چ بی!؟

ژنە لە دە رکێ چاوەرپی بوو. تەمر چاوی لە زاری بری و خیرا گوتی:

- دە ی خیرا کە بلی چی گوت، میردم پێ دە کا!؟!

ژنە پیکە نینی دە ەات گوتی:

- ە ک خودا مالیکتە خۆ دە لیی ەوت مانگانە ی بۆ وا بە پە لە ی!؟!

- دە تو خودا کە ی پیم بلی. خۆ شەو ی ئەم شەو خەوم نە ەاتۆتە چاوان.

- دە لی جا لەو باشتەر میرد بە کێ دە کەم. بە لام من لە سەر دلی باب و

دایکم. ە رکە سی ئەوان پیمان باش بی من میرد بەو دە کەم.

ئەو قسانە نیشانەى رەزا بوون . بەلام بەردىكى دى كەوتە بەر پىي . بلىي
پاشاخان ئەسمەرى بداتى؟! دلنيا بوو دەيداتى . لە خۇرا ھەستى بە دلخۇشى
کرد . دەبوو ببىنى . لەنيزىكەو دەگەلى بدوى . ھەستى بكا . گوتى :
- ئىمە ھەر ئورۇ و سبەمان لىرە ماوہ . دەبى چاويكم پىي بکہوى . بلى
دلنيا بى ھەرئەم شەو دەنيرمە لاي بابى .

مستىكى دراو دەرىنا و دەبەرى دەستى نا . ژنە بە خۇشپەوہ گوتى :
- چاوەرى بە ، بزنام چۆن دەبى . ئەگەر ھات لە دارستانەكەى ئەو لاي
دېچاوەرىبە .

تەمر گوتى :

زۆر باشە .

قسەيان برپوہ و ھەر يەكە بۇ لايەك رۆيشت . ئەسمەر بە بيستنى ئەو
قسەيە وەياددايكي كەوت كە دەيكوت : كىژ دەبى بە ھيا و شەرم بى . نابى
بە سانى بۇ كەس بچىتەژوان . كىژ دەبى خۇ گران كا و...
بەلام ، نەيدەتوانى : ئەو قسانە پر و پووچن . ژن بە خۇپەتى . ھەر دەچم ،
خۇ بابم بزانى دەمكووژى . ھياتى رەشم لى دەبرى . كەلاكم داويتە پيش
سەيان . بەلام ناتوانم نەچم . خودايە چ بکہم؟!

ھەتا لاي بەيانى خەوى لە چاوان نەكەوت . چاوى لە بەرى ميچى برى ،
بى وەى چاولە سەر يەك دانى : بۇ نابى بزانى منيش دەمەوى . بۇ نابى ببىنم ،
ھەستى بکہم ، دەگەلى بدوييم؟! بە خوداي سبەينى داد ئايشى دەبەم و دەچم .
داد ئايشى سەرسپى دايكى بوو .، لەوہتا لە يادى بوو دەگەل دايكى دەچۆ
سەفەران ، ئەو كاتەى دايكى خوى بۇ چوونەمالەبابى ساز دەکرد ، دادئايشى
پيش وى بارگەوبنەى تىك دەنا . جيا لە دايكى دەگەلئامۆژنەكانيشى دەچۆ
جىيان . بەلام دەگەل وى دەھات؟! ئەگەر نەھات بە دايكى نالى؟! لەوانەيە

جوابم نه داتهوه، نه گهر نه هات چي؟! دايكم بهو قسه يه بزاني دهمكووژي،
ئابرووم دهبا. به لام به خوداي ههر پيي دهليم ههر چي دهبي با بي. چو لاي و
گوتي:

- دادنايشي گيان....

قسه كه ي بري دهستي دهستوي كرد، سهري به سهريه وه نا. بيدهنگ به
خه مباري چاوي ليكرد. دايه نايشي زاني قسيكي پييه. گوتي:

- چ بووه؟! ها چت دهوي؟! چت لي قهوماوه؟! بو وام چاو ليده كه ي؟!
به شه رمه وه گوتي:

- دايه نايشي گيان. كاريكم پيته.

- رو له روحم بخوازه.

به بيستني نهو قسه يه هينديك گه شاوه و دل خوش بوو. رووداوه كه ي بو
گيپراوه.

دايه نايشي بزرگا، نهوه دهلي چي؟! چي به دمه وه؟! به تووره يي گوتي:

- نه يه رو! نهوه دهلي چي؟ به ته ماي چي؟ چت له بن سهري دايه. به
خوداي بابت دهمكووژي. نهو سه ره سپيم ده تاشي و سواري كه ريم ده كا. نهوه
خه ريكي به كوشتنم ده ي؟! نه سمه ر دهستي گرت و گوتي:

- به خوداي ههر به تو ده كروي. نهوه دلت دي بي دلیم كه ي؟! تو بي و
نهو خودايه وه ره هانام. به خوداي چ ناكه م شه رمه زار بي. ههر نه وه نده
چاويكمان پيك بكه وي. كه س نازاني زوو ده گه رپينه وه.

دايه نايشي دلي نهرم بوو. نهو يش نه ميرخاني باش دهناسي. ده يزاني چ
كه له پياويك بوو. تاريقي نازايه تي و ليها توويي ته مري زور بيستبوو. روژ نه بوو
باسي شه ره كاني ته مر نه گاته نهو لايه. له وه تا كه لبه لي نه فشار به خوي و
عيلا ته وه هاتبووه سه لماسي، ته مر بو به رگري و پاراستني ناوچه باسكي

هيمه تي هه لمالي بوو، له شكريكي گه وره ي ريک خستبوو. دياره پياوي وا نازا و دلير کيژي پاشاخاني قابيله. پاشاخان هر به کراسي بهري دهيداتي، هر له سر دهستان. به لام بيت و بهو کاره بزاني، ده يکووژي، حهياتي ره شي لي دهستيني. راسته زاوي چاکتر له تهمري نابي، به لام نهوهي به خه يانته دهزاني و به داوين پيسي و ننگ. نه سمهر وي هه لرووسکا، دهستي به ماچ کردني کرد. به قوربان وسه ده قهي ده بوو ده يليسته وه قانه قدي ده دا. دايه نايشي هه ناسهي لي برابوو. سوور وشين هه لگه رابوو. گوتي:

- باشه بهسه، بهرم ده. نه يه رو بو نه وهنده بي شهرمي؟! ناي لهو ناورى قودره تي بووا ده کا؟!!

نه سمهر له باوه شي گرتبوو. سهري به سينگه وه نابوو، بهري نه ده دا گوتي:

- کچي خان بزاني هه رتکمان ده کووژي، پيستان ده گووروي. که لاکمان داويته پيش سه گان. کامان ده پيستي سهري داخني. نا هر ده گه له سهي ده چاليما ده کا. نابي پي بزاني. باشه نيستا بهو غه له بايه باب ناگاي له کوري نيه. بو يه ش کهس له ون بوونمان ناگادار نابي. کچي کهس نه زاني ده نا بابت ده مانکووژي. نه سمهر خاترجه مي کرد. سهري له نيوه رو يه خه ريکي رازانده وهي خو ي بوو. دهستيکي بهرگي سهوز له رهنگي شينکه وسه وز يکاني دم چومي بارانديزي کرده بهر. ميخه ک بهنديکي شاميله و مووروي شيني له يه خه دا. خر خاليکي قزل منجقي تیکه له به مووروي ره شي له پي بهست. ميخه ک بهنديکي شهوه و زهردويي و چهور و شيريني پر گو ي زي پري له ملي کرد. زولفه کاني به هه وريکي ره ش پوشي. بسکي له بن هه وري ناوريشمه کهي هينايه ده ر و له سهروومه تي لوولي دا. هينديکي عه تري بو ن خوش بابي له نيسفه هانه وه بو هينابوو، بريکي به يه خه و به روکي

وهرکرد. ئەو جار كه دیتی سازه و كاری نهماوه بیکا، كهوته خه یالات. دلی سوار بوو، نه ده حه جمی. له لایه كهوه شهرم لهولاوه ئەوین تهنگیان پی هه لچنی بوو، نهیده توانی نه چی. ئەوه چاره نووسی بوو ئەوی بو لای خوی ده كیشا؟! نا دلی بوو. ئیواریدایه ئایشی ره گهلی كهوت. ئەسمه ر سوور هه لگه رابوو. ترس و خو فیش هیندیکی ههنگاوی شل كرد بوو. نیوهی رییه پتر هاتبوون ویستی بگه ریته وه. لاقی له دوو نه ده هات، دلی رویشتنی نه بوو. تهر له میژ بوو لهوی چاوه نواریان بوو، نه ده كرا بگه ریته وه. له وانه بووئه گه ر نه چی ئەو كارهی به گالته بزانی و نه نیریته لای بابی. راوه ستا، دایه ئایشی تیگهی و بزهی هاتی:

- رۆله ئەوه بو شل بوویه وه؟!!

- دایه ئایشی به خودای وهخته شیت بم. ده لیم بگه ریتمه وه. ده ترسیم

بابم بهو كاره بزانی، ناتوانم نهش چم، چ بکه م؟!!

- رۆله بو خۆت ده زانی، چت پی باشه وا بکه.

هیندیك دانیشته دهستی وه بهر چهنه ی هه لدا، بیری كرده وه. به لام

ئاخری ئەوه دلی بوو سه ركهوت. هه ستا و وه ری كهوت. دارستان بهرگی سوور

و زهردی رنی بوو. بوئی گه لا و ویشكه ل دم و لووتی پر كردن. خشپه ی گه لا

له ژیر پییان و ئاسمانی ساو وشین له ژوور سه ریان. به ره و كهنده كه تی هه ل

بوون. تهر زووتر لهوی چهقی بوو. دوور ونیزیک دایه ئایشی گوتی:

- رۆله من ئەوه لی ره م. به لینه كهت له یاد نه كهی، زوو بگه ریوه.

- من ته نیا ناچم، تۆش ده بی بی.

- ئەوه ده لی چی؟! رۆله من لی ره یه شكی ده كیشم. نه وه كوو یه كیک

بهو لایه دا بی. به شه رمه وه بو لای چوو، ته مریش بو لای هات و سلاوی كرد.

ئەسمەر بە شەرمەووە جۋابى داوہ. تەمر بە بزەيە كى شيرين چاوى ليدە كورد.
ماوہ يەك بیدەنگ دەبەر يە كتریان هەلپروانى. تەمر وە زمان هات:
- ئەسمەر گيان ئەوہ ئەتۆي؟! بپروا ناكەم. بە خوداى لە تاوانت نەماوم،
كچى تۆ بۆھيندە جوانى. هەرتك دەستى گرت. ئەسمەر سەرى داخستبوو.
تەمر دەستى توند توند گرتبوو. ريكى دەكوشى. ئەسمەر هاوارى لى بليند
بوو:

- ئاى...

تەمر وە خوۆ هاتەوہ:

- گيانە بە خوداى شەوى ئەم شەو خەوم لى نەكەوتووە. بليى بابت
رازى بى؟ هەرتەم شەو دەنيرم. پيت وايە جۋابى چيە؟!
ئەسمەر گوتى:

- جا چووزانم. منيش زۆر نيگەرانم.

تەمر كەوتبوۆ خەيالەت، ئەسمەر چاوى لە عەرزى بپربوو، بە بزەوہ
دەپروانى. قەدەرزەمانىك هەروا مانەوہ تەمر وەقسە هات، باسى ئاوات و
ئارەزۆكانى خوۆ بۆ كرد. ئەسمەر گوپى بۆ داخستبوو. ئەويش تازە سەرى
قسانى كرابووە. ئەسمەر هەستى بەدرەنگى كات كرد. كوتى:
- دەبى بپروم درەنگ دەبى.

تەمر گوتى:

- نا زووە، كى بە نەبوونمان دەزانى خوۆ باب ئاگاي لە كورپى نيە. خوۆ
نەمديتى. سبەينى بلاوہى دەكەين. دەستى گرتەوہ. ئەسمەر گوتى:
- دلە ناسرەوئى، بەرم دە دەبى بپروم تا كەس نەيزانيوہ.

ژوانەكەيان دوايى هات. ئەسمەر بە هەلاتن چۆ كن دايەئائيشى. ئەويش
دەستىكى بەپشتى گرت و هەستا سەر پييان. تەمر بە چاوبەريى كردن.

هينديكي دي دانيشت. دارستانه كه چول و بيدهنگ بوو. ئاسمان شين و شين تر ده چوو. ئهوجار بهرهو خيوهتهكان كهوته ري. دار و بهرد جوان و ههست بزوين بوو. راست چو خيوهتي همهد بهگ وداواكهى خوى پي گوت. همهدبهگ به بيستنى ئه و خه بهره گه ليك شادبوو. گوتى:

- قهت كار له وه باستر نيه. جا كچ له كچى پاشاخان باستر ههيه. ههر ئه م شهو داواى ده كهين.

شهوى له مه جليسييدا همهدبهگ داواى ئه سمهري كرد. پاشاخانىش ههر له وپيشكهشى كرد. همهدبهگ به شاديه وه مزگيني بو تهمر برد. تهمر ههتا شهو شه بووخهوى لي نه كهوت. بيري ههر لاي دايقى بوو. ئه وهى زانيبا چى ده گوت؟! به يانى كه ژيان كهوته سهر چه رخي روژي، به پهله خويان ساز كرد. زور زوو بووكن چى كهوتنه ري. لاي نيوه روپه دهنگى دههول و زورنا دههات. ئهوانى له دي مابوونه وه به رهو پيري بوو كيچوون. دههول و زورنا دهيكوتا چون. به دووان قولى بووكيان گرتبوو. ئهوانى دي خهريكي رمبازين بوون.. له بهر دهنگى دههول و زورنا نه بايه بووكى ههزار له وهات وههواره زهندهقى ده چوو. پوليك ژن و كچى ئاوايى به شل و مل گوتن بووكيان به خيرهاتن كرد. ئهسپ دهسله مينه وه. سواره جلهويان لي توند ده كردن و لغاويان ده كيشا و ئه هوه نيان ده كردنه وه.

دوو سوار له مهيدانى دي تهقله يان ده كرد. تهقله و جليت سوارى ئازا و ليهاتووى دهويست. جارى وابوو ده گهال داريان ده وه شاندى سواره كهى دي راست نه ده بووه و حه يانى رهشى لي ده برا. هه وه هوى سواران تيكه لاهو ببوو. سواره گه يشتنه نيو دي، ته مروه پيش كهوت. له بهر په نجه رهى باله خانهى ماله پاشاخانى سه ريك ديار بوو. زانى ئه وه ئه سمه ره. ئازاي لهشى تووشى سستى يه ك هات، ئه سمه ر هاتبووه سه يري بووكنيان. تهمر به فيزه وه به رهو جليته كه

بوو. ده‌بوو خو بنوینئ. سه‌ری ئه‌سپی وه‌رسوورانده. ئه‌سپ‌دهستی به‌هه‌لتۆز هه‌لتۆزی کرد، ملی نه‌ده‌دا، رکیفی لی توند کرد، دهستی به‌سه‌ر و ملی داهینا. یه‌کیک هاته‌پیش. ته‌مرله‌به‌ری هه‌لات و سواره‌داری داهینایه. داره‌که‌له‌ پشت‌کلکی ئه‌سپه‌که‌ی کهوت. ته‌مر داره‌که‌ی ده‌ست دایه، چاوپکی له‌ په‌نجه‌ره‌ی باله‌خانه‌کرد. سواره‌له‌پیشی هه‌لات، ته‌مر وه‌دوای کهوت. دوور و نیزیک سی‌ره‌ی لی گرت و داری وه‌شانده. راست له‌ نیوه‌پراستی پشتی دا و گه‌راوه‌دواوه. سواره‌وه‌دوای کهوتن. گه‌یشه‌وه‌ئه‌ولای مه‌یدانی به‌لام که‌س نه‌یگه‌یشتی. هه‌ر که‌سه‌له‌به‌ر خو‌یه‌وه:

- هه‌ک بژی، چاوی سه‌رم بی. خودا ئاگادارت بی.

- هه‌ک له‌چاوی چلکن به‌دووربی.

حه‌مه‌دبه‌گ مستیکی دراو ده‌سه‌ر گه‌را، هه‌لی هاویشته و کردیه سه‌ده‌قه‌ی سه‌ری ته‌مر. ژن و پیاو وردکه‌تی هالان. بوو به‌فرین فرین. ته‌مر سه‌ی هه‌لینا، منداله‌وردکه‌وه‌هرزه‌کار وا له‌سه‌ریه‌ک کو ببوونه‌وه‌ده‌تگوت هه‌رشته‌ن. ئه‌سمه‌ر هه‌رله‌به‌ر په‌نجه‌ره‌راوه‌ستابوو. زه‌رد و سووری کیژۆله و شاژنان تیکه‌لاو ببوو. به‌چه‌پله‌ریژان و سه‌مابووکیان به‌ره‌و مالی ده‌برد. له‌ده‌رکی مالی بووکیان به‌دوو که‌سان قۆل گرت و دایانه‌زاند و به‌ره‌و ده‌رکی کهوتنه‌ری. به‌چه‌ند که‌سان بووکیان زی‌ره‌وشان ده‌کرد. ئه‌سمه‌ریش هاتبووه‌به‌ر هه‌یوانئ. ژن و پیاو و گه‌وره‌و چووکه‌خه‌ریکی کو کردنه‌وه‌ی پاره بوون ده‌تگوت گوپرووسکینه‌یه. یه‌کتريان راده‌کیشا. پیچ و کلاو خوار ده‌بوون، پشتیند شل ده‌بووه. زاواسیوکی به‌ده‌سته‌وه‌له‌سه‌ربانی راوه‌ستابوو. به‌چه‌ند که‌سان بووکیان ده‌پاراست. بووک‌گه‌یشه‌ده‌رکی هه‌ساری زاوا سیوه‌که‌ی پیدادا. ته‌مر سیوه‌که‌ی له‌حه‌وای گرته‌وه‌وده‌باخه‌لی نا. داوه‌ت له‌ده‌ری ده‌گه‌را، به‌لام ئه‌سمه‌ر ئیزنی نه‌بوو بیته

دهرئ. ئیستا که داواکرا بوو نه ده بوو بیته دهرئ و بچیته داوه تی. هه تا ئیواری
درهنگ داوهت ده گه را. نهو جار بلاوه یان کرد و هه ر که سه گه را وه ماله خوئی.

پاش نیوه پۆ بوو، با هه‌وری رهش و شینی وه‌به‌ر شیلان دابوو، ده‌یه‌ینان و ده‌یبردن. هه‌وا ته‌پ و تۆزاوی و ناخۆش، گژه‌با و گژه‌لوو که بوو. هه‌ر سه‌ر له به‌یانیه‌وه هه‌واناخۆش بوو. هه‌وری بۆر و چلکن ده‌ور و پشتی کیوه‌کانی ته‌نی بوو. له پڕ بوو به‌ گۆپالباران، باب ئاگای له کورپی نه‌ما. جووتییر و گاوان و شوان چوونه بن به‌ردان. هه‌ر کهس له‌ده‌ری بوو خۆی له په‌سیۆیک هه‌شاردا. سیلاو هه‌ستا. که‌نداو که‌ند، باقه‌گژ و گیای ده‌گه‌لخۆی رامالی، کاو کۆتی هینا. ده‌تگوت له که‌وی ده‌دا، گژه‌هوی پی ده‌کرد. ئه‌وی له سه‌رری بوو رایمالی گوێلک، بزنه‌گرویی، مه‌نجه‌ل، سه‌وه‌ته، باقه‌گیا.

په‌ریزاد له پشت په‌نجه‌ره‌وه ئه‌و لافاوه‌ی دیت، هه‌رچی له‌به‌ری بوو رایمالی وده‌گه‌ل خۆی برد: «ئه‌گه‌ر پێشی که‌لبه‌لی نه‌گیری ئی‌مه‌ش وه‌کوو ئه‌و شر و شالاتانه راده‌دا وله‌ دۆل و ده‌ران ئاواره و ده‌ربه‌ده‌رمان ده‌کا وله‌ ناوچه‌یه‌ راومان ده‌نی، ده‌بی وه‌کوو به‌ندپێشی بگرین. ئه‌گه‌ر هه‌موو پیکه‌وه بین دلنیام ناتوانی چیدی زه‌وی و زارمان داگیرکا. له‌ودی و دیهاته‌ بی ده‌رک و ده‌روازه‌یه‌ دا به‌ سانی ده‌روه‌ستمان دی. ده‌بی رییه‌ک بدۆزینه‌وه. دلنیام رییه‌ک هه‌یه. به‌لام کیه‌هه‌ ری و چۆن؟!» به‌ره‌و دیوی ته‌مر که‌وته‌ر ری. ئه‌سمه‌ر له ژووری سه‌ری دادینا. به‌ دیتنی خه‌سووی خیرا ده‌سماله‌که‌ی به‌ سه‌ری دادا وراست بۆوه. په‌ریزاد گوتی:

- رۆله‌ دانیشه‌ سه‌رت به‌هۆنه‌وه، فه‌رقی من و دایکت چیه‌.

ئه‌سمه‌ر به‌ شه‌رمه‌وه‌ چاوی لی‌کرد:

- چۆن شتی وا دەبی!

پەریزاد قەت ئەوەندە پێ جوان نەبوو. ئەو کاتەى حەمەدبەگ مزگینی دایە لەخۆشیان چاوی پڕ بوو لە ئاو. ئاخەر ئەو تاقانە کەى بوو بووکی سووری بۆ دینا.

بە بەختەوهری تەمز بزهى شادی کەوتە لیوان. دەیدی تەمر و ئەسمەر چەندەیان یە کتر خۆش دەوی ئەویش وە یاد خۆشەویستی و ئەوینە ناکامەکانی خۆی دە کەوت. لەمیژ بوو لە ئەلغ بەگ بی خەبەر بوو، تا کوو عیلات دژی کەلبەلی ریک کەوت ئەویش و پرای وان باسکی هیمەتی هەلمالی و جاروبارەش دەهاتە ئەنەهر و میوانی حەمەدبەگ دەبوو. تائیستا چاویان پیک نە کەوتبوو. بەلام جاروبارە خدر دەهاتە لای و باسی دە کرد. خدر ماوہیە ک بوو لە ئەنەهر بوو. ئیدی دەست و دووی جارانی نە ما بوو و زۆر پیر و کەنفت بوو. بە کۆمە کۆم دەستی بە پشتی دەگرت و دەهاتە لای پەریزاد. لە دیوہ خانى و لە لای مەیتەر و خولام گیرسابووه و خاتوون گەلیکی ریز لیدەنا و قەدری دەگرت. ئەویش وە کووتەمر یادگاری ئەمیرخان بوو. پەریزاد لە ئەسمەر دا سەتھی ما بوو. ئەویش بە شەرمە وەسەری داخستبوو. روخساری شلک و ناسکی هەر شەبەقی لی دەبووه. دەتکوت خونچەى تازە پشکووتووہ و بزەى لە سەردەمە. یەک بە یەکی گوتەنى دەلیی مەلاییکە دم و چاویان بۆ شوتووہ. وە یاد حجیلی خۆی کەوت. ئەودەمى تازە بووک بوو، ئیستا گەردی پیری لە سەر قژی نەباریبوو. هەویکانی ئیرەبیان پێ دەبرد. هەر ئەوان نا سەرپاکی ژن و کیژی قەلایە. رۆژ نەبوو تانە و تەشەری لی نەدری و قسەى تال و سوپر نەبیسی. چەندەیان نوشتە و سیحر لیدە کرد. زۆر جار دوعا و نوشتەى دەدیتەوہ بۆیان لە ژیررێسمەى دەرکەى دەخست، لە سەر دەرانی. بەقاي بەو شتانە نەبوو. هیندەى خان خۆش دەویست و خوشەویست و نازدار بوو

ئیدی جییه ک بۆ شتانه نه مابۆوه. زۆریان نوشتهی رهشی بوون. دهیبرده لای
خان ئه ویش دهیکردهوه و بزه ی دههاتی:

- زن به قای به چ نیه!

دهیانگوت ئه گهر نوشته بگریتهوه به تال ده بی. به لام خوشه ویستی
نوشتهی نه کراوهشی به تال ده کرد. چاوی له ئه سمهر کرد. شانسه که ی ههر به
دهستهوه بوو. زانی شه رمی ده کا، چۆ دهر. له و ماوه یه ی ئه سمهریان
خواستبوو، تهر شه و روژی پر له شادی و به خته وه ری بوو. چهند وه خت
بوو له شه ر و هه لا دوور که وتبۆوه. په ریزادیش ده یزانی گهنجالی و براکه ی تا
ئو ناوچه یه نه گرن ده ست هه لگرنین. ئیستاش له قه لاتی ورمی نیشته جی
بوون له ته ری ده یانخوارد و له ویشکی ده نوستن. بن قوونیان باش
گهرم داها تبوو. به تیگرایی خه ریکی قه لاداری بوون. مووچه و مه زرای
خه لکیان به به ره وه داگیر ده کرد و خه ریکی کشت و کال بوون. به لام ده کری
ههر ده ست له سه ر ده ست دانین و ده نگ نه که ن؟! ده بوو قه لایه ک بدۆز نه وه
و تی دانیشه جی بن، هه تا هه موو روژی ده گه ل شه ر قه وما ناچار نه بن مال و
حالیان به جی هیلن و رابکه ن. ده بوو جیکیان بی به پشت ئه ستووری له ویدا
بژین و به شه ر بین. تهر له دیوه خانی بوو. په ریزاد له دوا ی نارد. ئیدی ئه
شاعه بباسی زالم و خوین ریژ دهسته لاتی جارانی نه مابوو. شاعه بباسی
زالم، دل ره و بی به زه، ئه و که روحمی به کوره کانی خوشی نه کرد. ئه و که
سی کوری خوی کویر کرد و کوشتنی. ئیستا پیر بووه له ده ست و دوو
که وتوووه. ئه وه دنیا یه ده ور گۆراوه. ههر جاره به مرادی دلی یه کیک
ده سووری. ههر ئه ورۆ و سبه یه یه کی دی جی وی ده گریته وه. تهر وه ژوور
که وت به دیتنی دایکی دهسته وه زهر راوه ستا. تهر ئیدی بوخوی پیاویکه،

ئازا و بویره، دور ناس و دلیره، نه بهزه، ده توانی به سانی دمدم بگریته وه
وتۆله ی بابی بکاته وه. ده تگوت کهلی کۆتانه له وی راوه ستاوه:

- دایه گیان خیره له دووت ناردووم؟!!

- کهسم گیان، خیر ده بی به هومییدی خودای. ویستم بی هیندیک
پیکه وه بدویین. رۆله زۆر له میژه بیدهنگی. کهلبه لی قهلاتی ورمیی داگیر
کردوو و خهریکی کشت و کاله. ده زانم رۆژیک ده گاته ئیره کانه. ئیمهش
ناکری ههتا شه ریک قهوما ئواره ی ولاتان بین. ده بی تا درهنگ نه بووه کاریک
بکهین. ته نیا به و هیرشه جاروبارانه ده ره قهتی نایهین. ده بیجیه کمان بی
تییدا بژین و کهس زه فه رمان پی نه با. جیه ک وه کوو دمدم، قایم به
شووره ی بهرز و گرانه وه. ته مر قسه که ی بری:

- به لام دایه گرتنی دمدم وا به سانی نیه.

- رۆله بو کهسیکی جاریک له گرتنی دابه شدار بووه و شاره زای کهلین و
قوژبنیه تی زۆر سهخت نیه. رییه ک ههیه، بلی نه توانین؟!!

- دایه منیش گرته وه ی دمدم به کاریکی پیویست ده زانم. به لام تا
بیرورای همه دبه گ و ردین سپیکانی عیل چ بی. من ده بی ده گه ل وانیش
بدویم. هه ر ئیستا ده رۆم و کویان ده که مه وه. خوا حافیزی له دایکی کرد و
به ره و دیوه خان وه ری کهوت.

حه مه دبه گ به بیستنی قسه کانی گوتی:

- خیرا وه لام بنیره خزم و کهسان ده بی ته گیری لی بکهین. من
ده گه ل تۆم و نه و کاره به باش ده زانم بزاین نه وان ده لین چی.

سارم به گ پیریکی به سال اچووی پر ته مه ن بوو. مووی سه ر چۆکی له بهر
پیریان سپی بوو. کاتی قسه کردن دی ده له رزی. گوچانه که ی ده عه رزی
کوتا:

- من گرتنی دمدم پهسند ده کهم.
به گه کورده کان به ئیحترامی سارم به گ هیچیان ورته یان لیوه نه هات
گه رچی به تیگرایی له سهر گرتنی قه لا سوور بوون و نهو کاره یان به دل بوو.
حه مه دبه گ گوتی:

- هه رکهس نهو کاره ی پی باش نیه قسه بکا.

هه موو سه ریان راوه شانده و گوتیان:

- وه لا زور کاریکی باشه.

نهو جار که هه موو هاتنه سهر نهوه. مابوو که چون بوی بچن و له چ
رییه ک زه فهری پی ده بردری و کیهه ری باشتره. سارم به گ به سه رهاتی
کوونی زور له لابوو، پیی وابوو به گپرانه وهی نهو کاره ساته رییه ک بو گرتنی
دمدم ده دوزیتته وه گوتی:

- وه ک بستوومه زور پیش هاتنی ئیسلام هه ره له جیی نهو دمدمه
قه لایه ک هه بوو که دهستی روژگار خاپووری کردوو. نه میریکی سهر بزپو له و
قه لایه ده ژیا و وهخت و ناوهخت هیرشه ده کرده سهر گونده کان و تالان و
بروی خوی ده کرد و ئالای سهر بزپوی هه ل کردبوو. خه لکی سکالایان برده
به ره حاکمی نهوده می و گوتیان: نهو زالمه مان له کو لکه وه. حاکم له شکری
برده سهری، به لام هه رچی کردی ده ره قه تی نه هات. ده خزی ده قه لایه و
دهرکی داخراوی قه لا پیشی حاکم و له شکره که ی ده گرت. روژیک
سه رداریک چو خزمهت حاکمی و گوتی: من نهو کاره ده کهم بهو شه رته ی
هه رچی من ده لیم بیکه ن. به گه کان گو ییان بوو به سه رهاته شل کردبوو، ته واو
که وتبوونه نیو کات وساتی به سه رهاته که. سارم به گ دهسته لهرزو که کانی به
گوچانه که ی گرت و هه ستا سهر پییان:

- حاکم دستووری دا کس دستى وه بهر دستى نه هیئى. لهو ناوچه یه پیره دارىكى گه وره هه بوو. به چند کسان دستیان پیک ده گرت لپی نه ده گه یشتنه وه. ئه مری کرد بیبرنه وه و راسته و پاسته ی کهن. ئه و جار ه کهندری ده داره که ی خهن، سه دکه سی هیئا و داره که ی پی راکیشان. هه لگرتنی ئه و داره به سانی نه بوو. بویه ده یان خسته سهر چند ئالوودار و ده یان کیشا. جی دستیان لی دروست کرد بوو. کهندره کان زوو زووده پسان، ناچار دستیان پیده گرت و شانیان وه بهرده دا. له شکر هیرشى کرده قه لایه. داره که یان هه روا ره کیش ده کرد و له سه ره وه را ئه وانیه یان وه بهر تیر و رمبان دابوو. له شکری حاکمیش له خواری را جوابیان ده داوه. ئه و داره یان به ده رکی قه لا دا ده دا. هیئنده یان ئه و داره پیدادا هه تا ده رکه شکا و چوونه ژوور و قه لایان گرتنه وه.

ئه لغ به گ هه لیدایه:

- به لام سارم به گ ئه وانه ئه فسانهن. قه لای دمدم چ ری پی بو گرتنی نیه. چونکی قه لاتهنیا دوو ده رکه ی هه یه. یه کیان به ره و باشوور ده کریتنه وه و له گوپایی نیزیکتره و له ده روازه رابو عهرزی رییه ک هه یه که به زه حمهت سواریکی تیوه ده چی. ئه وی دیشیان له پانایی قه لاه لای روژ هه لات، پالی وه بهرزایی چیا داوه و شووره یه کی گه وره ی بو کیشراوه و بورجی بلیندی ههن و ده روازه یه ک هیچ کامیان به سانی ناگیرین. ههر ناناگیرین. دیاره گرتنی قه لا به و شیوه یه که سارم به گ ده لی یه کتر ناگرنه وه. ده بی رییه کی دی بدوژینه وه. من که بو خوم جاریک له گرتنی دا به شدار بووم و له نیزیکه وه ئه و قه لایه م دیوه و ماوه یه ک تییدا ژیاوم ده زانم له ده ری را زه فه ری پی نابه ین و ناگری.

بیدەنگ بوو چاوی له تەمر کرد. تەمر دەستی بە سەری گرتبوو. دە
 بیران رۆچوو بوو: گرتنەوهی له لای رۆژھەلات را ناگرێ لەبەر بەرزى و بلیندی
 کەس ویی راناگا. بەلام له لای باشوورەوه ئومیدیک هەیه. بەلام چۆن؟!
 شکاندنی ئەو دەرکەیه و چوونەژوور. بەلام خۆ سوارە ناگەنە دەرکی قەلا.
 دەبی هێرشەکان له لایەکانی دی را زۆر بن و کەس ئاگای لەوی نەمیئێ و
 کارێک بکەین ئەو دەرکەیه ئاگر بگرێ. بۆو کارە پیاوی زۆر ئازامان دەوی.
 حەمەدبەگ دیتی تەمر کەوتۆتە خەیاڵات. عاملاوی دەستی خۆی بوو
 باشی دەناسی. گوتی:

- ها تەمر چیه؟! ئەتۆ دەلیی چی؟!!

تەمر پێشنیارە کەى خۆی بە وردی تی گەیاندن. هەمووی ئەو کارەیان
 پەسند کرد. ئەوجار خەریکی لەشکر وەخرکردن بوون. هەر کەس دەستی
 شیرى گرت، گەورە و بچووک بۆ گرتنی دمدم کەوتنە رێ. بە شیر و مەتال و
 زری و خوودەوه، سوار و پیادە، تیر هاویژ و شیر بە دەست. دەور و پشتی
 قەلایان گرت و هێرشیان کردە سەری. له سێ لاوه پەلاماریان بردی. هێرشى
 بێ وچان، قەلایان وەبەر تیر و تەفەنگاندا. له ژوور قەلاوه خەریکی بەرگری
 بوون. هێرشەکان له سێ لاوه بێ ئەمان بوو، وای لێهات ئاگایان لە دەروازەى
 باشوور نەما. چەند پیاوی ئازا بارووتیان بە هەگبان بۆ دەرکی دەروازەى
 دەبردله سەری را دەست رێژیان کردنی و هیچیان دەر نەچوون. ئەو جار
 چەند کەسى دی جیان گرتنەوه. هەتا گەینە دەرکی قەلا و هەگبەکانیان له
 دەرکی دانا و گەرانەوه. بەمەنجه نیق دیوار و دەرکەى قەلایان داگرت، بەلام
 دەرکەهەیان بۆ نەنگیودرا. تەمر مەشغەلیکی ئاگردا. هەرچی حەمەدبەگ و
 سەردارەکانی دی پێیان گوت جوابی نەداوه. زۆریان گرت بایەکی دی بچی
 گوتی:

- نا هەر بۆ خۆم دەچم. ئەو هەر کاری منە.

مەشغەلە کە لە بەر هەلاتن لەوانە بوو بکووژیتەو. دەبوو بە سپایی بیبا
هەتانه کووژیتەو و ئاگاشی لە خۆی بی نەنگیودری. ناچار سەبرسەبر دەپۆیی
و ئاگای لەئاورە کە بوو نەکووژیتەو خوارە و پێچکەیی دەکرد، دەپۆیی هەتا
تیری وی نەکەوی. خۆی لە پالی گابەردان حەشار دەدا و بە بەردانەو
دەنووساند. حەمەدبەگ وەخت بوو لە تاوان شیت بی. دەستەو دوعا دەپاراو:
ئاگای لە شەرە کە نەبوو تەنیا چاوی لە تەمر بریبوو. دەپاراو، تەمر هەروا
رۆیی تاگەیشته دوور و نیزیکی قەلا و مابوو بگاتە دەرکی قەلا دەبوو
مەشغەلە کە وا باوینە کووژیتەو و راست بکەویتە سەر هەگبەکان و بۆ خۆشی
خیرا دوور کەویتەو. دەنابارووت گرتبای ئەویش رزگاری نەدەبوو. زەینی
خۆی دایە هەگبەکان و هاویشتی. وەهرچی هیزی دەلاقی دابوو کۆی
کردهو و هەلات. دەگەل گر لە بارووت بلیند بوو خۆی لە عەرزى دا. دار و
بەرد دەنگی داو و گر هەستا. تەپ و تۆزیکى زۆر بە ولاتی وەربوو. چەرە
دووگەل و تەپ و تۆزیک بوو چا و چاوی نەدەدی. حەمەدبەگ لە تاو تەمری،
بەهەلاتن بەرەو دەروازە هەلات. تەماشای کرد تەمر هەستاو تەو و ئازای
گیانی خۆل و خاکە و بۆ لای دی. لە چا و ترووکانىک دا دەروازە کراو و هەتا
قەلانشینەکان وەخۆهاتنەو پیاوکانی تەمر چوون دە قەلاو و دەگەل
قەلانشینەکان دە گز یەک راجوون وەهرچی کووژرا کووژرا. ئەوی دییان بە
دیل گرت. چەند سوار بەرەو دمدەم ئەسپیان لینگ دابوو، دەیانئاژوا. یەکیان
چاوی لە ئاسمان بریبوو. پۆلیک کۆتری بال رەنگین بە ئاسمانی قەلادا
دەخولانەو، شاد و سەرخۆش دەفرین و بالیان دەگرت و دەگەرانەو. پیرە
پیاوکان بەیتی دمدەمی فەقی تەیرانیان دەگوى دا دەزرینگاو:

رەف رەفا قاز و ئورده کان

دفرن له دهر و کوله کان
حه یفا منه لوان چاو بهله کان